

Mataio Yeng Yesuac Siduc Gombang Ohoec

¹ Yesu Kristo arunac fingecsahe amma fingeceregec, imocac yofi ohogec. Yesu ye Dawidi arunac nga Dawidi ye Abrahang arunac.

² Abrahang ye Isakaac mama. Isaka ye Yakoboac mama. Yakobo arunac Yuda nga

dacmunafora. ³ Yudaac medahora Perese nga Dzera fingeroc, yereac nonggongira Tama. Anu Perese ye Hesoronggac mama nga Hesoronggo Ranggac mama. ⁴ Ranggong Aminadaac mama,

Aminadango Nasonggac mama nga Nasonggo Sarmonggac mama, ⁵ Boas ye Sarmong nga enema Rahaba arunac. Boasi ye Obedac mama nga nonggea, imoc Ruti. Nga Obedng Isaiac mama.

⁶ Isaingo ngictau Dawidiac mama, Dawidingo Saromoac mama yeac nonggea ye warac Uriaac enema kefec.

⁷ Saromo ye Rehoboanggac mama, Rehoboang ye Abiaac mama nga Abia arunac Asafa. ⁸ Asafa ye Yosafataac mama, Yosafatango Yoranggac mama nga Yorang ye Usiaac mama. ⁹ Usiango Yotanggac mama, Yotang ye Ahasiac mama nga Ahasi yearunac Hesekia fingerec. ¹⁰ Hesekia arunac

Manasse fingerec, Manasse arunac Among, Amonggarunac Yosia fingerec. ¹¹ Yosia yearunac Yekonia nga munafora fingecgec. Yeni Babirong bangecfu meyunu kenggec, naso imohai fingecgec.

¹² Yeneac ngadeu Saratiere fingerec, ye Yekoniarunac. Nga Saratiere yearunac Dzorobabe. ¹³ Dzorobabearunac Abiudu, Abiuduarunac Eriaking, Eriakinggarunac Asore fingerec. ¹⁴ Asorearunac Sadoko, Sadokoarunac Aking nga Akinggarunac Eriudu fingerec. ¹⁵ Eriuduarunac Ereasa, Ereasaarunac Matang nga Matanggarunac Yakobo fingerec. ¹⁶ Yakoboarunac Yosefe Mariaac ewea fingerec. Nga Maria yearunac Yesu, kpara Kristo degec, ye fingerec.

¹⁷ Fingecsahengina Abrahanggarunac erekecma Dawidi fingeru andenga 14 ande. Nga Dawidiarunac fingecsahengina erekecma andenga 14 ammanu Babironnu meyunuma kenggec. Nga imohacnac namma erekecgec andenga 14nu Messia fingerec.

¹⁸ Yomoc Yesu Kristoac fingec fingecac siduc. Maria nga Yosefe yeri eweeneng anecdeac yoc dedzege bic anoc nga Maria yeng ine Yosefegoc feyac mi ammaec Tiri Asuarunac medac kpenanggeec. ¹⁹ Nga ewea Yosefengo ifi negemma ngic kpetiac kefecac ngicngac yeneac kicfu enembingeha gamekpekpe ammiudeac negenu naric mi anu negen negengua mema tembuhau aikic waudeac negenec.

²⁰ Ye imocac negen negengua mema kecmanu Kebuac angero mongngo ine gauu fingecmima yofi edeec, “Yosefe, Dawidiac kisicfunac, ge enembingecga Maria menadeac mi kengecgubeso. Sabac hereau tacde, ye imoc Tiri Asuarunac.

²¹ Mariango medac mong meude, yeng kecma

ngicngacfora kopocsinginaunac mesiyunuu komoc kpegecde. Imocac ge kpara Yesu mibesena.”

²² Anu Kebungo yoac profete yenearu faiu degec, imocnoc fingeccdarudeac ifi fingerec.

²³ “Negenggec, ngacnaroangngo medac mong kpenanggema meu yeac kpara Imanuere degecde.” *(Yesaia 7:14)*

Imocac titiha yofi, Anutungo nenanggoc kecde.

²⁴ Anu Yosefengo gauunac yacma Kebuac angerongo yoac edeec, imoc modacma kemma Maria hesickema ameau enec. ²⁵ Enu yeri eweeneng kekec bic mi kecmaecngoc medac fingeru kpara Yesu kparoc.

2

¹ Yesu Betreheng amau Yudaia prowinsiu fingerec, naso imohai Herodengo ngictau kefec. Kecmanu negen negengngic goa bangec wenac ere ereaunac Yerusarennu hama ² yofi degec, “Yudangic ngeneac ngictau fingeccdac, ye dahai? Neni wenac ere ereau tacma yeac asomeng ereu hemma ye eweheiminideac hadimbe.” ³ Ifi degec ngictau Herodengo imoc negemma ubaebic meec. Meu ngicngac Yerusareng taonnu kecgec, yeneng ifingoc anggec. ⁴ Nga ye yudaareng yeneac womong gareng enara nga mitiac negen negengngicfocngina sasawa heitaiyunuma yofi dekpesi ayemmeec, “Messiango dahai fingerudeac dedea?” ⁵ Ifi kpesiyemmeu yofi degec, “Imoc Betreheng taonnu Yudaia prowinsiu. Imocacnoc profetengo yoac yofi ohoec fede, ⁶ ‘Yuda bangecfu Beterehennac enara mong fingeccma isaengicngacfocna

garengyunuudeac taong imoc yudaareng-gac taong goa yeneac mamea kpac.’ ” (*Mika 5:2*)

⁷ Ifi edegec Herodengo wenac ere ereaunac negen negengngic tembuclu heitaiyunuma asomeng noc nasoac fingerec, imocac naso dindingac negenudeac dekpesi ayemmeu edegec.

⁸ Edegec yeng yofi dema Betreheng amau sueyunuec, “Ngeni kemma sabac dahai fede, imoc hofocma meficgema hama edenugec neng mong ifingoc kemma eweheimibesare.”

⁹⁻¹⁰ Ngictaungo ifi deu yeni imoc negemma sinnu kenggec. Kemma asomeng wenac ere ereau henggec, imocngo monggoc fingeru hemma ubangerectoa negemma desogai homac anggec. Nga asomengngo waraiyemmeu kengkecma sabac feec, ama imocac witiau heiserima tarec. ¹¹ Taru yeni amau emma sabac nga nonggea Maria yerenggec. Yeremma fafoc heima ngonducnema ye afehegec.

Amma finachienginaunac ubangerecac wiac yofi widicma migec, gol nga hosuc homungkerengagoc amma icsopea homuna gombunga kpara mira. ¹² Nga Anutungo yeni Herodearu sing mi dzigenegecdeac gauu goro dema dederecge ayemmeu yeni sing monnu sing bangecnginau dzigenegec.

¹³ Dziginema kenggec Kebuac angero mongngo Yosefe gauu fingecmima yofi edeec, “Ge yacma sabac nonggeagoc meyuruma worama Aigita bangeclu kemma kecgec. Kecmagec neng edengunubaguc monggoc habisia, nocac Herodengo sabac hofocma meficgema

kpehomeudeac dede.” ¹⁴ Ifi deu Yosefengo tofocnac imohaingoc yacma sabac nonggeagoc meyuruu Aigita bangecfu kenggec. ¹⁵ Kemma ihai kecmagec Herode homeuguc dzigenegec. Nga Anutungo profeteac enacfu yoac faiu yofi deec, “Ni Aigita bangecfunac medacna kpacba haec.”
(Hosea 11:1)

imoc fora anudeac ifi fingerec.

¹⁶ Anu negen negengngic yeneng Herodeac yoac wagec, ye ifi hemma herebutoa negenec. Negemma Betreheng nga amabangec imocac wegenacfu tarec, imohai wasaingic sueyunuu yeni ngicngac imoc yeneac medacfocngina kifangina yohockang namma made, yeni sasawa yunuhomedacgec. Imoc negen negengngic yeneacunac naso negenec, imocac sirihau anec. ¹⁷ Ifi anu profete Yeremiaaru yoac yofi dedea, imoc fora fingerec.

¹⁸ “Raama taonnu kiacsonggong nga ubahodung kuneng fingece. Imoc Rahengo nambaracfora homegec, yeneac kiackecde. Ye nambaracfora homedacgec mong mi kecdaeac demeefai ammigeceac mi negende.”
(Yeremaia 31:15)

¹⁹ Anu Herode homemanuguc Anutuac angero mongngo Yosefe gauu fingece mima yofi edeac, ²⁰ “Ge yacma medac nonggeagoc meyuruma Israe bangecfu kenna, medac kpehomebesonga degec, ngic imoc yeni bic homegec.” ²¹ Ifi deu Yosefengo efaima yacma medac nonggeagoc meyuruma Aigita bangec wama Israe bangecfu dzigenema kenggec. ²² Kemma Yosefengo yoacsiduc

yomoc meficgeec, “Akeraongo mama Herodeac tatic mema Yudaia prowins, imocac ngictau anec.” Yosefengo imoc meficgema ihai kecbeso kengec kpeec. Nga ye gauu goroyoac negenecac Gariraia prowinsiu kenec. ²³ Kemma taong mong kpara Nadzarete, ihai emma kecgec. Profete yeneng yoac yofi degec, “Ye nadzaretengic, ifi degecde.” imoc fora anudeac ifi fingerec.

3

¹ Naso imohai Yohane dokunadzicngo Yudaia bangec kisiu hama ngicngac mitiyoac edekpou ayemmema ² yofi deec, “Kurumenggac eucererengngo bic mewegenengunudeac ngeni ubangina merenggec.” ³ Nga profete Yesaiango Yohaneac yofi ohoec, “Bangec kisiu kpakpac mong yofi fingece, ‘Ngeni KEBUAC sing wisima singa heitumeigec.’ ” *(Yesaia 40:3)*

⁴ Nga ye wamba kamere dzoeango memea, imoc heima fadenga mong yangseberango memea, imocngo kebangau dzegeec. Amma ye ipua nga kateac kukundzau nekefec.*

⁵ Anu Yerusareng ngicngac nga Yudaia prowinsiunac amma Yodang doku wegenacfu bangec tackenec, imohacnac yeni amanene yearu kenggec. ⁶ Kemma kopocsicngina deficgemagec Yodannu doku nadzicyemmeec. ⁷ Farisaio nga sadukaio homacngo doku nadzicgecdeac hagec Yohanengo yenemma yofi edeyunuec, “Boidzocac gboricfora, ngeni Anutuarunac turunga haudeac

* **3:4:** Ngakpia nga fadenga imoc Eriac ngakpi nga fadeng isoc. 2 Ngictau 1:8

ande, imohacnac woragecdeac merang goroyoac edengunuec? ⁸ Imocac ngeni doku nadzicma ubamerenggac siricfu fora meficgebisia. ⁹ Nga ge geanggaac yofi mi negengemebesena, ‘Abrahang ye bangecna.’† Anutungo hoc yomoc naric deu Abrahanggac bangecfora fingecgedenoc, imoc edengunuduae.

¹⁰ Naka ic haniau bic faigec fede. Nga ic goa fora gombunga mi angandae, imoc sasawa heiu kpeu gerecfu ukugecde. ¹¹ Ni uba dzigec dzigeneac doku nadzicngemmebade. Nga ngic ngadenau hama kecde, yeng ine Tiri Asu nga gerec nadzicngemmeude. Nga yeac kucngo neac kuc ferahade. Ni ifiango yeac hanitabe hesimiba naric mi ngereeude. ¹² Ye meic meicke saraha mariaui mehama wit seuhagoc meic meicke sobennu feu imoc fima seuha meickeude. Meickema fora mekpedzuc amma ameau faima seuha wanggema gerec pisic pisickea kpac, imohai ukuu dzeude.”

¹³ Naso imohai Yesungo Gariraia bangecfunac Yodang dokuu kemma Yohanengo mitidoku nadzicmiudeac edeec. ¹⁴ Edeu Yohanengo imoc negenu naric mi anu deec, “Geng ni naric nadzicnennade, imoc ngereede, ammanu geng nearu hama nadzicgembadeac denec.” ¹⁵ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ge yoac imoc wana, faka dindiggac sasawa fora fingerudeac yaguc edeguduae, ifi anna ngereeude.” Ifi deu naric dema yoara tofohoec. ¹⁶ Nga Yesungo doku nadzicma dokuunac eremanu kurumeng anggeec. Anggeu Anutuat Asungo kebesacac siric amma hau hemmanu

† 3:9: Abrahanggac bangecfora sasawango kekecseri megecde ifi negensingegec.

yearu maec. ¹⁷ Mamanu kurumennunac ubaudu-meng mongngo yofi deec, “Yomoc songomedacna, ye hensongo ammiduae.”

4

¹ Naso imohai Asungo Yesu wangepma mangana minginango ye tobanggeudeac bangep kisiu hesicke kenec. ² Kenu Yesungo imohai hadzingtoforec 40 yakasege kecma hereaac homeec. ³ Ifi anu faitobang ngicngo yearu hama deec, “Ge Anutuac Medac fora kecnefcu hoc yomoc dena meremma ic sogong anu.” ⁴ Ifi deu Yesungo yoac yofi meremmiec,

“Yoac yofi oho ohoya fede, ‘Ngicngo ic sogong-gacsac mi kefude, kpac. Ye Anutuac enacfunac yoac ereandesoc, imoc sasawa mema kecbeso.’” *(Dedeseri 8:3)*

⁵ Ifi deu mangana minginango Yesu hesickema taong kpetiacfu kemma Anutuac womong witiau wi yombong, ihai faiu nanu edeec, ⁶ “Ge Anutuac Medac fora kecnefcu geanggaoc yomohacnac yuma kemena. Yoac yofi oho ohoya fede,

‘Ye geac amma angerofora uayoac yemmeu yeneng maringina witiau tofoghugec hoc mongngo haniga mi herecgeude.’” *(Mitiyegec 91:11-12)*

⁷ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Nga monggoc yoac yofi oho ohoya fede,

‘Ge KEBU Anutuga faitobannu mi faibesena.’” *(Dedeseri 6:16)*

⁸ Ifi deu mangana minginango Yesu monggoc hesickema tiki buma kuneng monnu emma bangectoa bangep gawamangnginagoc nga kuc

kibikperagingina hania hania, imoc edzahema⁹ edeec, “Negenna, ge fafoc heima ngonducnema eweheinennadeu yomoc sasawa gembade.”¹⁰ ifi deu Yesungo yofi edeec, “Satang ge meickena. Yoac yofi oho ohoya fede,

‘Ge KEBU Anutuga, ye mocgu eweheimima kingang kpemibesena.’ ” *(Dedeseri 6:13)*

¹¹ Ifi deu mangana minginango wama kenu angero yeneng hama Yesu henggareng ammigeç.

¹² Ngic yeni yoac yomoc degeç, “Yeni Yohane witicamau faigeç tacde.” Yesungo imoc negemma Gariraia bangeçfu Nadzarete taonnu dzigeneec.

¹³ Dzigenema Nadzarete wama Seburong nga Naftari yereac bangeç Gariraia dzohong tegiau, Kafanaung taonnu tacyac anec. ¹⁴ Profete Yesaiango imocac kpefinnu yofi deec,

¹⁵ “Yodang noboc sing doku dzohonnu kende, Seburong nga Naftariac bangeç ihai bangeç monnunac ngicngac Anutu mi negemmi-dae, yeneng Gariraia bangeçfu keçdae.

¹⁶ Ngicngac kundunnu keçgeç, yeni kperagi kuneng henggeç nga ngicngac home-cac bageu bangeçfu keçgeç, yeneac botuçu kperagia fingereç.” *(Yesaia 9:1-2)*

Yoac imoc fora anudeac ye Kafanaung taonnu tacyac anec. ¹⁷ Naso imohai Yesungo ngicngac yoac yofi edekpou ayemmeec, “Kurumenggeç eucererengngo bic mewegenengudeac ngeni ubangina merenggeç.”

¹⁸ Yesungo ifi kpouyemmema kemma Gariraia dzohong tegiau kensikema dacmunac yohockang ufiçngira dzohonnu ukuma nanec yereneç. Imoc

Simong, kpara mong Petoro degec nga munea Anderea. Yeri kondungyang meme ngic kefoc. ¹⁹ Yeri yeremma yofi edeyuruec, “Ngeri hama modacnuec. Ngeri kondungyang meandape, ifi isocngoc ngic meyunuecdeac kpoungemecbade.” ²⁰ Ifi deu yeri imohaingoc ufcngira wama ye modaroc.

²¹ Anu imohacnac kemma monggoc dacmunac yohockang, Dzebedaioac medahora, Yohane nga munea Yakobo yerenec. Yerenu yeri mangngira Dzebedaiogoc gombau ufcngina memengere amma kecmagec kpacyuruec. ²² Kpacyuruu yeri naso imohaingoc mangngira nga gomba wama ye modaroc.

²³ Yesungo Gariraia ihai bangecsoc yerecgema kpekpeturang amanginau kpoukpou ua mema eucererengac siduc gombung dekperagiyemmekefec. Amma ye ngicngac hafei nga kucmamangina hania hania sasawa mengereyunudarec. ²⁴ Ifi anu yeac siducngo kemma Siria prowins sasawa sokodarec. Sokodaru ngicngac yeneng ngicngac hafei hania haniango memanganeyunuec nga kpendzengtoa kpegec amma hadehade nga yafingoc amma goa afonasongina hau ubasufu angandae nga ngicngac hanimaringina homemea, yeni Yesuaru meyunu kendacgec yeng mengereyunuec. ²⁵ Nga Gariraia bangecfunac nga Dekaporisi, imohacnac amma Yerusareng taonnunac nga Yudaia prowins amma Yodang nobocgennac ngicngac habutoango yombong ye modackecgec.

5

1-2 Yesungo habutoa yenemma tikiu emma

tarec. Tacmanu medacfora yeneng yearu kenggec yeng yocac yofi dema kpouyemmeec. ³ “Ngicngac Asuac songou home homegoc kecandae, yeni kenecnginagoc, nocac kurumenggac eucerereng imoc yeneacnoc. ⁴ Ngicngac ubahodunggoc kecandae, yeni kenecnginagoc, Anutungo yeninoc meefaiyunuude. ⁵ Nga ngicngac memaemema kecandae, yeni kenecnginagoc, nocac bangec yomocngo yeneac maridzoming anude. ⁶ Ngicngac yaka nga dokuac homeandae, ifi isoc dindingac kekecac homeandae, yeni kenecnginagoc, Anutungo yeni imoc gume-cyunuu gebecyunuude. ⁷ Ngicngac ogofocngina yeneac ubamangang negengandae, yeni kenecnginagoc, nocac Anutungo ifingoc yeneac ubamangang negenude. ⁸ Ngicngac ubangina kongaha kecandae, yeni kenecnginagoc, yeni Anutu henggecde. ⁹ Ngicngac yare menomaneandae, yeni kenecnginagoc, nocac yeni Anutuac nambaracfora deyemmebesonga. ¹⁰ Ngicngac faka dindingac angkecdaeac yunumeme ayemmeandae, yeni kenecnginagoc, kurumenggac eucerereng imoc yeneac.

¹¹ Nga ngeni neac arennu kecdaeac amma ngic yeneng desofoc nga ngunukporac angemmema ikoc amma ngeneac negemma yocac mangana hania hania angemmegecde. Yeni ifi angemmegecde, ngeni kenecnginagoc. ¹² Bungngina kunengngo kurumennu tomaingina fede. Ngeni imocac ubangerec negemma sogaibisia. Ngicngac yeneng warac profete yunukporac ayemmegec, yeni ifi isoc angemmegecdenoc.

¹³ Ngeni bangecngicngac yeneac kondung. Kondungo kiacma songea kpac anudeu songea monggoc naric mi meficgeude. Kondung ifia, imoc uaya kpac. Imoc eng bangecfu ukuni ngic yeneng haningo tigece. ¹⁴ Anu ngeni bangectoa bangec yomocac kperagi. Taong mong tikiu nande, imoc naric mi sufuude. ¹⁵ Nga ngic mongngo kifa kpedzereckema pake bageau naric mi faiu tarude. Imoc ine kifa tatahau faiu tacma ngicngac ama manau tacdae, yeni mekperagiyunudarude. ¹⁶ Nga ngeneac kperagingo siriha imocngoc amma ngicngac mekperagiyunubeso. Mekperagiyunuu yeni angammemengina gombunga hemma Mangngina kurumennu kecede, ye dengeregecede.

¹⁷ Ngeni yofi mi negembisia, ye dedeseriyoac nga profete yeneac kpoukpouyoac kpeudeac maec. Negenggec, ni yoac kpebadeac mi mayai, kpac. Enacdedea imocngo fora fingerudeac mayai. ¹⁸ Foracngoc, bangec nga kurumeng yeri kpac anecde. Nga dedeseriyoacac dzikangabisic mongngo naric mi kpac anude. Dedeseri kibiyoac oho ohoya fede, imoc sasawango foragoc ammanu bangec nga kurumeng wisickeude. ¹⁹ Imocac amma yofi ande, mong ye dedeseriyoac yomohacnac wiac kapiabisic mong meickeude amma ogofora ifingoc anggecdeac kpouyemmeude, yennoc kurumenggac areng yenearunac ngic mamea yombong demigece. Nga ngic mong ye dedeseriyoac tofohoma ogofora modacgecdeac kpouyemmeude, ye kurumennu ngicngac yeneac engena demigece. ²⁰ Ni edengunuba negenggec,

ngeni fakangina dindingacngo mitiac negen negengngic nga farisaio yeneac angammeme mi feraheyombonggeudeu ngeni kurumenggac eucererennu naric mi enggecde.

²¹ Bangecfocnina nga esangabofocnina yeni yofinoc ede edeyunuya, 'Ge ngicngac mi yunuhomesesena. *(Makekeng*

20:13) Nga mong ye ngic kpehomeude, ye yoacac areng anude.' ²² Neng ine yofi edengunuba, ngic mong ye ogeaac herebu angande, ye yoacfu nambeso. Nga mong ye ogeaac yofi deude, 'Ge ngic irec ireckea kpac.' Ye yudangic yeneac tutumangtoanginau faibesonga. Nga mong ye ogeaac yofi deude, 'Ge negen negengga kpac.' ye hofeac gerecfu ukugec kemeude. ²³⁻²⁴ Ge imocac amma ubangerecgaac wiac Anutuaru faibeso dema yofi ambesena. Aratau kemma ogoga geac ngaba mekecde, imoc negensinadeu ge sesega arata kiwau wana taru kemma ogogagoc yoac mengerena. Mengerena ruae fingeruguc hama ubangerecgaac wiac faibesena. ²⁵ Nga ngabagango yoacfu faigubacac ngerahafoc sinnu kemma yegoc dedefic angemema ngaba wabesera. Ge ifi mi annadeu ngabagango desi desingic yearu faiguu yeng keracnatang yeneac mariu faiguu witicamau faigugecde. ²⁶ Ni fora yombong edeguduae, ge witicamau takecma ogogaac turung sasawa hafoangoc kpoumaguc manade.

²⁷ Anu yoac yofi bic edengunugec fede, 'Ge kaisero mi ambesena.' *(Makekeng 20:14)* ²⁸ Neng ine yofi edengunuba, ngic mongngo ngac mong hemma hensongo ammiude, ye hereango sero-

faka bic andac. ²⁹ Nga kicga foingo anggenu kopocsic meficgenadeu ge imoc tatahaunac meickema ukuna kembeso. Sebiga tosea kpac anu sebiga hafoangoc hofeu mi ukugecde, imocngo ngereeude. ³⁰ Nga marifoigango anggenu kopocsic meficgenadeu ge imoc herecgema ukuna kembeso. Sebiga tosea kpac anu sebiga hafoangoc hofeu mi ukugec kemeude, imocngo ngereeude.

³¹ Warac yofi dekecgec, 'Ngic mongngo enema wade, ye wawakibi ohoma mibeso.' (*Dedeseri 24:1-4*) ³² Neng ine yofi edengunuduae, enemango serofaka mi ammanu ngic mongngo ye waude, ye serongac anudeac ammiude. Nga ngicngo ifi anu enemango eweenenggac sing ferahema kefude. Amma ngic ye ngac wawaya meude, ye eweenenggac sing ferahema serofaka anude.

³³ Anu bangecfocnina nga esangabofocnina yeni ifingoc yofi bic edeyunuyunuya, 'Ge dedzegegaac dzadzahac mi meickebesena. Nga yoacga Anutuac kicfu seria deserinec, imoc modache-sena.' ³⁴ Neng ine yofi edengunuduae, ngeni yoacngina seriudeac wiac mong kpacma mi deseribisia. Kurumeng imoc Anutuac amatatac, imocac ngeni kurumeng kpacma yoacngina mi deseribisia. ³⁵ Nga bangec, imoc Anutuac fetec, imocac ngeni yoacngina deserigecdeac bangec mi kpachisia. Nga ngeni Yerusareng imoc ifingoc deserima mi kpachisia nocac imoc Ngictautoa, yeac taong. ³⁶ Nga ge orucdzoga mocgubisic kongac kongac me dzadzu dzadzu menadeacsoc mi anecac orucga kpacma dedeseri dede, imoc ifingoc wabesena. ³⁷ Ngeni yoacngina sasawa yofisac

debisia, 'Fora imoc fora nga kpac imoc kpac. Yoacngina yomoc ferahema torokpema degecde, imoc mangana mingina yearunac hade.'

³⁸ Ngeni yoac mong yofi bic negenggec, 'Ngic mongngo ogeaac kic memanganeudeu yeac kic ifingoc memanganebesonga. Nga mongngo ogeaac enac hetackeudeu yeac enac ifingoc hetackebesonga. Kicac turunga imoc kicngo kpoumibesonga nga enacac turunga imoc enacngo kpoumibesonga.' (*Makekeng 21:24; Sesememe 24:20; Dedeseri 19:21*)

³⁹ Neng ine yofi edengunuduae, ngicngac mangana angemmegec ngeni turunga mong mi merengyemmebisia. Mongngo munggungga foiu kpeudeu geng munggungga kanau ifingoc sinemibesena. ⁴⁰ Nga mongngo yoacfu faigubesonga ngakpiga mana meudeu ge ngakpiga witiau ifingoc wamibesena.

⁴¹ Nga mongngo igocguma sing kiromita mocgu yegoc kennadeac edeguudeu geng kiromita yohockang yegoc kembesena.* ⁴² Nga ngic mongngo wiac mong minadeac kpesigenu ge imoc mibesena. Nga mongngo gearunac wiac monggac turung ambesonga dema kpesigenu wiacga mi segerebesena.

⁴³ Yoac mong yofi fede, ngeni imoc warac bic negenggec, 'Ngicngac gegoc wegena kecdae, yeni heresongogoc hoangyunubesena (*Sesememe 19:18*) amma ge ngabafocga ngadeyunubesena.'

⁴⁴ Neng ine yofi edengunuduae, ngeni ngabafocngina heresongogoc hoangyunubisia amma ng-

* **5:41:** Yesungo mail deec. Roma yeneac mail imoc kiromita mocgu nga noboha isoc.

icngac ngunukporac angemmeandae, yeneac numubisia. ⁴⁵ Ngeni ifi amma Mangngina kurumennu kecede, yeac nambaracfora kececede. Ye wenaha uayoac miu imocngo ngic gombunga mangana yeneac amma ereude. Nga ye ngic dindingac nga ngic faka dindingac mi angandae, yeni momocngoc kia yemmeude. ⁴⁶ Nga ngicngac yeneng ngeni heresongogoc hoangngunugec ngeneng yeni heresongogoc hoangyunugecdeu faka imocac buma mong mi fingerude, kpac. Takesimeme ngic yeneng imoc ifingoc angandae. ⁴⁷ Ngeni dacmunafocngina yeneac edoc bedoc ayemmegecdeu imoc faka engena kpac. Bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeni ifingoc imoc angandae. ⁴⁸ Imocac amma ngeni yofi ambisia, kurumeng Mangngina ye dindingac kecede nga ngeni ifingoc ye isoc dindingac kecbisia.”

6

¹“Ngeni ngicngac yeneng ngenemma dengerengunugecdeac yeneac kicfu faka gombunga mi angkecbisia, kpac. Ngeni ifi anggecdeu kurumeng Mangngina yearunac faka gombunggaac buma mong mi megecede. Ifi fingeccac henghomema kecbisia. ² Imocac ngicngac makpekpea ubangerecac wiac yemmenec, imohai ngicngac yeneng trampet udumengtoayagoc geac amma ffigecdeac mi edeyunubesena. Ngic ikoha goa yeni kpekpeturang amau me singtoau ngicngac yeneng dengereyunugecdeac ifi angandae. Ni fora edengunuduae, ngic ifia yeni

bungngina hafoangoc bic megec. ³ Ge ngicngac makpekpea ubangerecac wiac mong yemmenade, imohai ine marifoigango wiac anu kangango imoc mi negembeso. ⁴ Ge ifi amma ubangerecac wiac mong yemmenade, imocngo sufusu-fuu femanu Manggac wiac sufusu-fuu hengande, yennoc buma genude.

⁵ Anu ngeni numubesonga dema ngic ikoha yeneng angandae, ngeni ifi isoc mi ambisia. Yeni kpekpeturang amau nga singtuturunnu numuma nanggec ngic yeneng yenemma dengereyunugecdeac songo negengandae. Foracngoc, yeni bungngina hafoangoc bic megec, imoc edengunuduae. ⁶ Ge numubesonga dema, imohai ine amaga mana kapiau emma naguga heima Manggac sufusu-fuu kecde, ye numumibesena. Ifi anna Manggac faka sufusu-fuu hennegeng angande, yeng buma genude. ⁷ Nga ngeneng numubeso dema, bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneng numuandae, ngeneng ifi isoc mi numubisia, kpac. Yeni nunumu herea negengisinga kpac eng numuandae. Amma yoacngina homac osokecdaeac amma negenggec nunumunginango foragoc anude. ⁸ Imocac ngeni yeni isoc mi ambisia. Ngeni mi numumimagec Mangngina yeng ngeni noc wiacac kpedadangeandae, imoc bic negenude.

⁹ Ifi anu ngeni yofi numubisia, 'Kurumeng Man-nina, geac kpac kpetiac febeso. ¹⁰ Nga eucerengga hanemmebeso. Kurumennu geac songo nga negen negeng modacgec fede, siraha imocn-

goc bangecfu nenearu fingebeso. ¹¹ Ge yaguc yaka socnina nemmena. ¹² Nga neni ngic yeneac kopocsic waandimbe, siriha ifingoc kopocsicni-naac turunga wanemmena. ¹³ Ge faitobannu mi fainununa nga manganaunac mesinunubesena.'

¹⁴ Ngeni ngicngac mangana angemmegec ngeni yeneac kopocsic wagecdeu kurumeng Mangnginango ngeneac kopocsic ifingoc waude. ¹⁵ Amma ngeni ngic yeneac kopocsic mi wagecdeu ine Kurumeng Mangnginango ngeneac kopocsic ifingoc mi waude.

¹⁶ Anu ngeni yaka segekecma ikocngic yeneng angandae, ifi isoc mi ambisia. Yeni yakasege kecdae, naso imohai ngicngo yenenggecdeac kic-nangengngina huringaiande. Foracngoc, ngic ifia yeni bungngina hafoangoc bic megec, imoc eden-gunuduae. ¹⁷ Ge yakasege kecma orucga kerec nadzicmima kicmesuga dzuachesena. ¹⁸ Ifi anna ngic yeneng ge yakasege kecneac, imoc mi negen-tegecmagec Manggac mi hengena kecde, yengsac negenude. Amma Manggac angammemega sufu sufuu hengkecde, yengsac buma genude.

¹⁹ Bangecfu dzaukpadzadzangngo dzofinacngina kirecgeande nga hufengngo wiacngina meande amma hamangecngic yeneng ama hetackema wiacngina meandae. Imocac ngeni bangecfu dzofinacngina mekpedzuc mi ambisia. ²⁰ Ngeni dzofinacngina kurumennu mekpedzuc ambisia. Imohai dzaukpadzadzangngo wiacngina mi kirecgeude nga wiacngina hufengngo mi meude amma hamangecngic yeneng imohai naric mi hetackema wiac

megecde. ²¹ Ge dzofinacga fede, imohai songoga ifingoc feude.

²² Kicga imoc sebigaac kifa nga kicgango gombunga feudeu sebiga sasawa mekperagidarude.

²³ Nga ge kickerec me kicmangang me kicgango manganeudeu ine sebiga sasawa kundung kpeude. Nga kperagi gearu fede, imocngo kundung kpeudeu kundungtoa yombong fingeccenude.

²⁴ Ngic mongngo ngic kuneng yohockang yereac kingang naric mi kpekefude, kpac. Ye monggac songo negemma mong ngadeheude me monggaru kpeketahema mong waude. Ngeni naso socfungoc Anutu nga dzofinac yereac kingang naric mi kpegecde.

²⁵ Imocac amma yofi edengunuduae, ngeni nenedokuac dema kekecnginaac defagung amma yofi mi debisia, 'Neni noc yaka nema kecnide?' me sebinginaac negemma, 'Noc wamba heima kecnide?' Negenggec, kekecngo yaka feraheude nga sebingo ine ngakpikporuc feraheude. ²⁶ Ngeni sawau neng yenenggec. Yeni heikpenec me netohong mong mi angkecgec Mangngina kurumennu kecde, yeng yaka eng yemmeude. Nga ngeni isinggema negembisia, ngeneng Anutuac kicfu neng yeneac engena andae. ²⁷ Nga ngenearunac mongngo dewaidzoc amma kefu imocngo kekecnasoya kapianec monggoc naric mi mehereeude, kpac. ²⁸ Anu ngeni nocac negengyohoc amma yofi deandae, 'Neni noc wamba mema mekecni?' Ngeni dzaring amasobennu eng tohoandae yenembisia. Yeni witic mi yumuma

uatoa mi mema sifu yadiandae. ²⁹ Nga ngictau Saromo ye warac wamba kibia gombunga gombunga heikefec, yeac kibikperagitoayango ine dzaring yeneac kibi kereng kereng mi feraheec, imoc edengunuduae. ³⁰ Nga dzaring amasobennu eng tohoande, imoc yagucacsac fingeru wereckengau herecgema gerecfu ukugecde. Nga Anutungo dzaringtehec ifia wamba heiyemmeudeu ye ifingoc ngicngac ngeni negen negensinggina kapia fede, ngeni ngakpi kporucngina torokpeu torokpeu ngemmeude.

³¹ Imocac amma ngeni dewaidzoc amma yofi mi debisia, ‘Neni noc nenedoku nenide me noc wamba heinide?’ ³² Bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneng imoc sasawa megecdeac negen negengngina imohai faigec fekecde. Nga Kurumeng Mangnginango ngeni wiac sasawa kpedadangeandae, imoc bic negenude. ³³ Imocac ngeni warac warac yombong Anutuac eucerereng nga yeac faka dindingac meficgegecdeac uatoa mebisia. Ngeni ifi anggec yeng wiac sasawa imocnoc ifingoc torokpeu torokpeu ngemmeude. ³⁴ Ifi anu ngeni wereckenuac dema negengyohoc mong mi ambisia. Wereckenu ye yengenaoc negengyohoc angemeude. Uameme tembuc tembuc ye yengenaoc ebihaac sirihau ebiha mebeso, imoc soha ande.”

7

¹ “Ngic yeneng ngeneac faka isinggema desingunubauac ngeni ngic yeneac faka isinggema mi desiyunubisia. ² Imoc yofiac, ngeni ngic

isingyunuma yoacngina desiandae, siriha ifiangoc yeneng isingngunuma ngeneac yoacngina desigece. Nga ngeni wiac kpetea isinggema imocacsoc ngicngac wiac yemmeandae, yeni sirihia ifiangoc kpetea isinggema turung kpoungemegece. ³ Ge ogogaac kicfu gocbisic tacde, imoc hengannec amma geangga kicfu ine ic kebanga fede, imoc mi hentegecnec, faka ifia imocngo mi ngereede. ⁴ Geangga kicfu ic kebanga femanu ogogaac deannec, 'Naric negemmana kicgau goc tacde, imoc meickeba.' ⁵ Ikocngic, ge geangga kicfu ic kebanga fede, imoc meickemaguc ogogaac kicfu gocbisic tacde, imoc naric hentegecma meickenade.

⁶ Ngeni wiac mong kpetiac dedea, imoc kasi mi yemmebisia nga kubungina imoc berec yenearu mi ukubisia. Kasi yeneng dzigenema nginibauac nga berec yeni imoc haninginango tidzamebauac.

⁷ Ngeni turunga fingecongmeudeac numuma kecbisia nga wiac meficgegeceac hofocma kecbisia. Amma nagu witingemmeudeac nagu heima kecbisia. ⁸ Ngic mong ye numukece, yeng wiac meude nga hofockecdengo wiac meficgeude amma nagu heikece, yec nagu witimigece. ⁹ Ngenearunac ngic mong medahango yakaac kpesimiu yeng hoc naric mi miude. ¹⁰ Me kondungyanggac kpesimiu boidezoc mangana naric mi miude.

¹¹ Ngeni ngic fakangina manganagocngo sifu nambaracfcngina ubangerecac wiac gombunga yemmegeceac negentegecdae. Imocac ngeni yofi negembisia, Kurumeng Mangnginango ngeneac faka gombunga imoc homac ferahaude.

Ngeni yearu wiac monggac kpesigec yeng wiac gombunga torokpeu torokpe ngemmeude.

¹² Nga ngic yeneng noc faka angemmegecedeac negensiandae, ngeni faka siriha imocngoc ayem-mebisia. Imocnoc dedeseriyoac nga profeteyoacac hania.

¹³ Ngeni nagu kapiau emma kengkecbisia. Imoc yofiac, manganaac sing imocac naguya kuneng nga sing imoc singtoa amma ngicngac homacngo sing imoc modacma kengkecgec kecma kpetotieyunugecde. ¹⁴ Nga kekecac sing imocac naguya kapia nga sing imoc fofonga anu ngicngac efeanecngosac imohai kengkecma kekec fora meficgegecde.

¹⁵ Profete ikoha yeneng memanganen-gunubauac ngeni yeneac henghomema kecbisia. Yeni sebinginango rama sebi nga ubanginango ine katekasi anu yeni godzuac arennu iwaingina wangepngunugecdeac ngenearu hagecde. ¹⁶ Nga forangina fingectegeru, ngeni imoc hemma negengyemmegecde. Ngic yeni kemma witic waeyagoc, imohacnac waing fora naric mi mesigecde. Amma fareng nga gberafecfunac fig fora naric mi megecde, imoc negendae.

¹⁷ Nga ic gombunga sasawa, yenearunac fora gombunga fingerude nga ic manganaunac ine fora mangana fingerude. ¹⁸ Nga ic gombunga imohacnac fora mangana fingec fingec mi fede. Nga ic manganaunac fora gombunga naric mi fingerude. ¹⁹ Ic mong foraya gombunga mi fingerudeu imoc kperecgema gerecfu ukugecde.

²⁰ Ifi anu ngeni profete ikoha yeneac forangina hemma naric negentegecyunugecde.

²¹ ‘Ngicngac Kebuna, Kebuna.’ ifi denengan-dae, yenearunac sasawango kurumenggac eucere-erennu naric mi enggecde. Manna kurumennu kecde nga ngicngac yeac songo nga negen negeng modacma kecdae, yeneng ihai enggecde.

²² Nga naso imohai ngicngac homacngo ede-nugecde, ‘Kebu, Kebu, neni geac kpacfu profeteyoac deing amma hadehade nga yafing kpocacyunuing amma faka kuhagoc homac meing, ge imoc sifu negennec.’ ²³ Ifi degec yofi yombong edeyunubade, ‘Ni ngeni mi negengngunuduae. Dedeseriyoac kpekpengic, ngeni neac kicfunac meickegec.’

²⁴ Ngic mong ye yoacna yomoc negemma tofohoande, yeng ngic irec ireckea nga ngic amea peperandzi witiau meec, ye isoc. ²⁵ Ye ameaac hania peperandzi witiau nanecac serima taru kifirangtoa kpeu tungbaungngo hama ama imoc naric mi kpembarackeude. ²⁶ Nga mong ye yoacna yomoc negemma mi tofohoude, yeng ine ngic negen negenga kpac nga ngic amea sangiu meec, ye isoc. ²⁷ Kia kpeu tungbaung nga firangtoa kpema ama imoc kpembarackema medidinggeu makpeude.”

²⁸ Yesungo yoac yomoc deu wisickeu ngicngac habutoa yeneng kpoukpouyaac amma kerectegec anggec. ²⁹ Nocac yeng mitiac negen negengngic yeneac dede isoc mi deec, kpac. Ye ngic uakibi mekecde, yeac siricfu kpoukpou ua kuhagoc meec.

8

¹ Yesungo tikiunac mamamu habutoa kuneng

yombongngo ye modacgec. ² Modacmagec ngic mong kukuseriagocngo hama fafoc heimima deec, “Kebu, ge negenna naric anu medzuacnubang.”*

³ Ifi deu Yesungo maria sinema ngic kpeserema yofi edeec, “Ge ngereenadeac songona fede.” Deu imohaingoc sebia ngereeu hafeia kpac anec. ⁴ Nga Yesungo yofi edema deraheec, “Ge sebigau faka fingeçdac, imocac ngic mong mi edebesena. Ge womong gareng yearu kemma sebiga edzahena. Edzahema Mosengo seseac deec, imoc modacma imocac sirihau faina yeneng sesega imoc hemma negentegecgecde.”

⁵ Anu Yesungo Kafanaung taonnu emmanu wasaigareng mongngo hama meficgeudeac desambic amma deec,† ⁶ “Kunenna, enac tofoc tofoho medacna ye hanimaria homemea amma ye amau kpendzençtoa kpema fema keçde.” ⁷ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Ni naric hama mengerebade.” ⁸ Ifi deu wasai garengngo yoac yofi merem-miec, “Kunenna, ni noc gombunnaac amawarocnau erenade. Ge yoacgangosac dena enac tofoc tofoho medacna ngereeude. ⁹ Imoc yofi, ni ngic kucnginagoc yeneac bageu keçduae. Nga neac bageu wasaifocna keçdae. Yenearunac monggac kenna deba ye kenude. Ni yenearunac monggac hana deba haude. Nga wanacngicnaac ua yomoc

* **8:2:** Mongngo kukuserigoc sebia wonongagoc dekeçgec. Ngic homacngo hafei ifia mi megeçdeac kukuseriagoc yeni ama ngadeau keçbisia. Imoc Moseac dedeseriyoacfu oho ohoya feec.

† **8:5:** Wasaigareng yomoc yeac bageau wasaingic 100 isoc keçgec. Wasaingic garengnginagoc yeni bangeç monnunac.

mena deba ye imoc meude.”

¹⁰ Ifi deu Yesungo imoc negemma kerectegec amma ngicngac modacgec, yeni yofi edeyunuec, “Foracngoc, Israe bangecfu ngicngac negen negensinggina seria yofia mong mi henai, imoc yeac henduae. ¹¹ Imocac yofi edengunuduae, ngic homacngo wenac ere ereaunac nga wenac keme kemeaunac hama Abrahang nga Isaka amma Yakobo yenigoc kurumenggac eucererennu yena-hafoc tacma neneyaka negecde. ¹² Nga Anu-tungo warac warac yengena eucererenggac areng deec, yeni ine ngadeau kundunnu ukuyunugec kemegecde. Kemema ihai kiacma enacngina kisaranggema kecgecde.”

¹³ Ifi dema wasaigareng yofi edeec, “Ge kenna, negensinggenecmoc, imoc fora fingeccgenude.” Anu wenac naso imohaingoc enac tofoc tofoho medaha ngereec.

¹⁴ Anu Yesungo Petoroac amau emma Petoro sefenango sebigerec ammiu feu henec. ¹⁵ Hemma mariau mema kpesereu sefena hafeia kpac anu yacma yenenggareng ayemmeec.

¹⁶ Marai anu imohaingoc ngicngac yeneng ngicngac hadehade nga yafingoc homac Yesuaru meyunuu hagec. Hagec, yeng yoc dema asu mangana kporacyunuma hafeinginagoc sasawa mengereyunuec. ¹⁷ Profete Yesaiango warac yofi deec, “Yeng nenang kucmamanina meickema hafeina atickeec.” (*Yesaia 53:4*) imoc imohai fora fingerec.

¹⁸ Ngicngac habutoango Yesu oronggegec ye ifi yenemma medacfora edeyunuec, “Nenang dzohong noboc kenni.” ¹⁹ Ifi demanu mitiac negen

negengngic mongngo hama edeec, “Kpoukpou, ge ihai me ihai kennadesoc ni modacguma gegoc kembadeac negenduae.” ²⁰ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Katekasi yeni bangec manau fefenginagoc nga sawau neng yeni faecnginagoc nga ngicac Medacngo ine kparicganga kpac, ifi kecde.” ²¹ Deu medacfora yenearunac mongngo deec, “Kebu, negennemmana kemma manna tonggomaguc modacgubade.” ²² Ifi deu Yesungo ine yofi edeec, “Ge homemea wayununa yeni yenaocngoc tonggoemegec. Nga geng ine ni modacnuna.”

²³ Yesungo gombau enu medacfora yenahafoc gombau emma kenggec. ²⁴ Kemmagec firang kucgoc kpeu siritembongngo gomba feraheu kemebesonga anec nga Yesungo ine gau fec. ²⁵ Feu medac yeneng Yesuaru kemma midima degec, “Kebu ge ongonnununa, neni kemebeso andimbe.” ²⁶ Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Ngeni negen negensingngina kapianecsac fede, ngeni kengec mi ambisia.” Ifi dema firang nga dzohong kpetariyemeru firang kpac anu dzohong ye ning kpema eng fec. ²⁷ Feu ngic yeni kerecgec amma kpesiemegec, “Ye noc ngic? Firang nga dzohongtoa yereng yeac enara tofohodape.”

²⁸ Anu yeni dzohong noboc gadarangic, yeneac bangecfu kensikemagec ngic yohockang hadehadengiragocngo kicsereunac haoc. Yeri wasai yombong, imocac ngicngac yeni imohacsing susuferecge mi angkecgec. ²⁹ Nga yeri ihai namma kpacma deoc, “Anutuac Medac, neneac wiac imoc geac mi ande. Nasonina mi hamanu ge

kpendzeng monnu mi fainunubesena.”

³⁰ Anu edibigeng berechabu mong kuneng yeni surukpema kecmagec ³¹ hadehade yeneng yofi dema Yesu desambic ammigeç, “Ge kporacnununade isoc, berechabu yenearu suenununa kemebisina.” ³² Ifi degeç yeng yofi edeyunueç, “Ngeni meickegeç.” Deu yeni meickema erema berechabu yenearu kemegeç berec yeni hafoangoc fagannunac nedzima dzohonnu kemema doku nema homedageç. ³³ Homegeç bereçgareng yeneng kengeç worama taonnu kemma faka imocac siduc sasawa ayemmegeç. Ayemmedacma ngic hadehadengiragoc yerearu faka fingereç, imocac ifingoc edeyunugeç. ³⁴ Edeyunugeç taong imocac ngicngac sasawango Yesu meficgegeçdeac kemma hemma amabangeçngina waudeac edegeç.

9

¹ Yesungo gombau emma dzohong fereçgema yengena taonnu kensikeeç. ² Kensikeu yeni ngic mong hanimaria homemea dzakeu faima tofohoma hageç. Hageç Yesungo negen negensingngina hemma ngic puringa yofi edeeç, “Medacna, ge ubaga ngereeç, kopocsicga imoc bic wawaya.” ³ Ifi deu mitiac negen negengngic goa yenaocngoc negensigeç, “Ngic yomoc ye Anutu emmide.” ⁴ Ifi negenggeç Yesungo negen negengngina hemma yofi deec, “Ngeni ubanginau negen negeng mangana mi negensigeç. ⁵ Yoac damocngo efea ande, ‘Kopocsicga bic kpac ande.’ ifi debesonga me ‘Ge yacma kenna.’ ⁶ Ngicac Medac ye bangeçfu

kopocsic wawaac uayoac nga kuc femide. Nga ngeni imoc negenggedeac amma yocac yomoc deduae.” Ifi dema ngicpuring yofi edeec, “Ge yacma dzakega mema amagau kenna.” ⁷ Ifi deu ngic ye yacma ameau kenec. ⁸ Kenu ngicngac habutoa nanggec, yeneng imoc hemma kerecgec amma kengecyunuec. Anutungo uayoac kuhagoc ifia ngicngac yemmeec, yeni imoc hemma Anutu dengerec.

⁹ Yesungo imohacnac ferecge kemma takesimemengic mong kpara Mataio, ye takesimeme amau taru hemma yofi edeec, “Ge hama modacnuna.” Ifi deu yacma modarec. ¹⁰ Anu Yesungo Mataioac amau emma yaka netacmanu takesimeme nga manganameme ngic homacngo hama Yesu nga medacfora yenigoc tacma yaka yenhafoc negec. ¹¹ Nema tacgec farisaio yeneng imoc hemma Yesuac medacfora kpesiyemmegec, “Kpoukpoungina ye nocac manganameme ngic nga takesimeme yenigoc tacma yaka nede?” ¹² Ifi degec Yesungo imoc negemma yofi edeyunuec, “Ngicngac kuchafeingina kpac kecdae, yeni dotaac mi ayammeande. Hafeinginagoc, yeneng ine dotaac ayammeude. ¹³ Ngeni kemma yocac yofi fede, imocac negen negeng megec,

‘Ni sesegerec meandae, imocac mi anende.
Ngicngac wosoefac angemeandae, imocac
anende.’ *(Hosea 6:6)*

Imoc yofiac, ni ngic dingingac kpacyunubadeac mi mayai, kpac. Ni ine ngicngac kopocsicnginagoc kpacyunubadeac mayai.”

¹⁴ Naso imohai Yohaneac medacfora yeneng hama kpesimigec, “Neni nga farisaio naso homac yakasege angandimbe amma geac medacfocga yeni nocac yaka sege mi angandae?” ¹⁵ Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Memeturanggac ngicngo ogofora yenigoc kecmanu yeni ubahodung naric mi anggecde, kpac. Nga kecma nasu monnu memeturanggac ngic yeneurunac meickegecde, nasu imohai ine yakasege anggecde. ¹⁶ Ngac mong ye ngakpi eseau kporucususuc gboria mong faima mi kpebiude, kpac. Ye gboria ifi faiudeu gboriango esea taiu dzamema titingtoa fingerude. ¹⁷ Nga ngic mongngo waing gboria bokong yangseberango memea eseau mi kpeu ke-meude, kpac. Ifi anudeu waing gboriango bokong esea imoc tindziru manganeu dokuya maude. Imocac waing gboriango bokong gboriau kpegec yerahafoc naric tarecde.”

¹⁸ Yesungo yocac imoc edeyunuma tacmanu gareng mongngo yearu hama fafoc heima ewe-heiheigoc edeac, “Ni naroanna yaguc homedac. Geng hama mariga witiau faina gboriude.” ¹⁹ Ifi deu Yesungo yacma kenu medacfora ifingoc yenhafoc modacma kenggec. ²⁰⁻²¹ Kemmagec ngac mongngo ngadenginawu modacyunuma kenec. Ye kifa 12 sacherec kefecac amma hama negenec, “Ni Yesuac ngakpiasac kpeserebadeu ngerec ngeree meficgebade.” ifi negemma ngakpihereha susiaac witiha kpeserec. ²² Kpesereu Yesungo dzigene hemma yofi edeac, “Ngac, ge ubaga ngereeu. Negen negensinggango mengeregudac.” Ifi demanu ngac ye imohaingoc ngerec.

²³ Anu Yesungo kemma garenggac amau kensikema emma kungac fifi fifi areng amma ngicngac habutoa kpeborongngina negemma yofi ²⁴ edeyunuec, “Ngeni yomohacnac meickegec. Naroang ye mi homedac, ye gau fede.” Ifi deu yeni deendema ammima dzomoremigec. ²⁵ Dzomoremima meickema mamagec, Yesungo naroang feec, ihai emma naroanggac mariau mema miaru gborima yarec. ²⁶ Yaru siduc imocngo bangec imoc sokodarec.

²⁷ Yesungo bangec imoc wama kemmanu ngic yohockang kicngira pistic pistickeango Yesu modacma arohoma kpacsambic ammima deoc, “Dawidiac bangeha, ge nereacnec ubaga manganeu.”* ²⁸ Ye amau emmanu kicpistic yohockang yereng yearu kenec yeng yofi kpesiyemerec, “Neng faka ifia mebadeacsoc anduae, ngeri imoc negensinggedape me?” Ifi deu yereng deoc, “Oc Kebu, imoc negensinggedipe.” ²⁹ Ifi deec kicngira kpeserema yofi deec, “Negen negensingngiraac fora fingecegemeru.” ³⁰ Ifi deu kicngira tegerec. Tegeru wiac fingeceyemerec, imoc ngic mong mi edeecdac dederac ayecmec. ³¹ Nga yereng ine kemma siduha imoc deyadiec amasoc negendagec.

³² Anu yeri kemmaec ngicngac yeni ngic mong yoara kpac nga hadehadeagoc Yesuaru mehagec. ³³ Mehagec yeng hadehade kporacmiu ngic ye yoac deec. Deu ngicngac habutoango imoc

* **9:27:** 2 Samue 7:12-16 Anutungo Dawidigoc yoac dedzege yofi anec. Ngic mongngo geac arenunac naso wisic wisickea kpac geac tatacfu tarude. Imocac yeni Yesuac Dawidiac bangeha degec.

hemma kerectegec amma degec, “Israe bangecfu faka ifia warac mong mi fingeru hening.” ³⁴ Ifi degec ine farisaio yeneng degec, “Ye hadehade yeneac ngictaunginaac kucfu hadehade kporacyunuma kecde.”

³⁵ Yesungo taong nga amabistic sasawau yerecgema kpekpeturang amanginau emma edekpou ayemmema eucererenggac siduc gombung dekperagima hafei hania hania nga ngicngac kucmamanginagoc sasawa mengereyunudarec. ³⁶ Nga habutoa yeni demadzac nga kucmama amma rama garengngina kpac, ifi isoc kecgec. Imocac amma Yesungo yenemma ubea manganeu ³⁷ medacfora yofi edeyunuec, “Semeng fora homacngoc kpauedac fede nga uangic ine efeanecsac kecdae. ³⁸ Imocac amma ngeni Kebu, semeng mingina numumima yofi edebisia, ‘Ge ua ngic sueyununa yeneng kemma foraga mekpedzuc ambisia.’ ”

10

¹ Yesungo medacfora 12 kpacyunuu hagec ngicngac yenearunac asu seuhagoc kporacyemmegecdeac uayoac yemmmeec nga hafei hania hania amma ngicngac kucmamanginagoc sasawa mengereyunugecdeac uayoac kuhagoc yemmmeec. ² Aposoro 12, yeneac kpacngina yofi, Simong kpara mong Petoero nga munea Anderea amma Sebedaioc medahora Yakobo nga munea Yohane. ³ Firipo nga Batoromaio nga Toma amma takesimemengic Mataio, Yakobo Arifaioac medac nga Tadaio ⁴ Amma Simong Kanaio amma

Yuda Kariotonac. Ngic yeng kecma Yesu kerereu megec.*

⁵ Yesungo medacfora 12 imocnoc sueyunuma yoac yofi dema edeyunuec, “Ngeni bangec monnunac ngicngac Anutu mi negemmidae, yeneac bangecfu nga samariangic yeneac taonnu mi kembisia, kpac. ⁶ Israehabuu ngicngac rama sufu sufuya, ifi isoc kecdae, ngeni yenearu kembisia. ⁷ Ngeni kemma yofi dekperagiyemmebisia, kurumenggac eucerereng imoc bic mewegenengunude. ⁸ Ifi dekperagiyemmemma ngicngac hafeigoc mengereyunuma homemea megboriyunubisia nga kukuserigoc sebingina ngereeudeac mengereyunuma hadehade nga yafing kporacyunubisia. Ni kuc imoc ubangerecac nga buma kpac ngemmedua, imocac amma ngeni ubangerecac nga buma kpac memefic imoc yemmebisia.

⁹ Ngeni dzo gol nga siriwa nga kopango† memea, imoc mi meficgebisia nga wiac ifia fadeng nabehau mi faima mekecbisia. ¹⁰ Ngicngac yeneng ua mekecmagec ua imocngo yakangina meficgebeso, faka imoc ngereeude. Imocac ngeni singgac hie me ngakpi yohockang me hanitabe me yasu mong mi mekembisia. ¹¹ Amma taong me amabangec monnu kenggecde, ngeni imohai ngic mong yegoc tacgecdeac siric ande, ye meficgebisia. Meficgema yegoc tacyac anggec wisickeu faima kembisia. ¹² Ngeni

* **10:4:** Simonggac kpara mong Dzerote. Ruka 6:15. † **10:9:** kopa imoc aieng siriha mong karaya sacsac 1 nga 2 toea isoc.

ama imohai emma wenacngerec ruaeyoacgoc debisia. ¹³ Ifi degec ama imoc ruae naric meudeac siriha anudeu, ruaengo ama imohai hama feude. Nga ama imoc ye ruaea naric mi meudeac siriha anudeu ruae imocngo ngenanggaru monggoc dzigenengemmeude. ¹⁴ Nga mongngo mi hoangngunuma yoacngina mi negenudeu ngeneng ama me taong imoc wama haninginaunac yube kpegec mau kembisia. ¹⁵ Foracngoc, kecma ising ising nasotoau taong imocac ngicngac yeneac ebicngo Sodong nga Gomora taong, yereac ebic feraheude, imoc edengunuduae.

¹⁶ Negendae, rama yeneng katekasi yeneac botucfu kecdae, ni siriha imocacsoc suengunuduae. Imocac ngeni boidzoc isoc negen negentegecnginagoc kecbisia nga kebesac neng, yeni isoc mangangina kpac kecbisia. ¹⁷ Ngeni ngic yeneac negentegecma kecbisia. Yeni yoacfu faingunugecde nga kpekpeturang amanginau dzikacngo ebiria ngunugecde. ¹⁸ Nga ngicngac yeni neac amma mengunuma kemma gawana nga ngictau yeneac kicfu faingunugecde. Ifi anggec ngeneng yeni nga bangec monnunac ngicngac Anutu mi negendae, ngic imoc momoc siduc gombung dekperagiyemmebisia. ¹⁹ Nga ngicngac yeneac kicfu faingunugec yoacfu nanggecde, imohai ngeni noc yoac degecde me dafi degecde, imocac negengyohoc mong mi ambisia. Kebungo naso imohainoc yoac ngemmeu ngeni imoc debisia. ²⁰ Ngeni naso imohai ngenaoc yoac mi degecde, kpac. Mangnginaac Asungo yoac enacnginau faiu imoc degecde.

²¹ Imohai dara mongngo munea enara yeneac mariu faiu yeneng ye homecfu faigecde nga manggac mongngo faka imocngoc medahaac anude. Nga nambarac yeneng nonggo mangfocngina deengdema ayemmema homecfu faiyunugecde. ²² Nga neac kpacac amma ngicngac sasawa yeneng ubango ukungunugecde. Nga ngic mong ye seserigoc kecmanu nasotoa haude, yeng komoc kpeude. ²³ Ngeni taong monnu kecgac ngicngac yeneng ngunukporac angemegac ngeni taong imoc wama worama monnu kembisia. Foracngoc, ngeni Israe bangecfu taong sasawa fekende, ihai uana mi mesimagec Ngicac Medacngo haude.

²⁴ Negen negeng medac mongngo kpoukpouya yeac engena mi anude nga wanacngic mong ye mingina yeac engena mi anude, kpac. ²⁵ Negen negeng medac ye kpoukpouyaac siric isoc ambeso nga wanacngic ye minginaac siric isoc ambeso, imocngo naric anude. Nga amaac enara yeac Bedzeburu demigec isoc amafora ngenearu kpac ifia mangana monggoc kpacngunugecde.

²⁶ Wiac mong sangoyagoc fede, imoc kecma nonongkac fingectegerude nga wiac sufu sufuya fede, imoc negendacgecde. Imocac ngeni yeneac mi kengecngunubeso. ²⁷ Ni tofocnac nasou yoac edengunuduae, ngeni imoc kperagiau debisia. Nga sangicfu kedzacnginau dedea, ngeni ama witiau namma imoc deyadigec negendacbisia. ²⁸ Ngicngac yeni sebingina kpehomema ubaongangina naric mi kpehomegecde, ngeni yeneac mi kengecngunubeso. Anutungo sebi nga

ubaonga yerahafoc hofeu memanganeude, ngeni yeac ine damungunubeso. ²⁹ Ngicngac yeni neng-bisic yohockang faigec toea mocgu sacsacngo bummeandae. Nga neng yenearunac mongngo bangecfu makpeu Mangnginango imoc bic nengende. ³⁰ Nga ngeneac orucdzonginaac kpete, imoc ifingoc osoosodara. ³¹ Ngeneng nengbisic homac feracyunudae, imocac amma ngeni mi damungunubeso. ³² Mong ye ngic yeneac kicfu neac deande, 'Ni yeac areng.' Neng yeac ifingoc Manna kurumennu kecede, yeac kicfu yofi debade, 'Ye neac ngic.' ³³ Nga mong ye ngic yeneac kicfu neac kpacna busickpeu neng Manna kurumennu kecede, yeac kicfu yeac kpac ifingoc busic kpebade.

³⁴ 'Ye bangecfu ruae meficgeudeac maec.' ngeni neac ifi mi negembisia, kpac. Ni ruae meficgebadeac mi mayai, ni ine yare meficgebadeac mayai.

³⁵ 'Medac ye mamagoc tohoemeece nga naroang ye nonggeagoc tohoemeece. Nga ngac ye erangiagoc tohoemeece, ifi fingerudeac mayai. ³⁶ Ngicngac ngic monggac ameau yombong arengfora kecdae, yenennoc ngabafora anggecede.' *(Mika 7:6)*

³⁷ Ngic mong ye nonggo manghora heresongogoc hoangyuruma neac songo mamea negengande, ye neac areng anudeac siric mi anude. Nga mong ye medaha me naroanga heresongogoc hoanggema neac songo mamea nengende, yeng neac areng kefudeac siric mi anude. ³⁸ Ngic mong ye mariponga tofohoma ni mi modacnuude, yeng neac areng kefudeac siric

mi anude. ³⁹ Mong ye yengena kekeha meficgema segerede, ye kekeha sufumiude. Nga mong ye neac amma kekeha wade, ye kekeha meficgeude.

⁴⁰ Ngic mongngo ngeni heitaingunuude, yeng ni heitainuude. Amma ni heitainuude, yeng Anutu suenuec, ye heitaiude. ⁴¹ Nga ngic mong ye profete mong hemma ngic imoc ye profete kecde, ifi negemma ye heitaiude, yeng profeteac bung meude. Amma mongngo ngic ye dindingac kecdeac amma ngic imoc heitaiude, ye ngicngac dindingac yeneac bung meude. ⁴² Mongngo medac kapia mong hemma neac medac andeac negemma doku nomang kpakenecfu kpemiu neudeu yeng kecma bumaac mi obohoude, imoc fora yombong.”

11

¹ Yesungo medacfora ¹² dederecge ayemmedaru wisickeu amabangec imoc waec. Wama taonnginau siduc gombang edekpou ayemmeudeac kenec.

² Anu Yohanengo witicamau tacma Kristongo ua meec, siduc imoc negemma medacfora yearu sueyunuu kemma ³ kpesimigec, “Ngc hanem-meudeac dedea, imoc ge me neni monggac tomai kecbisina?” ⁴ Ifi degec yeng yofi deec, “Ngeni kemma wiac hennegeng andae, imocac siduc Yohane ammibisia. ⁵ Ngicngac kicpisis yeni kicfifi andae nga hanimangang yeni sing kengkecdae amma ngicngac kukuseringinagoc yeni sebingina ngereeu kecdae. Kedzacfong yeneng yoac negemma kecdae nga homemea yeneng gborima

kecdae amma ngic makpekpea yeneng siduc gombung negengkecdae. ⁶ Nga ngic mong ye neac negemma herea mi buude, ye kenehagoc.”

⁷ Anu Yohaneac medacfora yeni kemmagec Yesungo yeac haniaya dekperagima habutoa yofi edeyunuec, “Ngeni bangec kisiu noc wiac henggecdeac kenggec? Komba mong firangngo kpeu kockpac ande, ngeni imoc henggecdeac kenggec me? ⁸ Imoc kpac. Imocac noc wiac hembesonga kenggec? Ngic mong wambaya kibiagoc me? Negenggec, ngic wambangina kibia gombunga heiandae, yeni ngictau yeneac amau kecandae. ⁹ Ngeni profete mong hembesonga kenggec me? Yennoc profete goa sasawa feracyunude, ifi deduae. ¹⁰ Yeacnoc yofi oho ohoya fede,

‘Negenna, ni enacdedena sueba yeng waraigemma singga mengeregenude.’
(*Marekai 3:1*)

¹¹ Foracngoc, ngic ngacfunac fingegec, yeneacunac mongngo Yohane dokunadzic naric mi ferahaec, kpac. Nga kurumeng eucererenggac manau mamea kecde,* yeng Yohaneac engena. ¹² Nga Yohane dokunadzicngo uaya hanaheecfunac erekecma yaguc ande, ngicngac yeni kurumenggac eucerereng mebesonga ua serima meandae. ¹³ Profete sasawa nga Moseac dedeseriyoac, imoc yeni kpefingyoac deerekecmagec Yohanearu hasikede. ¹⁴ Nga ngeni yoac yomoc hoanggebeso negengandae

* **11:11:** Yesungo yengenaac negemma yofi deec, “Kurumeng eucererenggac manau mamea kecde” Anutungo ye ferahedeac ifi deec.

isoc yofi deduae, Eriango haudeac degec, imoc yenoc. (*Marekai 4:5*)¹⁵ Kedzahagoc yeng yoc yomoc negembeso.

¹⁶ Nga areng yofinenggac kecdae, yeni fakangina yofi. Nambarac yeni sobennu tacma ogofocngina yeneac kpacandae, ¹⁷ ‘Neni kungac fifini ngeni ine yegec mi fededau nga ubahodung yegec heini ngeni mong mi kiacdau.’ ¹⁸ Yohanengo hama nenedoku mi neu yeni hemma degec, ‘Ye yafingagoc.’ ¹⁹ Nga Ngicac Medacngo hama nenedoku neu hemma deandae, ‘Henggec, ye nenedoku efea mi nekecde nga ye takesimeme ngic nga manganameme ngic yeneac ogongina.’ Anutuac negen negentegec, imoc gombunga ande, imoc uayango dede.”

²⁰ Yesungo guruama goau faka kuhagoc homac meu ngicngac homacngo hemma ubamereng mi anggecac ye dehou ayemmema yofi edeyunuec, ²¹ “Koradzing nga Besaida ngicngac, ngeni sowecnginagoc. Ngenearu kucfaka homac bic fingerec, kucfaka ifia Tiro nga Sidong taonnu fingeccbac dede ngicngac yeni kopocsicnginaac amma ubamanganggac wamba bic heima hama nadzicma ubamereng ambau. ²² Ni edengunuba, ising ising nasotoau Anutungo Tiro nga Sidong areng yeneac ubamangang negemma turunga efeanec yemmeude amma ngeni ine turunga ebiriangoc ngemmeude. ²³ Nga Kafanaung taong, geng kurumennu ennadeac ifi negenganec, imoc kpac yombong. Yeni homecac amau megu keme kemeac siric annec. Faka kuhagoc gearu fingerec, imocngo Sodong taonnu fingeccbac

dede Sodong ye naso yofinenggac febacngoc.
²⁴ Nga edengunuba negenggec, turung kpoukpou nasou Sodonggac areng yeni turunga efeanec ayemmegecde nga ge ine turunga meebirima anggenggecde.”

²⁵ Naso imohai Yesungo yofi deec, “Manggac, kurumeng nga bangec mingina, ngicngacareng negen negentegecnginagoc nga fitira andae, geng yeni wiacga sasawa yomoc mesufuyemmenec. Amma nambarachisic bisic, yeni ine wiac yomoc mekperagiyemmenec, imocac dengereguduae.

²⁶ Oc Manggac, ge imoc hemma ubaga ngereede.

²⁷ Mannango wiac sasawa nenu neng imoc mekecduae. Nga ngic mongngo Medac naric mi negemmide, Manggacngosac negemmide. Ifi isocngoc mongngo Manggac naric mi negemmide, Medacngosac ine ye negemmide. Amma Medacngo ngicngac meisingyunuma edzacyunuande, yeneng ifingoc Manggac negemmigece.

²⁸ Ngicngac uatoa mema kucmama kecandae nga ebic homac tofohoandae, ngeni nearu hadacgec neng kecnegeng ngemmebade.

²⁹ Ngeni hama tofona miacma tofohoma negen negeng nearunac megec. Ni wonomang nga memaemema kecduae. Ifi anu ubaonganginango kecnegeng meficgeude. ³⁰ Neac tofona imoc yumea nga tofo witiau wiac dzegeanduae imoc efea.”

12

¹ Naso imohai Yesungo sabata nasou wit uausing kemmanu medacfora yeni herenginaac

homema wit fora goa menec anggec. ² Ifi anggec farisaio yeneng imoc hemma edegec, “Henna, medacfofoga yeni sabata nasou faka mi angana, imoc andae.” ³ Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Dawidi nga uamedacfora yeni herenginaac homema faka anggec, ngeni imoc osonegeng mi angandae gedang. ⁴ Ye Anutuac womonnu emma ic sogong Anutuac sese faifaia, imoc mema uamedacfora yenigoc negec. Faka imoc mi angana nga Dawidi yengena nga uamedacfora yeneng imoc anggec. Womong gareng yeneng imoc naric negecde nga ngictehec yeneng imoc mi nebisia.

(1 Samue 21:1-6) ⁵ Womong gareng yeni ifingoc sabata nasou ua mema sabata tatac faka wama sifu kopocsic mi meficgegecde. Dedeseriyoac mitikibiu fede, ngeni imoc osoma mi negengandae. ⁶ Ni yoac yofi edengunuba, wiac yomocngo* Anutuac womong ferahade. ⁷ Nga yoac yofi oho ohoya fede,

‘Ngeni wosoefac ayemmedae, imocac anende nga sesegerecac ine mi anende.’ (Hosea 6:6)

Ngeni yoac imoc negentegecbau dede ngeni ngic kopocsiha kpac, ye mangana mi demibau.

⁸ Ngicac Medac yennoc sabataac Kebu.”

⁹ Anu ye wama imohacnac kemma kpekpeturang amanginau enec. ¹⁰ Enu ngic mong maria mong homemeango ihaingoc tarec. Taru ngic yeni Yesungo dafi deu negemma yoacfu faigecdeac kpesimigec, “Sabata nasou ngic mengec mengere ua naric mebesonga me kpac?”

¹¹ Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Ngene arunac

* **12:6:** Yesu ye yengenaac negemma “wiac yomocngo” deec.

mongngo ramaya mong sabata nasou teng monnu kemedac isoc, ye ine bic kemma ramaya taiu ereude. ¹² Nga ngic ngeneng ine wiac engena amma rama feraheyombonggedae. Imocac sabata nasou mengec mengere uaac kpaea mong mi fede.” ¹³ Ifi dema ngicac yofi deec, “Ge mariga sinena.” Ifi deu ye maria sineu imohaingoc sorongaima ngereeu maria noboha isoc anec. ¹⁴ Nga farisaio yeni mama kemma adzoroma tacma Yesu kpegecdeac dekiric anggec.

¹⁵ Ifi anggec Yesungo negengyemmema imohacnac wama kenec. Kenu ngicngac homacngo modacgec yeng ngicngac hafeinginagoc sasawa mengereyunuec. ¹⁶ Mengereyunuma ngicngac yeni siduha mi deyadigecdeac goroyoac edeyunuec. ¹⁷ Profete Yesaiango kpefinnu yoac bic deec, imoc fora ambeso,

¹⁸ “Negenggec, ni ua ngicna meisinggeai nga heregoc yeac songo negemba ubaonganango yeac sogaide. Nga Asuna yeac witiu faiba yeng neac desi desifaka dindingac bangec monnunac ngicngac, yenearu dekperagiyemmeude. ¹⁹ Amma ye ngaba mi anude nga ye kucgoc mi arohoude. Ngicngac yeni amasobennu namma yeac yoac udumenga naric mi negenggecde. ²⁰ Nga yeng komba mong bic manganedac, imoc mi tueude nga kifa mong witiha hosuhagoc, imoc mi mepisickeude. Ifi anu kecma ye desi desi faka dindingac garenggekefu faka imocngo faka mangana feraheude. ²¹ Nga bangec

monnunac ngicngac Anutu mi negendae,
 yeneng negen negensingngina yeac kpacfu
 gbedickegede.” *(Yesaia 41:1-2)*

²² Yeni ngic mong hadehadeagoc nga kiwa pisic
 pisickea amma yoara kpac, ye Yesuaru mema
 kenggec. Kenggec yeng ngic mengereu yoac dede
 nga kicfifi anec. ²³ Ifi anu kpebung nandacgec,
 yeneng imoc hemma kerectegec amma degec,
 “Ngic imoc ye Dawidiac kisicfunac gedang.” ²⁴ Ifi
 degec Farisaio yeneng ine imoc negemma degec,
 “Hadehade nga yafing kporacde, imoc hadehade
 nga yafing yeneac ngictau Bedzeburu, yeac kucfu
 mede.”

²⁵ Ifi degec Yesungo negen negengnginau
 negemma yofi deec, “Bangec monggac ngicngac
 yeni ngaba angemema tohogecdeu bangec
 imoc kisi fingerude. Nga taong me amaareng
 mong yenaocngoc ngaba angemegecdeu taong
 me amaareng imoc naric mi fekefude. ²⁶ Nga
 Satang yengenaocngoc kporacemeudeu ye
 tohou habu yohockang anu yeac amabangeha
 seria naric mi feude. ²⁷ Neng Bedzeburu yeac
 kucfu hadehade nga yafing kporacyunubai dede
 ngeneac medacfocngina yeni ifingoc yeac kucfu
 hadehade nga yafing kporacyunubau. Ifi anu
 ngeneac medacfocnginango yoacngina isinggema
 desigece. ²⁸ Nga neng Anutuac Asugoc hadehade
 nga yafing kporacyunuduae imohai Anutuac
 eucererengngo ngenearu bic hadac kecede.”

²⁹ “Ngic mongngo ngic kuhagoc mong yeac
 amau naric mi enude nga ye iwaiya sasawa naric
 mi wangerude, kpac. Ye ngic kuhagoc witick-

emaguc amea manau emma iwaiya tacde, imoc naric wangerude.”

³⁰ “Ifi anu yofi edengunuba negenggec, ngic mong ye mi nanggenude ye ngadenuude. Nga mongngo nigoc mekpedzuc ua mi meude, yeng neac wiac megigi anu sinsararang kpeudeac ua meude. ³¹ Imocac edengunuba negenggec, ngic mong ye kopocsic hania hania meande amma Anutu demanganeande, yeac kopocsic wawaac sing fede. Nga mongngo Asu demanganeude, yeac kopocsic wawaac sing ine mi fede, kpac. ³² Anu ngic mong ye Ngicac Medac emmima yoac deude, yeac kopocsic wawaya fede. Nga mong ye Tiri Asu emmima yoac deude, yeac kopocsic wawaac sing mong mi fede, kpac. Imoc naso yofinenggac kecdimbe me naso ngade haude, imohai ifi fekung kecbesande.”

³³ “Ic mong gombunga degec, imohai fora gombunga fingerude nga ic mangana degec, imohai fora mangana fingerude. Forango icac siriha edzacnunuude. ³⁴ Ngeni boidzocac fingeceaheunac. Nga wiac ubaherenginac wakema fede, imocnoc enacnginango dekperagiude. Ngeni ngic manganango yoac gombunga degecdeacsoc mi ande. ³⁵ Ngic gombungango ye tohonga gombunga femide, imohacnac wiac gombunga meu maande. Nga ngic manganango tohonga manganaunac wiac mangana meu maande. ³⁶ Neng yofi edengunuba, ngeni yoacngina sicsauha sasawa deandae, yoac imoc ising ising nasou isinggema foraya degecde. ³⁷ Yoacgaac siricfu yoacga gombunga

desigecde nga yoacgaac siricfu desima mangana degenggecde.”

³⁸ Ifi deu mitiac negen negengngic nga farisaio goa yeneng degec, “Kpoukpou, ge faka kuhagoc mong edzacnununadeac anemmede.” ³⁹ Ifi degec yeng ine yofi edeyunuec, “Naso yomocac ngicngac ngeni mangana nga seroareng amma kucfaka mong henggecdeac kpesiandae. Nga ngeni ine faka kuhagoc mong mi ngemmengemnea, kpac. Profete Yona, yearu kucfaka fingerec, ngeni imocsac henggecde. ⁴⁰ Yona ye hadzing nga tofocnac harebec kondungyangtoaac heremanau feec, ifi isocngoc Ngicac Medacngo bangecac heremanau hadzing nga tofocnac harebec feude, ngeni imocsac henggecde. ⁴¹ Anu Niniwe taongtoaac ngic yeni Yonaac dedekperagiyoac negemma ubamereng anggec. Imocac ngicngac yomoc ngeneng ising ising nasou Niniwe ngicngac yenigoc yacma nammagec fakangina isinggema ngeneac mangana dengemmegecde. Anu negenggec, yomocngo† Yonaac faka ferahade. ⁴² Nga Seba bangecac ngactaungo Saromoac negen negentegec meudeac bangec tegiau sautfunac haec. Yeng ising ising nasou ngicngac yomoc ngenigoc yacma nammagec fakangina isinggema ngeneac mangana dengemmeude. Anu negenggec, yomocngo‡ Saromo ferahede. *(1 Ngictau*

10:1-13)

⁴³ Asu seuhagoc ye ngicfunac erema bangec dokuya kpac, ihai kemma tacnegenudeac tatak

† **12:41:** Yesu ye yengenaac negemma “Yomocngo Yonaac faka ferahade.” deec. ‡ **12:42:** Yesu ye yengenaac negemma “Yomocngo Saromo ferahade.” deec.

hofocma yerecgema kecande. Kecma tatac mong mi meficgema ⁴⁴ yengenaocngoc yofi deude, 'Amana warac tacma wayai, imohai monggoc dzigenema kembadeac negenduae.' Ifi dema kemma ama imoc henude. Nga imoc bic wangge wanggea nga mengec mengerea amma mingina kpac eng tacde. Taru asu seuhagocngo imoc hemma ⁴⁵ monggoc kemma arengfora 7 wangecyunuu hagecde. Arengfora imoc yeneng ye ferahema mangana yombong andae, yeni meyunuma kemma ama imohai enarangina anu kecgecde. Ifi anu ngic ye warac mangana kefec, ye imoc ferahema imocac mangana yombong kefude. Nga ngicngac yofinenggac mangana andae, ngenearu faka ifiangoc fingerude."

⁴⁶ Yesungo ngicngac yoac edeyunumanu nonggo munafora yeneng hama ngadeau namma yegoc yoac denegeng anggecdeac degec enec.

⁴⁷ Enu ngic mongngo imoc negemma edeec, "Nonggo munafocga yeni gegoc yoac yoac anggecdeac ngadeau nandae." ⁴⁸ Ifi deu Yesungo ye edeec, "Damoc yeneng neac nonggo munafocna?" ⁴⁹ Ifi dema medacfora nanggec, yenearu maria sinema yofi deec, "Ngicngac yomoc yeneng nonggo munafocna. ⁵⁰ Imoc yofiac, ngicngac Manna kurumennu kecde, yeac songo nga negen negeng modacma uaya meandae, yenennoc neac nonggonaing nga dacmunafocna."

13

¹ Uameme imohaingoc Yesungo amaunac mama dzohong tegiau kemma tarec. ² Tacmanu habutoa kunengngo yombong yearu kenggec ye

gombau emma tacmanu ngicngac habutoango dzohong tegiau nanggec. ³ Nanggec yeng yoac heima yoac homac edeyunuma yofi deec,

“Gbome kpegi kpegingic mongngo gbome kpegiudeac uau kenec. ⁴ Kemma gbome kpegiu gbome goango mama sinnu heiu neng yeneng hama nedagec. ⁵ Nga goango harongannu heiu ihai bangec efeanec feecac imoc bic nemonggema ereec. ⁶ Amma gbome godea homac mi faiecac wenacngo erema kpeu ururuema homeec. ⁷ Nga goango haseng manau heima nemonggeu hasengngo yadima gbome heihomeec. ⁸ Nga gbome goango bangec gombungau heima fora fingerec. Imohanac goau 100 fingerec nga goau 60 amma goau 30 fingerec. ⁹ Kedzahagoc yeng yoac yomoc negembeso.”

¹⁰ Anu medac yeneng yearu kemma kpesimigec, “Ge dafiacyoac heima edeyunuannec?” ¹¹ Ifi kpesimigec Yesungo yofi merengyemmeec, “Kuru-meng eucererenggac negen negeng sufu sufuya, imoc ngeneng negenggecdeac ngemmengemnea. Nga imoc ine yeni mi yemmeyemnea. ¹² Ngic mong wiac goa femide, ye wiac homac monggoc migec mekefude. Nga mong ye wiac mong mi mekecde, yearunac wiacbisis mekecde, imoc ifingoc wangecgecde. ¹³ Ngicngac yeni kic fima mi hendae nga kedzac kpema sifu wiac mong mi negentegecgecde. Imocac amma yoac heima edeyunuanduae. ¹⁴ Nga profete Yesaiango yoac deec, imoc yenearu fora fingece,

‘Ngicngac kedzacngo negen negeng, yeni imoc negemma naric mi negentegecgecde.

Amma kicngo heheng yeni imoc hemma naric mi hentegecgecde. ¹⁵ Ngicngacareng yomoc yeni herengina tondzera nga kedzacnginango yoac negenggecdeac ebiridae amma kicnginango wiac henggecdeac mepisickegec. Yeni kicnginango wiac mong hembauac nga kedzacnginango negembauac amma negen negengnginango wiac mong negentegecbauac, imoc yeni ubangina dafiu dzigeneu mengereyunubade.' (*Yesaia 6:9-10*)

¹⁶ Nga ngicngac kicpisc nga kedzacfong kpac, nge-neac kickedzacngina kenehagoc. ¹⁷ Foracngoc, profete nga ngic fakangina dindingac homacngo warac kecgec, yeni wiac ngeni hengandae, imoc hembeso songo negemma sifu mi henggec. Nga ngeni wiac kedzacnginango negengandae, yeni imoc kedzacngo negembeso ayemmeu ifingoc mi negenggec.”

¹⁸ “Imocac ngic gbome kpegiec, imocac yoac heiheiac hania deba ngeni negenggec. ¹⁹ Ngic mongngo eucererenggac yoac kedzahango negemma mi negentegegeru mangana minginango hama gbome hereau homec homera, imoc bic meickeude. Imoc wit gbomea sinnu heiec, siriha imocacsoc ande. ²⁰ Nga gbomea harongannu heiec, imoc ngic mongngo eucererenggac yoac negemma songogoc bic hoanggeude, ye isoc. ²¹ Hoanggeu imocngo ubeau godu mi mema naso wegenanecsac feude. Nga Anutuac yoacac amma kpendzeng me yunukporacfaka yearu fingeru ye makpeude. ²² Nga gbomea hasennu

heiec, imoc ngic mong ye eucererenggac yoac negemma kefude, ye isoc. Ye yoac negenu kekecac negengyohoc nga dzofinacac faitobangfaka imocngo yadima yoac imoc heihomeu fora mong mi fingerude. ²³ Nga gbomea bangec kerehagocfu heiec, imoc ngic mong ye eucererenggac yoac negemma negentegerude, ye isoc. Ngic ifia yearunac goango fora 100 nga goango 60 amma goango 30, ifi fingerude.”

²⁴ Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec, “Kurumenggac eucerereng imoc ngic mongngo uayau kemma witgbomea gombunga kpegiec, siriha imocacsoc ande. ²⁵ Ngic ye kpegima kenu amaareng yeni tofocnac gau fedacmagec ngabango ine hama kpindzing mangana ifingoc wit botuhau kpegima kenec. ²⁶ Nga wit imoc nemonggema erema fora fingecmanu kpindzing manganango ifingoc nesarima ereec. ²⁷ Ifi anu wanacngic yeneng hama mingingngina edegec, ‘Kunennina, ge uau gbome gombunga kpeginec anu kpindzing mangana imoc ine damohacnac erede?’ ²⁸ Ifi degec yofi edeyunuec, ‘Ngabangic mongngo imoc andac.’ Ifi deu degec, ‘Neni kemma kpindzing mangana imoc taima ukunide, ge ifi negennec, me?’ ²⁹ Ifi degec yeng yofi edeyunuec, ‘Kpac, ngeni kpindzing taidimbe dema wit ifingoc taibauac amma wagec.’ ³⁰ Wit nga kpindzing yerahafocngoc yadimaec kpememe naso hau kpememengic yofi edeyunubade, ‘Ngeni hanahema kpindzing taima dedeckema gerecfu ukugec dzebeso. Nga wit ine mekpedzuc amma semengamanau faigec tacheso.’ ”

³¹ Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec, “Kurumenggac eucerereng imoc mastet gbomea isoc, ngic mongngo imoc mekemma uayau home-rec. ³² Mastet gbomea, imoc gbome sasawa yeneac kapiangina. Amma ye yadima semeng uaac mondzang feracyunuma ic wegena anu sawau neng yeneng hama fawau faec heiandae.”

³³ Anu Yesungo yoac mong heima yofi edeyunuec, “Kurumenggac eucerereng imoc yis isoc. Ngac mongngo farawa 20 kg mema uuha yisgoc yerecgema meu hafoangoc yisagoc anude.”

³⁴ Yesungo yoac deec, imoc yoacfu sasawa heima ngicngac habutoa edeyunukefec, ye eng mong mi edeyunuec. ³⁵ Profete mongngo yoac yofi deec,

“Ni yoac heima deba, imoc enacnaunac maudeac ande nga wiac warac kundunnu sufu sufuya fec nga wiac ngade fingeibesande, imocac yoac debade.” *(Mitiyegec 78:2)*

Yoac imoc fora fingerudeac Yesungo yoac heimasac yoac edeyunukefec.

³⁶ Anu ye habutoa faiyunuma amau enu medacfora yeneng yearu emma degec, “Ge yoac heima kpindzing mangana uau erede dedang, imocac hania dekperaginemmena negenni.” ³⁷ Ifi degec yeng yofi merengyemmec,

“Ngicac Medacngo gbome gombunga kpegima kecde. ³⁸ Semeng uaya imoc bangectoa bangec amma gbomea gombunga imoc eucererenggac nambaracfora. Nga kpindzing mangana imocngo mangana minginaac nambaracfora.

³⁹ Nga ngabangicngo gbome uau kpegiec, imoc mangana mingina. Nga fora kpememe naso,

imoc naso wisic wisickea, imocac nasotoa. Uangic imoc angero. ⁴⁰ Yeneng kpindzing mangana taima gerecfu ukugec dzeude, nasotoau ifi isoc fingerude. ⁴¹ Imohai Ngicac Medacngo angerofora sueyunuu yeneng yeac amabangehaunac wiac kopocsic meficgeande amma ngicngac kopocsic mekecdae, imoc sasawa kpezucyunudacma ⁴² gerecyadau ukuyunuu kemegecde. Ihai ngicngac kiacma enacngina kisaranggema kecgecde. ⁴³ Nga ngicngac kpetiac yeni Mangnginaac eucererennu wenackiwa isoc kperagima kecgecde. Kedzahagoc yeng yoac yomoc negembeso.”

⁴⁴ Yesungo monggoc yofi deec, “Kurumenggac eucerereng imoc ngic yeneng dzofinac ua monnu sufugec, ifi isoc. Ngic mongngo ihai kemma imoc meficgema monggoc mesufuec. Mesufuma ubangerec kuneng negemma kemma wiara sasawa suema dzo mema kemma ua imoc bummeec. ⁴⁵ Anu monggoc yofi, kurumenggac eucerereng imoc kubu gombunga buma kuneng kubu faifaingic mongngo hofocma kefec, ifi isoc. ⁴⁶ Hofoc kecma kubu mong buma kuneng yombong meficgeec. Meficgema kemma iwaiya sasawa sueu dzo kirecgeec. Kirecgeu hama imocngo kubu imoc bummeec.

⁴⁷ Ni monggoc deba negenggec, kurumenggac eucerereng imoc ufic mong isoc. Ngic yeni ufic dzohonnu ukugec kemema kondung yang hania hania meande. ⁴⁸ Ukugec dzohonggac yangngo ufcifu wakeu tegiau kpedzigec ereec. Ereu ngic yeni kondungyang nenea isinggema otou faigec nga mi nenea, imoc ukugec. ⁴⁹ Naso wisic

wisickea imohai faka ifi isoc fingerude. Angero yeneng kemma ngicngac manganameme areng kecdae, yeni ngicngac dindingac yeneac botucfunac meicyunuma ⁵⁰ gerectoau ukuyunugec ke-megecde. Kemema yeni ihai kiacma enacngina kisaranggema kegecde.” ⁵¹ Yesungo ifi dema kpesiyemmeec, “Ngeni yoac imoc sasawa negen-tegecdae me?” Ifi deu degec, “Oc.” ⁵² Ifi degec yofi edeyunuec, “Imocac mitiac negen negengngic kurumeng eucererenggac negen negeng mema kecandae, yeninoc ama monggac mingina, ye isoc andae. Yeng tohongaunac wiac esea nga gboria memaude.”

⁵³ Yesungo yoac heima imoc dedacma amabangec imoc wama ⁵⁴ yengena amabangehau kenec. Kemma kpekpeturang amanginau emma edekpou ayemmeu ngicngac yeneng imoc negemma kpidohoma degec, “Ngic yomoc ye negen negentegec nga kucfaka imoc dahacnac mema mekecde? ⁵⁵ Ye amamemengic yeac medacnoc. Nga nonggea kpara Maria amma ye Yakobo nga Yosec nga Simong amma Yuda yeneac dacngina. ⁵⁶ Nga naingfora sasawa yeni nenanggoc kecdae. Yeng negen negeng imoc dahacnac meec?” ⁵⁷ Yeni ifi dema Yesuac yoac nga uayaac dehesi amma wagec. Ifi anggec Yesungo edeyunuec, “Profete yeni yenang amanginau nga amabangecnginau, imohaisac kpacngina kpac kecdae.” ⁵⁸ Anu ngicngac yeni mi negensinggegecac amma yeng imohai kucfaka efeanecsac meec.

14

¹ Naso imohai Yesuac siducngo gawanatoa Herode yeac kedzacfu kemeu ² yeng negemma uamedacfora edeyunuec, “Imoc Yohane dokunadzic. Ye homecfunac gborima yarecac amma faka kuhagoc meudeac kuc femide.”

³⁻⁴ Imoc yofiac, Herodengo warac munea Firipoac enema Herodia hamangec meec. Meu Yohanengo yofi edeec, “Ge ngac imoc mema yegoc kecnade, imoc singngo mi dede.” Ifi deecac Herodengo Yohane mema hanimaria kpema witicamau faima ⁵ kpehomebeso negensiec. Nga ngicngac yeneng ye profete, ifi negenggecac amma kengec anec.

⁶ Anu Herodeac fingec fingechnaso hau yeni adzoroma tacmagec Herodiaac naroangngo yeneac botucfu yegec fedeu Herodengo hensongo ammima ⁷ naroangngo wiac monggac ammiu imoc naric miudeac nemuya monggac kpacfu deseriec. ⁸ Deseriu naroang ye nonggeango negen negeng miu Herode edeec, “Ge Yohane dokunadzicac oruha terau faima mehama nenna.” ⁹ Ifi deu negemma ngictau ye ubaebic meec. Amma ye ine dedeseriyoac ngicngac tacgec yeneac kicfu deec, imoc negensima naroangngo deec, imoc migecdeac deserima ¹⁰ wasaingic sueu Yohane witicamau tarec, ye ubea herecgebesonga kenec. ¹¹ Kemma Yohaneac ubea kperecgema hatea terau faima mehama naroang miu nonggeaaru mekenec. ¹² Anu Yohane medacfora yeni kemma farenga mehama tonggoma kemma Yesu siduc imoc ammigece.

¹³ Ammagec Yesungo siduc imoc negemma amabangec imoc wama gombau emma medacfora yenigoc amabangec mong ngiha kpacfu, ihai ye tembuha tarudeac kenggec. Ammanu ngicngac habutoa yeneng imoc bic negemma taongngina wama hanising ye modacma kenggec. ¹⁴ Kenggec Yesungo gombaunac mama ngicngac habutoa ifi yenemma ubea manganeu ngicngac hafeinginagoc mengereyunuec. ¹⁵ Mengereyunuma kecmanu ama marai anu medacfora yeneng yearu hama degec, “Bangec yomoc ngiha kpac anu naso bic kendacdeac ngicngac habutoa sueyununa amabangec goau kenggec. Yeni kemma yenaoc yaka bummenec anggec.” ¹⁶ Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Yeni kenggecdeacsoc mi ande, ngeni ngenaoc yaka gumecyunugec.” ¹⁷ Ifi deu degec, “Neni ic sogong marimong nga kondungyang yohockang yoc mekecdimbe.” ¹⁸ Ifi degec yeng yofi deec, “Ngeni yaka imoc nearu mehagec.” ¹⁹ Yesungo ifi dema ngicngac habutoa kpindzinu matakgecdeac edeyunuec. Edeyunuma ic sogong marimong nga kondungyang yohockang, imoc mema kiwa fiu kurumenu enu yaka keneheec. Kenehema ic sogong imoc tuema medacfora yemmeu yeneng imoc mema ngicngac habutoa yemmegec negec. ²⁰ Nga yeni sasawango negebec amma yaka tosea neti anggec tarec, imoc kpedzucnegec kemema sakac 12 wakeec. ²¹ Ngicngac yaka negec, ngic yeneac kpete imoc 5 tauseng isoc. Nga ngacnambarac yeneac kpetengina imoc mong mi megec.

²² Yesungo medacfora sueyunuu yeni gom-

bau emma dzohong nobocgeng waraigecdeac kenggec. Kemmagec ye yengenaoc kecma ngicngac habutoa faiyunuu ²³kendagec. Kendagec ye numuudeac tikiu enu ama toforeu tembuha tarec. ²⁴ Taru gombango dzohong dzongiau kensikemanu firangngo kenggecfusing hama siri kpema gomba mekemmeha anec. ²⁵ Ifi anu ama wereckembesonga ammanu Yesungo dzohong witiau titi medacfora yenearu kenec. ²⁶ Ye dzohong witiau titikenu medacfora yeneng hemma yofi degec, “Wosongango hade.” Ifi dema kengec amma arohogec. ²⁷ Arohogec Yesungo negemma imohaingoc yofi edeyunuec, “Ngeni wosongina makiu, imoc ni, ngeni mi kengecngunuu.”*

²⁸ Ifi deu Petorongo meremma deec, “Kebu, ge geanggaoc hanec isoc, ni doku witiau tima tima gearu habadeac edenuna.” ²⁹ Ifi deu Yesungo deec, “Ge hana.” Ifi deu Petoro ye gombaunac mama doku witiau tima Yesuaru kenec. ³⁰ Kemmanu firangtoa kpeu hemma kengec amma ine dokuu kemema kpacma deec, “Kebu, ge meficnuna.” ³¹ Ifi deu Yesungo maria bic sinema Petoroac mari mema miacma yofi edeac, “Ngic negen negensingga kapia, ge nocac negengyohoc andang?” ³² Ifi deu gombau emmaec imohaingoc firang kpac anec. ³³ Anu gombau tacgec, yeneng Yesu dengerema yofi degec, “Foracngoc, ge Anutuac Medac.”

³⁴ Anu yeni dzohong ferecgema Genesarete

* **14:27:** Grik yoacfu ye “Ego eimi.” deec. Imocac titiha yohockang, “Imoc ni.” me “Ni kecduaengoc.” Imoc Anutuac kpara mong Anutuac angerongo Mose edeac.

bangecfu kensikegec. ³⁵ Kensikemagec bangec imocac ngic yeneng Yesu bic hensima yoac imoc faigec bangec imohai yerecgeu yeni ngicngac hafeinginagoc yearu meyunudacma hagec. ³⁶ Hama hafeinginagoc yeni ngakpia susiaac witihasac kpeseregecdeac derecgegec. Amma kpeseregec, yeni sasawango ngereedacgec.

15

¹ Mitiac negen negengngic nga farisaio yeneng Yerusarennac Yesuaru hama degec, ² “Medacfocga yeni nocac bangecfocnina nga esangabofocnina yeneac singyoac kpema maringina mi dzuacma yaka menec angandae?” ³ Ifi degec yeng yofi deec, “Ngeni nocac Anutuac dedeseriyoac kpema ngenang singyoac waraima modacandae.” ⁴ Anutungo yofi dede, “Ge nonggo manghocga seseheyurubesena.” Nga “Ngic mong nonggea me mamaac sowe-cyoac deude, ye homebeso.” (*Makekeng 20:12; 21:17; Sesememe 20:9; Dedeseri 5:16*) ⁵ Ngeni ine yofi deandae, “Mongngo nonggea me mama edema yofi deude, ‘Neng wiac goa gemma nanggegubai dede imoc bic Anutuac sese dedua.’” ⁶ Ye ifi dema nonggo manghora mi seseheyuru-ude. Ifi amma ngeni singyoacngina kpubanggema Anutuac yoac semegecde. ⁷ Ikocngic, ngeneacnoc profete Yesaiango kpefing dema fora yombong yofi deec, ⁸ ‘Ngichabu yomoc yeni enacbibicngo sesehen-uandae nga herenginango ine neac hereau kecdae. ⁹ Nga yeni kpoukpou ngicngac

kpouyemmeandae imoc ngicac singyoac-sac edekpou ayemmeandae amma eng dengerenugec hembra fora kpac angkecde.’”
(*Yesaia 29:13*)

¹⁰ Anu Yesungo ngicngac kpacyunuu hagec yoac yofi dema edeyunuec, “Ngeni kedzac kpema negentegecbisia. ¹¹ Enacfusing wiac kemedede, imocngo ngic ubahere mi heidzadzu kpeude. Nga wiac hereninaunac nga enacfu ereande, imocngo ine ngic ubahere heidzadzu kpeude.” ¹² Anu medacfora yeneng yearu hama edegec, “Farisaio yeneng yoac imoc negemma negemmangang meficgegec, ge imoc negennec me?” ¹³ Ifi kpesimigec yeng yofi deec, “Kurumeng Mannango iwai mong mi home-rec, imoc godeagoc kpedzigece. ¹⁴ Ngeni imocac wayunugec. Yeni yenaoc kicpisis amma kicpisis yeneac enara kecdae. Amma kicpisis mongngo kicpisis ogea wangerudeu, yeri yerahafoc tennu kemeyuruude.”

¹⁵ Deu Petorongo kpesimiec, “Yoac heidang, imocac hania dena negenni.” ¹⁶ Ifi deu yeng yofi edeyunuec, “Ngeni negen negentegecngina kpac isoc kecdaengoc. ¹⁷ Wiac enacfusing kemeande, imoc sasawango herenginau kemema isinggeu keractennu kemeude. Ngeni imoc mi negentegecdae me? ¹⁸ Nga wiac enacfusing ereande, imocngo ine ubahereunac erema ngic ubahere heidzadzu kpeude. ¹⁹ Ubahereunac wiac yofia ereande, negen negeng magana nga ewekpekpe amma kaisero faka nga eweeneng mewa amma hamangec faka nga ikoc yoacfu faifaiyunu amma desureyoac. ²⁰ Faka imocngo

ngic ubahere heidzadzu kpeude. Nga ngeni maringina mi dzuacma yaka eng negecde, faka imocngo ine ngic ubahere naric mi heidzadzu kpeude.”

²¹ Yesungo Genesarete bangec wama Tiro nga Sidong bangec, imohai kenec. ²² Kemmanu imohacnac Kanaang yeneac arenunac ngac mongngo hama Yesu kpacsambic ammima deec, “Kebu, Dawidiac bangeha, ge neac ubaga manganeu, hadehadengo naroanna memanganeande.” ²³ Deu Yesungo yoc turunga mong mi merenu medacfora yeneng hama igockema degec, “Ngac ye ngadeninau homac kpacdeac suena kenu.” ²⁴ Ifi degec, yeng yoc yofi merenec, “Ni Israe amaarenggac rama sufu sufuya kecdae, yeneac amma mayai.” ²⁵ Anu ngacngo ine hama Yesuac fafoc heimima deec, “Kebu, ge meficnuna.” ²⁶ Ifi deu yofi edeec, “Nambarac yeneac yaka wangepcyunuma kasi yenearu ukuyemmeyemme, imoc faka gombunga mi ande.” ²⁷ Ifi deu ngac ye serima deec, “Kunenna, imoc naric denec. Nga kasi yeni ine mingingfocnginango yaka kisisickegec tebo bageau mau imocsac neandae.” ²⁸ Ifi deu Yesungo meremma ngac yofi edeec, “Ngac, negen negensingga imoc engena yombong. Negen negenggau negendang, ifi fingeccgende.” Ifi demanu naso imohaingoc naroanga ngereec.

²⁹ Anu Yesungo amabangec, imoc wama Gari-raia dzohong tegiau kemma tikiu emma ihai tarec. ³⁰ Tacmanu ngicngac habutoa kuneng yombong hama ngicngac hanimangang nga pur-

ing amma kicpisc nga yoacngina kpac amma ngicngac homac ifia meyunuma hagec. Hama Yesuac hoannu faiyunugec yeng mengereyunuec. ³¹ Mengereyunuu ngicngac yoacngina kpac, yeni yoac degec nga puring yeni ngeregec amma han-imangang yeni sing tigece nga kicpisc yeni kic figec. Ifi anggec ngicngac yeneng imoc hemma kerectegec amma Israeac Anutu dengeregec.

³² Anu Yesungo medacfora kpacyunuu hagec yofi edeyunuec, “Ngicngac habutoa yomoc yeni yakangina kpac uameme harebec bic nigoc kecdauc yeneac ubana manganede. Yeni sinnu kemma kicgigi ayemmebacac herenginaac homemagec naric mi sueyunubade.” ³³ Ifi deu medacfora yeneng meremmigec, “Nenang yei bangec kisiu kecma yaka dahacnac meni ngicngac habutoa kuneng yomocac kpetenginasoc anude?” ³⁴ Ifi degec Yesungo yofi kpesiyemmeec, “Ngeni ic sogong dafiguc mekecdae?” Kpesiyemmeu degec, “Ic sogong seweng nga kondungyangbisic bisic goa.” ³⁵ Degec Yesungo ngicngac habutoa bangecfu matagecdeac edeyunuec. ³⁶ Edeyunuu tacgec, yeng ic sogong nga kondungyang mema ubangerec dema tuema medacfora yemmeu yeneng mederema ngicngac habutoa yemmegec negec. ³⁷ Yeni sokoma nema negebec andagec yaka tosea neti anggec tarec, imoc kpedzucnegec kemema sakac 7 wakeec. ³⁸ Nga yaka negec, ngic imoc yeneac kpetengina 4 tauseng nga ngac nambarac yeneac kpete imoc mi memea. ³⁹ Yesungo ngicngac habutoa sueyunu kengha anggec ye gombau emma Magadang bangecfu

kenec.

16

¹ Farisaio nga sadukaio yeni Yesuaru kemma yeac kuha isinggegecdeac negenggec. Ifi negemma ye faka furia mong kurumennunac meu fingeru edzacyunuudeac kpesimigec. ² Kpesimigec Yesungo meremma yofi edeyunuec, “Ama marai anu ngeni deandae, ‘Amabangec saccac andeac wereckenu naso gombunga anude.’ ³ Nga asoac yacma deandae, ‘Amabangec saccac amma kundung kpedeac kiafirang kpeude.’ Ngeni sawau faka fingecande, imoc gombunganoc isinggeandae nga nasoac soi fingecande ngeni imoc ifingoc isinggegec ngereebac. ⁴ Ngicngac areng yomoc ngeni manganameme nga seroareng amma ngeni kucfaka mong henggecdeac kpesiandae. Imocac ngeni faka kuhagoc mong mi ngemmengemnea. Yonaaru kucfaka fingerec, ngeni faka imocfiasac henggecde.” Ifi dema wayunuma kenec.

⁵ Yesuac medacfora yeni yegoc dzohong noboc kenggec. Kembeso ic sogong nigecyunu engsac kenggec. ⁶ Kensikema Yesungo yofi edeyunuec, “Ngeni farisaio nga sadukaio yeneac yis henghomema kecbisia.” ⁷ Deu medac yeni yenaocngoc denegeng amma degec, “Nenang ic sogong mi mema hading, imocacnoc ifi dede.” ⁸ Ifi degec yeng bic negengyemmema deec, “Ngeni ngic negen negensingngina kapianec, ngeni ngenaocngoc ic sogong mi mehadauac denegeng andae, yoac imoc wagec. ⁹ Ngeni negen negentegecngina kpac. Ic sogong 5ngo ngic 5

tauseng sokoyunudaru sakac dafiguc mewakegec, imoc mi nigecongubeso. ¹⁰ Amma ic sogong 7ngo ngic 4 tauseng sokoyunudaru sakac imoc dafiguc mewakegec, imoc ifingoc negensibisia. ¹¹ Ni ic sogonggac mi dedua. Ngeni farisaio nga sadukaio yeneac yis, imocac henghomema kecgecdeac dedua nga ngeni imoc mi negentegecdau.” ¹² Ifi edeyunuma yeni ic sogonggac yis garengeme kecgecdeac mi deec, imoc negentegecgec. Yeni farisaio nga sadukaio yeneac kpoukpouyoac, imocac garengemema kecgecdeac ine deec.

¹³ Yesungo Firipi bangecac Kaisarea taong mewegenema medacfora yofi kpesiyemmeec, “Ngicngac yeni Ngicac Medac yeac merac deandae?” ¹⁴ Ifi deu degec, “Ngic goango Yohane dokunadzic deandae nga goango Eria amma goa yeneng ine Yeremia me profete mong deandae.” ¹⁵ Ifi degec yofi deec, “Nga ngeni ngenaoc ine neac merac deandae?” ¹⁶ Kpesiyemmeu Simong Petorongo deec, “Ge Messia, Anutu kekehagoc yeac Medac.” ¹⁷ Ifi deu Yesungo yofi edeec, “Simong, Yonaac medac, yoac imoc ngic dedeunac mi dedang, imocac ge kenecgagoc. Manna kurumennu kecde, yennoc imoc mekperagima edeguu dedang. ¹⁸ Neng ifingoc edeguba negenna, ge Petoro,* anu hoc yomocac witiau† kpebungtoana faibade. Nga imocngo serima nanu homec amaac nagungo naric mi hepatanggeude.

¹⁹ Ni kurumeng eucererenggac ki gamba geng

* **16:18:** Petoro imocac titiha, hocbisc. † **16:18:** Yesu ye yengenaac negemma “hoc yomocac witiau kpebungtoana faiba.” ifi deec.

bangecfu iwai sasawa dzegenade, imoc kurumenu ifingoc dzege dzegea fingerude. Nga ge wiac bangecfu yungecdacnade, imocngo kurumenu ifingoc yungec yungec fingerude.” ²⁰ Ifi dema medacfora yeneng Yesu ye Messia, imoc ngic mong mi edeyunugecdeac deracyunuec.

²¹ Naso imohai hanahema Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Ni Yerusarennu kamba yudangic enarafocngina nga womong gareng enara amma mitiac negen negengngic yeneng kpendzengtoau fainuma nuhomegecde. Anu uameme harebec ammanu monggoc gborima yacbesare.” Faka imoc fingerudeac deec. ²² Ifi edeyunuu Petorongo Yesu ngadeau wangec kemma tembucfu namma dekpitari ammima deec, “Anutungo meficgumanu faka imocngo gearu naric mi fingegebmeso.” ²³ Ifi deu Yesungo dzigenema Petoro yofi edeac, “Satang, ngadenau hakenna, ni memanunadeac negennec. Ge wiac negennec, imoc Anutuarunac kpac, imocngo ine ngicac negen negeng ande.”

²⁴ Ifi dema medacfora yofi edeyunuec, “Mong ye ni modacnubeso negendeu ye yengena ubasebiaac songo memama mariponga miacma tofoma modacnubeso. ²⁵ Ngic mong ye kekeha segereudeac negemma uaya mekecde, ye kekeha sufumiude. Nga mong ye neac amma kekeha waude, ye kekeha fingeelmiude. ²⁶ Imocac amma ngic mong ye bangectoa bangec yomocac finac sasawa meficgema yengena kekeha ukuu sufuude, wiac imocngo memefihagoc naric mi anude. Amma mong ye kekeha monggoc meudeac negen-

side, ye imoc bummemeac osiude. ²⁷ Nga Ngicac Medacngo Mamaarunac kuc nga kibikperagiagoc angerofora yenigoc hama ngicngac sasawa angammemengina angandae, imocac sirihau turunga kpouyemmeude.

²⁸ Foracngoc, ngic yomoc nandae, ngenearunac goa mi homemagec Ngicac Medacngo eucererengagoc hau kicnginango henggecde.”

17

¹ Uameme 6 wisickemanu Yesungo Petoro nga Yakobo amma munea Yohane hesicyunuu tikitoa herea monnu emma tembucngina kecgec. ² Ihai kecmagec Yesuac sebia kicnginau heimerenec. Heimerenu kicmesuya imoc wenac isoc anec nga ngakpikporuha imoc kongac kpema ama meaiu kperagia fingeande, ifi isoc anec. ³ Ifi ammanu Mose nga Eria yereng imohaingoc finge yemmema yegoc denegeng anoc. ⁴ Nga Petorongo Yesuac deec, “Kebu, nenang yei kecni songea andeac ge negenna naric anu bedzo bedzo harebec meba. Geac mong nga Moseac mong amma Eriac mong.” ⁵ Anu Petorongo ifi denammanungoc hoeng mong kperagiagocngo mama semeyunumanu hoeng manaunac yoacudumeng mong yofi kpacma deec, “Yomoc neac Songomedacna, ye hensongo ammiduae. Ngeni yeac yoac negembisia.” ⁶ Nga medac yeni imoc negemma kengec ebiria amma bangecfu makpema kicmesungina sufugec. ⁷ Ifi anggec Yesungo yenearu kemma midiyunuma yofi edeyunuec, “Ngeni yacgec, kengec mi

anggec.” ⁸ ifi deu yeni kicngina fima ngic mong mi henggec, yeni Yesu yengenasac nanu henggec.

⁹ Anu tikiunac mama Yesungo deracyunuma yofi deec, “Ngeni onga hendau, imocac ngic mong mi edeyunubisia. Kecma Ngicac Medacngo homecfunac gborima yaruguc ine edeyunubisia.”

¹⁰ ifi deu medacfora yeneng kpesimigec, “Mitiac negen negengngic yeni dafiaca Eriango waraima haudeac deandae?”

¹¹ ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Eriango warai hama wiac sasawa memengere anudenoc.”

¹² Ni yofi edengunuba negenggec, “Eria ye bic hau yeni mi hensima yenang songo modacma faka hania hania ammigec. Nga yeni Ngicac Medac ifingoc kpendzenu faigec kpendzeng kpeude.” ¹³ Ifi deu medac yeni Yohane dokunadzicac deec, imoc bic irickegec.

¹⁴ Anu yeni tikiunac mama habutoa yenearu kensikemagec ngic mongngo Yesuaru hama fafoc heimima deec, ¹⁵ “Kebu, ge medacnaac ubaga manganu. Ye afonasoya hau kpendzeng ebiria kpema naso homac gerecfu nga dokuu kemeande.

¹⁶ Nga medacna geac medacfocga yenearu mekemba yeneng ye mengeregecdeac obohoma wadau.”

¹⁷ Ifi deu Yesungo yofi deec, “Ngicngac areng yomoc ngeni negen negensingngina kpac yombong amma ngeni fakangina sicsauha. Ni naso herea ngenigoc monggoc tacbadeac modzona tide. Ngeni medac nearu mehagec.”

¹⁸ Deu mehagec Yesungo hadehade ngabayoac seria edeu ye medac imoc wama kenec. Kenu naso imohaingoc medac imoc ngereec.

¹⁹ Ifi anu medacfora yeneng Yesuaru hama tem-bucngina tacma kpesimigec, “Neni dafiac hadehade imoc kporacbibieding?” ²⁰ Kpesimigec Yesungo yofi merengyemmeec, “Foracngoc, ngeni negen negensingngina kapianecsac fedea obohoma wadau. Ngeni negen negensingngina mastet gbomea* isoc fengemmeu debac ngeni tiki yomoc naric edegecde, ‘Tiki, ge yomohacnac yacma edimoc kenna.’ Ifi edegec ye kenude. Nga ngeni wiac monggac naric mi obohogece. ²¹ Hadehade ifia yakasege kecma nunumungosac kporachesonga.”

²² Yesu nga medacfora yeni yenhafoc Gari-raia bangecfu kpedzucnema kecmagec yeng yofi edeyunuec, “Ngic yeneng Ngicac Medac kererema ngicngac yeneac mariu faigece, imocac naso wegenede. ²³ Faigec yeneng ye mema kpegec homeude. Homema uameme harebec ammanu homecfunac monggoc gborima yarude.” ifi deu yeni ubaebic kuneng megec.

²⁴ Anu Kafanaung taonnu kensikemagec Anutuac womonggac takesimemengic yeneng Petoaruru hama kpesimigec, “Ngeneac kpoukpou ye womonggac takesi faiande me kpac?” ²⁵ ifi degec Petorongo deec, “Oc, faiande.” Ifi dema amau emma yoc mi demanu Yesungo kpesimiec, “Simong, ge dafi negennec, bangeha bangeha ngictaungina, yeni takesi meracarunac meandae? Yeni yenang medacfocngina, yeneacunac me ngicngac goa yeneacunac meandae?” ²⁶ Kpesimiu deec, “Yeni ngicngac goa yeneacunac

* **17:20:** Mastet gbomea imoc homong gbomea isoc kapia yombong.

meandae.” ifi deu Yesungo yofi deec, “Ifiac amma medacfora yeni takesi mi faifai eng kecgecde. ²⁷ Nga yeni neranggac negemmangang mi anggecdeac amma geng ine dzohong tegiau kemma kondungyang memeac hawic mong ukuna. Ukuma kondungyang waraima menade, imocac enara mekpacgema siriwadzo mong meficgenade. Meficgema dzo imoc mema neac nga geangga kpacfu takesimemengic yemmebesena.”

18

¹ Naso imohai medac yeneng Yesuaru hama kpesimigec, “Kurumenggac eucerereng, imocac arennu merang kuneng kecde?” ² Ifi kpesimigec Yesungo nambarac yenearunac mong kparec. Kparu kenu ye botucnginau faiu nanu yofi deec, ³ “Foracngoc, ngeni ubangina mi merenggecde amma nambarac yeni isoc mi anggecdeu kurumenggac eucererennu naric mi enggecde. ⁴ Imocac ngic mong ye memaemema medac yofia, yeac siricfu kefude, yeng kurumenggac eucererennu kuneng kefude. ⁵ Nga mong ye nambarac yenearunac mong yofia neac kpacfu hoanggeude, yeng ni hoannuude.

⁶ Nga nambarac kapia yenearunac mong ni negensinnude, ye mongngo ngombonggeu sing segeudeu faka yomocngo yearu ngereebac. Ye yagucnoc dzamandzingtoa ubiau ubahemima kondung keme kemeau ukugec kemebac. ⁷ Bangectoa bangec yomocac ngic manganaac ngombonggema ogofocngina kopocsicfu faiyunuandae, yeni sowecnginagoc. Nga faka

imoc fingerude, amma ngic mong ye faka imoc fingerudeac ngombonggeude, ye ebihagoc. ⁸ Ge haniga me mariga mongngo anggenu kopocsic meficgenadeu geng imoc herecgema ukuna kembeso. Hanimariga hafoangoc kecma gerec wisic wisickea kpac, imohai ukugugec kemebanggac, hani mangang me hanimariga tegec tegera kecma kekecseriu ennade, imoc ine ngereeude. ⁹ Me kicga mongngo anggenu kopocsic meficgenadeu geng kicga meickema ukuna kembeso. Ge kicga yohockanggoc kecma hofeac gerecfu ukugugec kemebanggac kicga nobohagocsac kecma kekecseriu ennade, imoc naric anude. ¹⁰ Ngeni nambarac kapia, yeneacunac mong ubango mi ukubisia. Ni edengunuba negenggec, nambarac yeneac angerofocngina kurumennu kecdae, yeni nasosoc Manna kurumennu kecde, yeac kicmesuya hengkecdae. ¹¹ Nga Ngicac Medacngo ngicngac sufu sufuya, yeni ebicfunac kpedzucyunuma meyunuudeac maec.

¹² Ngic mong ye ramafora 100 mekecde, imohacnac mong kemma sufuu yofi anude. Ye ramafora 99 tikiu wayunuu nanggec kemma sufudacmoc, imocnoc hoforude. ¹³ Hofockecma meficgema yeac ubangerec kuneng negenude. Nga 99 mi sufugec, yeneac ubangerec negengande, imoc ferahema sufuec, yeac ubangerec kuneng negenude, imoc fora yombong. ¹⁴ Nga Mangngina kurumennu kecde, yeng ifi isocngoc areng kapia yomoc, yeneacunac mongngo mi sufuudeac negemma kecde.

¹⁵ Ogoga mongngo gearu kopocsic meficgeudeu ge kenna yegoc tembucgira tacma imoc deficgemina. Nga yeng yoacga negenudeu ge firang anna ye geac ogoga monggoc anude. ¹⁶ Nga ye yoacga mi negenudeu geng ine ngic mocgu me yohockang meyuruna ngenahafoc ebic imoc mengeregecdeac tachisia. Ifi amma ngic yohockang me harebec dede sasawa demeseri ambisia. (*Dedeseri 19:15*) ¹⁷ Nga ye yoacngina mi negenudeu ngeni ine kemma kpebung edeyunubisia. Edeyunugec yeng kpebung yeneac yoac ifingoc waudeu ine ngic imoc henggec ye ngic Anutu mi negemmidae nga takesimemengic, yeni isoc ambeso. ¹⁸ Foracngoc, ngeni bangecfu wiac sasawa dzegegede, imoc kurumennu ifingoc dzege dzegea feude. Nga ngeni bangecfu wiac yungecdacgede, imoc kurumennu ifingoc yungec yungera feude. ¹⁹⁻²⁰ Imoc yofiac, yei bangecfu ngicngac yohockang me harebecngo neac kpacfu kpeturanggema tacgedeu ni botucnginau kecbade. Imocac ngenearunac yohockangngo uba mocgu amma wiac monggac me monggac kpesiecdeu Manna kurumennu kecede, yeng negengnecmema imoc ngemerude.”

²¹ Anu Petorongo Yesuaru hama kpesimiec, “Kebu, ogonango nearu kopocsic meficgeudeu naso dafiguc kopocsiha wabadeac negennec? Atac 7 soha ande me?” ²² ifi deu Yesungo yofi meremmiec, “Atac 7 kpac, atac 70 namma ende imocac deduae. ²³ Imocac kurumenggac eucerereng imoc ngictau mong ngic homac mingingngina kefec, ye isoc. Nga yeng wanacngic

yani yearu turungngina kpougecdeac nasoya faiec. ²⁴ Faiu hagec turungnginaac ising ising ua hanaheu ngic mong ye turunga kifa 150 tausenggac uabung, imocacsoc feec, ngic imoc yearu mehagec.*

²⁵ Nga ye turunga imoc kpouudeac obohoma minginango edeu yengena nga enemmedacfora minging monggaru sueyunuma wiara sasawa suedacma, imocngo dzo kirecgeu turung imoc kpac anudeac deec. ²⁶ Ifi deu wanacngic ye imoc negemma minginaac kicfu makpema deec, 'Kunenna, ge neac ubaga manganeu tomaina kecmana turunna kpoudacbade.' ²⁷ Ifi deu minginango yeac ubea manganeu yoara nga turunga momoc waec.

²⁸ Anu wanacngic ye ngadeau kemeec. Kemema ine wanacngic ogea mong yearu turunga uameme 100ac uabung† feec, ye meficgeec. Meficgema ye mendanggema ubea mendzicma deec, 'Neac turunna gearu fede, imoc bic kpounendacna.' ²⁹ Ifi deu wanacngic ogeango imoc negemma yeac kicfu makpema desambic ammima deec, 'Ge neacnec ubaga manganeu tomai kecmana turungga imoc ngade kpoubade.' ³⁰ ifi deu ogeango yeac yoac wama turunga kpoudacmaguc maudeac mekemma witicamau faiu tarec. ³¹ Taru wanacngic ogofocngira yeneng faka imoc hemma ubangina homac manganeu negenggec naric mi anec. Nga yeni kemma faka fingerec, imoc sasawa

* **18:24:** Yesu ye 10 tauseng tarantong deec. Tarantong imoc dzotoangina anec. Nga 10 tauseng imoc kpetetoangina anec. Imocac witaui mi osoגע. † **18:28:** Ye 100 denari deec.

mingingngina edegec. ³² Edegec mingingnginango wanacngic imoc deu hau edeec, 'Ge wanacngic mangac manganea. Geng desambic anenna turungga sasawa wadua. ³³ Nga neng geac ubana manganeu turungga wadua, ge ifi isoc wanacngic ogogaac ubaga ifingoc manganeu turunga wabanggacsoc.' ³⁴ Ifi dema minginango herebu negemma ngaba ammima witicamagareng yeneac mariu faiec. Faiu wanacngic ye turung imoc sasawa kpoudacmaguc maudeac deec.

³⁵ Anu ngeni sasawango ogofocngina tembus tembus yeneac kopocsic ubaherenginango yombong mi wagecdeu Manna kurumennu kecede, yeng siriha ifingoc ngeni angemmeude."

19

¹ Yesungo yoc imoc dedaru wisickeu Gariraia bangec wama Yudaia bangecfu Yodang noboc-gengau kenec. ² Kenu ngicngac habutoa kuneng yombong ye modacgec yeng ngicngac hafeinginagoc mengereyunuec.

³ Anu farisaio yeneng yearu hama faitobannu faigecdeac kpesimigec, "Ngc ye enema wiac hania haniaac amma waude, singngo imoc dede me?" ⁴ Ifi degec Yesungo meremma yofi edeyunuec, "Fingec fingec minginango hanahema deu ngic nga ngac anecde, ifi meficyuruec. Ngeni imocnoc osonegeng angandae. (*Fingec fingec 1:27; 5:2*)

⁵ Ye meficyuruma yofi deec, 'Imocac amma ngic ye nonggomama wayuruma enemaaru kpeketaheu yegoc sebi mocgu anecde.' (*Fingec fingec 2:24*) ⁶ Ifi anecdeac yeri yohockang monggoc

mi andape, kpac. Yeri sebi mocgu anecdeac yofi ande, Anutungo wiac dzegeec, imoc ngicngo naric mi herecgebeso.”

⁷ Deu degec, “Nga dafiac Mosengo dedeseri yofi nemmeec, ngic mongngo ngac wawa kibi ohoma ngac miu ngac ye wau kembeso?” ⁸ Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ngeni ngic ubaseri nga herengina dzege dzegea, imocac Mosengo eneng-focngina wayunugecdeac kpae mi heiec. Nga hanac hanaheaunac ereec sing ifia mong mi feec. ⁹ Ni ine yofi edengunuba, ngic mongngo enema serofaka mi ammanu ye eng wama ngac mong meude, ngic imocngo serofaka anude.”

¹⁰ Ifi deu negemma medacfora yeneng degec, “Eweeneng yereac botucfu faka ifia fedeu eweeneng kekec kecnide, imoc gombunga yombong kpac.” ¹¹ Ifi degec Yesungo yofi edeyunuec, “Yoac yomoc goa yenearu mi heiude. Yoac imoc ngic yemmeyemmea yenearusac heiude. ¹² Ngic goa yeni nonggo heremanaunac kufing fingegec. Nga goa yeni ngicngo faka ayemmegec kufing anggec amma ngic goa yeni kurumeng eucererengac amma kufing isoc kecandae. Ngic mong ye yoac imoc yearu heide, yeng imoc mebeso.”

¹³ Anu ngicngac yeneng nambaracfocngina kapiabisic Yesuaru meyunu kemma negenggec, “Yeng mariango nambarac witinginau faima numuyemmeude.” ifi anggec medacfora yeneng kpetariyemmegec. ¹⁴ Yesungo ine yofi deec, “Nambaracbisic bisic yeni nearu naric hagec. Ngeni kpae mi heiyemmegec. Kurumenggac eucerereng imoc nambaracbisic bisic yofia

yeneac.” ¹⁵ Ifi dema maria witinginau faima kenecyunuu wisickeu ye amabangec imoc wama monnu kenec.

¹⁶ Negenggec, ngic mongngo Yesuaru hama deec, “Kpoukpou, ni noc faka gombunga angkecma kekecseri mebai?” ¹⁷ Ifi deu yeng yofi deec, “Ge wiac gombungaac ni mi kpesinenna. Mocgungo gombunga kecede. Nga ge kekecseriu embesonga dema dedeseriyoacnina tofohobesena.” ¹⁸ Ifi deu deec,

“Dedeseriyoac damoc tofohobadeac denec?” ifi deu Yesungo yofi deec, “Ge ngicngac mi yunuhomesesena nga kaisero mi ambesena nga hamangec mi mebesena amma enacfu faifai mi ambesena. ¹⁹ Ge nonggo manghocga seseyurubesena amma geangga anggengande, siriha imocngoc ogofocga heresongogoc hoangyunubesena.” (*Makekeng 20:12-16; Dedeseri 5:16-20; Sesememe 19:18*)

²⁰ Ifi deu sebigboringic yeng deec, “Ni imoc sasawa modacanduae. Nga noc wiacac monggoc kpedadanggebade?” ²¹ Deu Yesungo yofi edeec, “Ge ngic dindingac hafoangoc kechesonga negennec isoc, yofi anna. Kemma wiacga sasawa suedacma hiedzoga mema ngicngac makpekpea yemmebesena. Ifi anna kurumenggac dzofinac fingecgenu hama modacnubesena.” ²² Ifi deu sebigboringic ye dzofinaha homac femiecac yoac imoc negemma ubaebic mema kenec.

²³ Kenu Yesungo medacfora yofi edeyunuec, “Foracngoc, ngic mong dzofinactogoc, ye kurumenggac eucererennu enudeac ambibieude.

24 Amma monggoc deba negenggec, kamerengo bungic singau engeng, imoc ua efea nga ngic dzofinacgoc yeng Anutuac eucererennu engeng, imocngo ine uatoayagoc.” 25 Ifi deu medac yeneng yoac imoc negemma kpidohoma kerectegec yombong amma degec, “Ifi anu merang naric komoc kpeude?” 26 Ifi degec Yesungo yenemma yofi deec, “Ngi ngeni imoc obohoma wagecde nga Anutungo wiac sasawa naric meude.” 27 Ifi deu Petorongo deec, “Negenna, neni wiacnina sasawa wadacma modacguma kecdimbe. Imocac neni noc wiac menide?” 28 ifi deu Yesungo yofi edeec, “Foracngoc, kecma wiac sasawa gboria fingerude, naso imohai Ngicac Medacngo kurumenggac kuc nga kibikperagiaac ngictautatahau tarude. Nga ngic modacnuandae, ngeni ifingoc ngictautatac 12 imohai tacma Israeac kisic 12, yeneac fakangina isinggema desigece. 29 Nga ngicngac kpacnaac amma amafocngina me dacmunafocngina me nonggo mangfocngina me nambaracfocngina me bangecngina wagec, ngeni sasawango wiac imocac naso 100 monggoc megecde nga kekecseringo maridzomingngina ambesande. 30 Ngic warac warac kecandae, yeneacunac ine homacngo ngadea anggecde nga ngadea kecdae, yeneacunac homacngo warac warac anggecde.”

20

1 “Kurumenggac eucerereng imoc ngic mong amabangehagoc, siriha imocacsoc. Ye asoacngoc kemma ngic waing uayau ua megecdeac ngic yagura meyunuec. 2 Meyunuma ua ngic yagura

yeni uameme mocguac dzo ifiasoc megecdeac denegeng amma uba mocgu amma sueyunuu uau kenggec.*

³ Nga 9 kiroc ammanu waing ua minginango ngic goa kpedzaroc sobennu eng nanggec yemma ⁴ yofi edeyunuec, 'Ngeni ifingoc waing uanau kemma ua megec, imocac sirihau dzo ngemebade.' ⁵ Ifi deu yeni waing uayau kenggec. Nga ye 12 kiroc nga 3 kirocfu faka imocngoc anec. ⁶ Nga 5 kiroc anu ye monggoc kemma ngic goa ifingoc eng nanggec meficyunuma yofi edeyunuec, 'Ngeni nocac eng nanggec ama marai ande?' ⁷ Ifi deu degec, 'Ngic mongngo uayoac mong mi denemmedac.' Ifi degec yofi edeyunuec, 'Ngeni ifingoc kemma neac waing uau ua mebisia.'

⁸ Ama marai anu ua minginango ua gareng yofi edeec, 'Ge yagurangic kpacyununa hagec uaac bung yemmena. Amma ngic wisic wisickea hagec, yenearunac hanahema yemmekekengkecna waraima hadau, yenearu wisickebeso.' ⁹ Ifi deu ua garengngo ngic 5 kiroc hagec, yeni hanahema ua meme mocguac bung, ifi yemmeec. ¹⁰ Yemmeu ngic waraima hagec yeneng negenggec, 'Ye dzo meemma nemmeude.' Nga ua garengngo dzo kpetea imocngoc yemmeec. ¹¹ Yemmeu yeni dzo kpetea imoc hemma negenggec naric mi anu waing ua mingina ¹² edegec, 'Ngic yomoc yeni ngade yombong hama aua mocgusac ua megec. Nga neni ine asoacngoc hama uaac ebic hemma wenacfu namma meerekecni ama

* **20:2:** Yeni denari mocgu degec. Denari imoc Roma yeneac dzo monggac kpara. Yesuac nasou denari mocgu uameme mocguac bung anec.

marai ande. Nga geng yenigoc siraha mocgungoc anemmedang.’¹³ Ifi degec yeng yenearunac mong yofi edeec, ‘Ogona, ni kopocsic mong mi meficgengdua. Negenna, nerang waraima uameme mocguac dzo ifiasoc deserima uba mocgu andic.¹⁴ Ge imocac dzoga mema kenna. Nga neng ine yagurangic ngade hadau yeni bung socfungoc yemmebadeac songona ande.¹⁵ Ni neanna hiedzongo ifi me ifi ambesonga negemma imoc naric ambai. Amma fakana gombunga anu imocac negen negengga mi manganebeso.’¹⁶ Ifi isoc ngadea yeneng warac warac anggecde nga warac warac yeneng ine ngadea anggecde.”

¹⁷ Yesungo medacforagoc Yerusarennu kembeso kemma sinnu tembucnginau yofi edeyunuec,¹⁸ “Negendae, nenang Yerusarennu endimbe. Enni ngic yeneng Ngicac Medac womong gareng enara nga mitiac negen negengngic, yeneac mariu faigecde. Faigec yeneng ye homeudeac desigecde.¹⁹ Desima ye bangec monnunac ngic Anutu mi negemmidae, yeneac mariu faigecde. Faigec yeneng deendema ammima dzikacngo kpema sebia kpekperecge amma mariponnu kpegec homeude. Amma uameme harebec kemmanu homecfunac monggoc yarude.”

²⁰ Anu Dzebedaioc medahora nonggongirango meyuruu Yesuaru hagec. Hama Yesu fafoc heimima deec, “Ni wiac monggac naric kpesigembai me?”²¹ Ifi deu deec, “Ge noc wiacac anggende?” Deu edeec, “Medachocna yomoc yereng eucererenggau mongngo foigau nga mongngo kanagau tarecde, imoc deserinenna.”²² Ifi deu Yesungo

yofi deec, “Ngeni wiac kpesidae, imocac hania mi negenghomedae. Nga neng kpendzenggac kpakenecfu nebeso anduae, ngeri imoc neecdeac dedape me?” deu deoc, “Oc, naric nedede.” ²³ Yeri ifi deec Yesungo yofi edeyuruec, “Ni kpendzenggac kpakenecfu nebade, ngeri imocngoc neecde. Nga ngic merang foinau me kananau tarude, imocac fora ine neng naric mi desibade. Man-nango ngic tatic imohai tarecdeac bic mengereec, yereng ihai naric tarecde.”

²⁴ Anu medacfora 10 yeneng imoc negemma dacmunac yereac negenggec manganeec. ²⁵ Manganeu Yesungo kpacyunuu kenggec yofi edeyunuec, “Bangec monnunac ngicngac, yeneac ngictaufocngina ngicngac yeneac ngickuneng siricfu garengyunuandae. Nga ngicngac kunengfocngina yeni ngicngacfocngina yeneng yoacngina modagecdeac kuc feyemmede, ifinoc negengandae. ²⁶⁻²⁸ Nga faka ifia ngeneac botucfu mong mi febeso, kpac. Ngicac Medacngo ngicngac yeneng yeac kingang kpegecdeac mi maec, kpac. Yeng yeneac kingang kpema ngicngac homac ebicfunac yungecyunuma kekeha wau yeneac doudeac maec. Ifi isoc ngenearunac ngic mongngo engena kecheso ammidе, yeng botucnginau kingang kpekpengina kecheso. Nga ngeneac botucfunac warac warac ambeso ammidе, yeng botucnginau wanacngicngina kecheso.”

²⁹ Yesu nga medacfora yeni Yeriko taong wama kemmagec ngicngac habutoa kuneng yombong modacyunugec. ³⁰ Nga sing tegiau kicpisis ngic yohockang taroc. Tarec ngicngac

yeneng degec, “Yesungo hama kende.” ifi degec yeri imoc negemma kpacma deoc, “Kebu, Dawidiac bangeha, ge nereacnec ubaga manganeu.” ³¹ Ifi kparec ngicngac habutoa yeneng waickema tarecdeac kpetariyecmegec. Nga yeri ine monggoc seriangoc kpacma deoc, “Kebu, Dawidiac bangeha, ge nereacnec ubaga manganeu.” ³² Kparec Yesungo namma kpacyuruma yofi deec, “Ngeri noc wiac angecmebadeac negendape?” ³³ deu deoc, “Kebu, neri kicnira tegerudeac negendipe.” ³⁴ Deec Yesungo ubea manganeu mariango kicngira kpesereu yeri imohaingoc kicngira fima ye modaroc.

21

¹ Yesu nga medacfora yeni Yerusareng mewegenema Betefage amabangec Oriwa tikiu tarec, imohai kensikema Yesungo medahora yohockang yofi dema sueyuruec, ² “Ngeri dindigac kemma guruama sing enarau tacde, imohai donggi mong bic meficgeecde. Ye medahagoc witickegec nande. Ngeri donggi imoc yungecyuruma nearu mehaec. ³ Nga ngeri ifi anec ngic mongngo ngeremma kpesingemerude isoc ngeri yofi edebesera, ‘Kebungo yerigoc ua meudeac dede.’ Ifi deec yeng donggi nonggomedac bic ngerigoc sueyuruude.”

⁴ Profete yoac mong yofi deec, imoc fora anudeac ifi fingerec.

⁵ “Ge Sionggac naroang yofi edebesena, ‘Henna, ngictauga hagende. Ye donggiu hade,

ye donggi medahaac witiau tacde nga ye fakaya memaemeemea.’” (*Dzekaraia 9:9*)

⁶ Nga medac yeri kemma Yesungo edeyuruec, ifi isoc anoc. ⁷ Ifi amma donggi medahagoc meyuruma hama ngakpingira herea hesima donggi nonggomedac yereac witingirau tiameoc. Tiameec Yesungo imocac witiau tarec. ⁸ Taru ngicngac habutoa nanggec, yeni ngakpingina hesima sinnu tiamegec nga goa yeni ic fawa icfunac herecgema sinnu tiamegec. ⁹ Nga ngicngac habutoa kiwau kenggec nga ngadeau modacgec, yeneng kpacma yofi degec, “Ohec waec, Dawidiac kisicfunac, ohec. Ngic Kebuac kpacfu hade, ye kenehagoc. Wi kurumennu kpara dengeregec, ohec waec, hosanna.” (*Mitiyegec 118:26*)

¹⁰ Yesungo Yerusarennu enu taonggac ngicngac sasawa yeni kpidohoma kengha amma degec, “Imoc merac?” ¹¹ Ifi degec ngicngac habutoa yeneng edeyunuec, “Imoc Yesu, profetenoc Gari-raia bangecfunac Nadzarete taonnuac.”

¹² Anu Yesungo Anutuac womonggac oda manau emma ngicngac wiac emekpesi anggec, yeni imohacnac kporacyunuec. Ye ngic hiedzo emekpesi anggec, yeneac tebo heimeremma kebesac emegec, yeneac tatac ifingoc heimeremma ¹³ yofi edeyunuec, “Yoac yofi oho ohoya fede, ‘Neac ama imoc nunumuama, kpara ifi kpachbesonga.’” (*Yesaia 56:7*)

Nga ngeneng ine imoc merenggec, hamangec ngic yeneac sufu sufuama ande.” (*Yemaia 7:11*)

14 Anu womonggac odataoac manau ngic kicpisc amma hanimangang yeneng yearu hagec yeng mengereyunuec. 15 Ye faka kuhagoc ifi meec nga nambarac yeneng womong manau kpacma yofi degec, “Dawidiac bangeha, ohec, hosanna.” Kpacgec womong gareng enara nga mitiac negen negengngic yeneng imoc hemma herebu negemma 16 Yesuaru kemma degec, “Yeni yoac dedaemoc, imoc negennec me?” Ifi degec yeng yofi deec, “Negenduae amma ngeni yoac yomocnoc osonegeng mi angandae gedang, ‘Ge nambarac kapia nga sabac namuu kecdae uayoac yemmena yeneng geac kpac kuneng heiwayong memigecde.’”
(Mitiyegec 8:2)

17 Ifi dema wayunuma taong wama Betania amabangecfu kemma tofocnac ihai kefec.

18 Amma Yesungo asoac taonnu dzigene kemma hereaac homema 19 sing tegiau kic fima fig ic mong henec. Hemma negenu foragoc isoc anu haniau kemma mariasac hemma ic yofi edeec, “Ic, gearunac fora monggoc mi fingeckebesoeso.” Ifi deu fig ic imoc imohaingoc ururueec. 20 Ururueu medacfora yeneng imoc hemma kpidohoma kpesimigec, “Fig ic imoc dafi bic yombong ururuede?” 21 Ifi dema kpesimigec Yesungo yofi edeyunuec, “Foracngoc, ngeni negen negensingnginagoc kecma negengyohoc mi anggecdeu icfu faka medua, faka imoc naric megecde, imoc edengunuduae. Nga imocsac kpac, ngeni ifingoc tiki yomocac yofi naric degecde, ‘Tiki ge miacemema kondunnu ukuemema kemena.’ Ngeni ifi edegec, ifinoc anude. 22 Nga ngeni

wiac monggac me monggac negensingema nunumunginau kpesigecdeu ngeni imoc sasawa megecde.”

²³ Yesungo ifi dema taonnu hama womonnu emma kpoukpou ua meu womong gareng enara nga yudangic enarafocngina, yeneng hama kpesimigec, “Ge noc kucfu ua yomoc menec amma merang uayoac imoc genec?” ²⁴ Ifi kpesimigec yeng yofi merengyemmeec, “Neng ngeni wiac monggac ifingoc kpesingemmeba ngeni turunga edenugecdeu ni uakibinaac hania imoc edengunubade. ²⁵ Yohanengo dokunadzic ua mekefec, imoc dahacnac, kurumennunac me ngicfunac?” Deu yeni yenaocngoc denegeng amma degec, “‘Imoc kurumennunac.’ ifi denideu yeng yofi kpesinemmeude, ‘Ifi negemma ngeni nocac ye mi negensingegec?’ ²⁶ Me ‘Imoc ngicfunac.’ ifi denideu ngicngac sasawa yeni Yohaneac ye profete negendae, imocac debesonga yeneac kengec-nunude.” ²⁷ Yeni ifi denegeng amma Yesu edegec, “Imoc mi negendimbe.” Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ifi degec, ni ifingoc noc uayoacac kucfu ua mekecduae, imoc mi edengunubade.”

²⁸ Negenggec, “Ngic mong ye medahora yohockang nga ye waracmedahaaru kemma edeec, ‘Medacna, ge yaguc waing uau kemma ua mebesena.’ ²⁹ Ifi edeu medahango merenec, ‘Ni imoc wadae.’ Ifi dema ine ngade ubea dzigeneu uau kenec. ³⁰ Nga manggac ye kemma ngademedaha, yeac ifingoc edeu ngademedahango deec, ‘Manggac, ni naric kembade.’ Ifi dema kemma ihoc bahoc amma uau mong mi kenec.” ³¹ Ngeni dafi negendae,

“Medac yerearunac merang mamaac songo modacma uaya meec?” Ifi kpesiyemmeu degec, “Waracmedaha yeng.” degec Yesungo yofi edeyunuec, “Foracngoc, takesimeme ngic nga singtoangac yeneng waraingemmema Anutuac eucererennu enggecde. ³² Yohanengo sing dindingac modacma ngenearu hau ngeni ine mi negensinggegec. Nga takesimeme ngic nga singtoangac yeneng ye negensinggegec. Ngeni ine imoc henggec amma sifu ubangina mi merenggec nga mi negensinggegec.”

³³ Ni yoa mong heiba negenggec, “Ngc mong amabangehagoc ye waing ua mong homecma oda dzegeec. Dzegema waing tidzoc tidzohoac teng usuma gareng yeneac kicfifiac amaherec meec. Ifi meu wisickeu waing ua garenggegecdeac ngic meficyunuma yenigoc yoa dedzege anggec. Nga yengenaoc ine bangec hereau kenec. ³⁴ Kenu fora kpememe naso hau ye wanacngicfora sueyunuu uagareng yenearu waing fora megecdeac kenggec. ³⁵ Kenggec ua gareng yeneng ine minginaac wanacngicfora meyunuma mong kpema mong kpehomema mong hocngo heigec. ³⁶ Ifi anggec ua minginango wanacngic goa homac monggoc sueyunuu kenggec gareng yeneng faka imocngoc ayemmegec. ³⁷ Nga ngade ua minginango yofi negemma yengena medaha sueec, ‘Yeni medacnaac ewea sifu heigecde.’ ³⁸ Ifi dema sueu kenu ua gareng yeneng medaha hemma yofi denegeng anggec, ‘Yeng kecma ua yomoc tiu enude, imocac ye kpehomema bangeha nga maridzominga sasawa meni nenang ambeso.’

39 Ifi dema miacukugec oda ngadeau kemeu mema kpehomegec.

40 Nga ua minginago monggoc hama uagareng dafi ayemmeude?” 41 Ifi deu degec, “Ua minginango hama uagareng mangana memanganeyunuma yunuhomema waing uaya imoc uagareng goa yeneac mariu faiude. Faiu yeneng imoc garenggema foranasou mingina fora migegecde.” 42 Ifi degec Yesungo yofi deec, “Mitikibiu yoac yofi oho ohoya fede, ‘Amameme ngic yeneng hoc mong mangana dema ukugec. Nga hoc imocngo amaac hoc wotung amma seria nanude. Kebu yengenaoc faka imoc meu ngicngo hensongu ammidimbe.’ *(Mitiyegec 118:22-23)*

Ngeni kibi imoc osonegeng mi angandae gedang. 43 Imocac amma edengunuba negenggec, Anu-tungo eucerereng ngenearunac meickema areng mong yemmeude. Nga yeneng eucererenggac uaya mema foraya meficgegecde. 44 Nga ngic mong ye hoc imocac witiau maude, ye sebia te-gerude. Nga hoc imocngo yeac witiu makpema hedzameu kapuc kpeude.”

45 Anu Yesungo yoac heiec, imoc womong gareng enara nga farisaio yeneac deec, imoc bic negentegecgec. 46 Yeni ifi negenggec nga habu yeneng yeac profete degecac yeni ine Yesu mendanggegecdeac kengecyunuu osima wagec.

22

1 Yesungo yoac mong heima torokpema yofi edeyunuec, 2 “Kurumenggac eucerereng imoc ng-

ictau mong isoc, ye medahaac memeturang na-soac yakatoa ohoma memengere anec. ³ Amma ngictaungo wanacngicfora sueyunuu yeni ngicngac memeturanggac amma bic heitaiyunuec, yeni wangepcyunugecdeac kenggec. Kenggec ngicngac yeneng ine modzongina tiu wagec. ⁴ Wagec ngictaungo wanacngicfora goa monggoc sueyunuma yofi deec, 'Ngeni kemma ngic bic heitaiyunuai, yeni edeyunugec, "Negendae, burumakana ngiwa nga yang kerectoayagoc imoc bic kpeoho amma yakatoa mengeredacdua. Ni wiac sasawa bic memockedua, imocac ngeni hagec."'

⁵ Ifi deu kemma edeyunugec, yeneng ine yoc monggoc hau imoc negemma modzongina tiu eng wama kengha anggec. Mong ye uayau kenec nga mongngo kpounec uayau kenec. ⁶ Nga ngicngac tosea yeneng ngictauac wanacngicfora ngaba ayemmema yunuhomegec. ⁷ Ifi anggec ngictau ye imoc negemma herebu amma wasaifora sueyunuu kemma ngickpekpengic imoc yunuma taongngina faigec dzeec. ⁸ Amma wanacngicfora yofi edeyunuec, 'Memeturanggac yaka imoc bic mengec mengerea nga ngic heitaiyunudua, yeni areng mangana ifiango nearu hagecdeacsoc mi ande. ⁹ Imocac ngeni sing sosocfu kemma namma ngic meficyunugecdesoc, yeni edeyunugec memeturanggac amau habisia.' ¹⁰ Ifi deu wanacngic yeni sinnu kemma ngic meficyunugecsoc gombunga nga mangana momoc hesicyunudacma hama memeturanggac yakaama imoc mewakegec.

¹¹ Anu ngicngac yeni hadacma tacgec

ngictaungo yenenudeac hama ngic mong memeturanggac ngakpi mi heima tarec, ¹² ye hemma yofi edeec, ‘Tosona, ge dafi memeturanggac ngakpi mi heima erema tacnec?’ Ifi deu ngic ye yoara kpac waickema taru ¹³ ngictaungo kingangngicfora yeneac yofi deec, ‘Ngeni hanimaria kpema ngadeau kundunnu ukugec kemeu. Ihai kiacma enara kisaranggema kecbeso.’ ¹⁴ Ngicngac kpacyunuyunuya, yeni homac nga meisingyunuyunuya, yeneng ine efeanec.”

¹⁵ Anu farisaio yeneng kemma yoc dafi dema Yesu tobanggeni yoc goa segeu meni dema imocac denegeng anggec. ¹⁶ Ifi amma medacfocngina nga Herodeac areng goa Yesuaru sueyunugec kemma degec, “Kpoukpou, ge yoc fora dekec-nec, imoc negendimbe. Nga Anutuac sing dindingac ngicngac edekpou anemmekecnec amma ngic monggac me monggac songo mi negemma engena mamea socfungoc anemmeannec. ¹⁷ Imocac dafi negennec, damocngo naric ande, neni takesi ngictau Sisa naric minide me kpac?” ¹⁸ Ifi degec Yesungo ngabasiricfu degec, imoc negemma yofi edeyunuec, “Ikocngic, ngeni nocac suba idenendae? ¹⁹ Ngeni takesi faiandae, imohacnac dzo mong mehagec hembra.” Ifi deu yeni denarihoc mong mekemma edzahegec ²⁰ yeng imoc hemma yofi kpesiyemmeec, “Onga nga kibi yoc, imoc meracac?” ²¹ Deu degec, “Imoc Sisaac.” Ifi degec yeng yofi edeyunuec, “Imocac ngeni Sisaac wiac Sisa mibisia nga Anutuac wiac Anutu mibisia.” ²² Ifi deu yeni imocac negenggec engena anu wama kenggec.

²³ Sadukaio areng yeni homecfunac yacyac mi fede, ifi dekecdae, yenearunac ngic goango wenac imohaingoc Yesuaru hama kpesimigec, ²⁴ “Kpoukpou, Mosengo yofi deec, ‘Ngic mongngo ngac meec nga ye gboriha kpac kecma homeu muneango daraac hodzec mema gboric kpefigema daraac kpac miacma kecbeso.’ *(Dedeseri 25:5-10)*

²⁵ Dacmunac seweng nenigoc kecgec, yenearunac waracdacnginango ngacfu kemma gboriha kpac kecma homeu muneango hodzaha meec. ²⁶ Meu munea nga yeac ngadeau munafora 5 kecgec, yenearu faka ifiangoc fingeru yeni sasawango homedacgec. ²⁷ Homedacgec ngac ye ifingoc kecma homeec. ²⁸ Ngic seweng yeni sasawango ngac yeac ewea anggec. Nga yacyac nasou ngac imoc meracac enema anude?”

²⁹ Ifi degec Yesungo meremma yofi edeyunuec, “Ngeni mitikibi nga Anutuac kuc mi negentegec-daeac yoac desufudae. ³⁰ Yacyac nasou ngicngac yeni monggoc mi meemegecde amma manggac mongngo yofi mi deude, ‘Ni naroanna ngic mibade.’ Imohai ngicngac yeni ine kurumenggac angero, yeni isoc anggecde. ³¹ Nga homecfunac yacyac dema Anutungo yofi bic edengunuec,

³² ‘Ni Abrahang nga Isaka amma Yakobo, yeneac Anutu.’ *(Makekeng 3:6)*

Ngeni imoc osonegeng mi angandae gedang. Nga ye ine ngic homemea, yeneac Anutu kpac. Ye gbori kecdimbe, neneac Anutu.” ³³ Nga ngicngac habutoa yeni kpoukpouya imoc negenggec engena anec.

³⁴ Anu farisaio yeneng yoac yomoc negenggec, “Yesungo sadukaio yeneac yoac merenu yoacngina dugung kpeu engsac nanggec.” Yeni imoc negemma kpedzucnema ³⁵ yeneac botucfunac dedeseriyoacac negen negengngic mongngo Yesu faitobannu faima kpesimiec, ³⁶ “Kpoukpou, dedeseriyoacac manau dedeseriyoac damocngo engena yombong ande?” ³⁷ Ifi kpesimiu yofi edeec,

“ ‘Ge ubaherega nga ubaongaga amma negen negengga hafoangoc Kebu Anutugaac songo negemma kecbesena.’ *(Dedeseri 6:4-5)*

³⁸ Imocngo dedeseriyoacac warac warac nga kuneng ande. ³⁹ Nga imocac ngadeau ogea yofi,

‘Ge geangga anggengande, siriha imocngoc gegoc wegena kecdae, yeni heresongogoc hoangyunubesena.’ *(Sesememe 19:18)*

⁴⁰ Dedeseriyoac nga profeteyoac sasawango dedeseriyoac yohockang yomocac witiau tima nandae.”

⁴¹ Anu farisaio yeni kpedzucnema tacmagec Yesungo yofi kpesiyemmeec, ⁴² “Ngeni Messiaac hania dafi negendae, ye meracac kisicfunac?” Kpesiu meremmigec, “Ye Dawidiac bangeha.” ⁴³ Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ifi anu Tiri Asungo dafiac Dawidiac enac meefaiu yeac ‘Neac Kebu.’ dema yofi deec,”

⁴⁴ “KEBUNGO neac Kebu edeec, ‘Ge foinaugeng tacmana ngabafocga hanigaac bageau faiyunuba yeni hanititiga anggecde.’” *(Mitiyegec 110:1)*

Ifi deec. ⁴⁵ Nga Dawidi yengenaoc kpara yofi kparec, “Neac Kebu. Nga Messiango dafu Dawidiac bangeha ande?” ⁴⁶ Ifi deu yeni Yesuac yoac turunga merembesonga obohogec. Obohoma naso imohacnac erema yeac kengec amma monggo dekpesi monggoc mi ammigec.

23

¹ Yesungo ngicngac habutoa nga medacfora yofi edeyunuec, ² “Mitiac negen negengngic nga farisaio yeni Moseac tatacfu tacdaec ³ yeni yoac edengunudae, ngeni imoc sasawa tofohoma modacbisia. Nga yeni faka angandae, ngeni siric ifi mi ambisia. Yeni yoac edengunuandae, imoc ine yenaoc mi modacandae. ⁴ Yeni singyoacac dede ebiria yombong dedeckema ngic ngenec fuau faigec ebiriude. Nga yenaoc ine dede imoc meefaima meficngunugecdeac gbongnginango miacgecdeac mi ayemmeude. ⁵ Yeni ngicngo fakangina henggecdeac mitigbomea kandacbisic bisicngina meyandiandae.* Amma ngakpingina herea heiandae, imohai witic kibi kibi kpatainggema nangande, imoc kuneng yombong meandae.†

⁶ Yeni yakatoa nasou nga kpeketurang amau warac warac tatacfu tacbesonga ayemmeude. ⁷ Nga kpedzaroc sobennu ngicngac yeneng

* **23:5:** Yudangic yeni kandacbisic bisic yang seberango meme mitigbomea oho ohoya ihai barima mesunginau me fuanginau orohokegcec. Faka imocac hania Dedeseri 6:1-10 oho ohoya fede.

† **23:5:** Faka imocac hania Bangec kisiu 15:38-41, imohai oho ohoya fede.

'Wenacngerec.' nga 'Gareng,' ifi dema kpacyunugecdeac homac ayemmeude.

⁸ Anu ngeni garengngina mocgungo kecede nga ngeni sasawa dacmunac andae. Imocac ngeneac negemma mongngo 'Gareng,' ifi mi kpacngunubeso.

⁹ Mangngina mocgungo kurumennu kecedeac amma ngeni bangecfu ngic monggac 'Mannina,' ifi mi debisia. ¹⁰ Nga kunengngina Messia mocgungo kecedeac amma ngic mongngo 'Kunenna,' ifi mi kpacngunubeso.

¹¹ Nga kunengngina kecede, yeng ine ngeneac kingangkpekpe kecbeso. ¹² Ngic mong ye yengenaac negenu engena angkecede, ye mamea anudeac memagecede. Nga mong ye yengenaac negenu mamea angkecede, ye meenggecede.

¹³ Mitiac negen negengngic nga farisaio, ngeni kurumeng eucererenggac nagu kpebung yeneac kicnginau heiandae. Ngeneng imohai enggecedeac segeandae nga kpebung yeneng embesonga ammagec kpaie ifingoc heiyemmekecdae. Ngeni ikoc-fakangina ifia mekecdaeac ngeni sowecnginagoc.

¹⁴ Mitiac negen negengngic nga farisaio ngeni sowecnginagoc. Ngeni ngachodzec amangina wangecyunugec engsac kegecede. Amma ngicngac yeneng negengngeree ngemmegecedeac ngeni nunumu hereangoc numuandae. Ngeni ikocfaka ifia angandaeac turunga ebiriangoc megecede.

¹⁵ Mitiac negen negengngic nga farisaio, ngeni ngic mocgu dekerecyoac ammigeceac bangeha bangeha nga kondung ferecgema kengandae. Nga yeng ngenearu torokpeu mefahegec, ye ngenang isoc hofeac nambarac amma feracngunuma ke-

meude. Ikocfakangina ifia mekecdaeac ngeni sowecnginagoc.

¹⁶ Sing edzac edzac ngic, ngeninoc kicpisc andae. Ngeni yoac yofi deandae, 'Ngic mongngo Anutuac womong kpacma yoara deseriudeu, imoc yoac kapia. Nga mongngo womong manau gol tacde, imoc kpacma yoara deseriudeu ye yoara imoc naric mi waude.' Ifi deandaeac ngeni sowecnginagoc. ¹⁷ Womongngo gol kpanggeu kpetiac anude, imoc wiac engena nga gol yengenaoc imoc wiac mamea. Ngeni kicpisc nga negen negengngina mi irec ireckea. ¹⁸ Amma ngeni deandae, 'Mong ye arata kpacma yoara deseriudeu, imoc yoac kapia. Nga mongngo sese arata witiau bic faifaia, imoc kpacma yoara deseriudeu yoara imoc naric mi waude.' ¹⁹ Aratango sese kpanggeu kpetiac anudenoc, imocngo wiac engena nga sese yengenaoc imoc wiac mamea. Ngeni kicpisc areng.

²⁰ Ngic mong ye arata kpacma yoara deseriudeu ye arata nga sese arata witiau fedacde, imoc momocngoc kpacma medarude. ²¹ Nga mong ye womong kpacma yoara deseriudeu womong yengena amma Anutu imohai kecde, ye momocngoc kpacma medarude. ²² Nga mong ye kurumeng kpacma yoara deseriudeu, ye Anutuac tatac nga yeng ihai mingina amma tarude, ye momocngoc medarude.

²³ Mitiac negen negengngic nga farisaio, ngeni sowecnginagoc. Ngeni singyoac kapiabisc modacma dedeseriyoac engena, imoc ine wagecde. Ngeni ikocfakangina ifia meandae. Ngeni wiac homuna gombunga nga yakaac nga

ic sogonggac homuna gombunga fingerude, imocac gbomea kapiabisic 10, imohacnac mocgu hendzicma Anutu miandae. Amma faka dindingac nga ubamangang amma negen negensinggina hafoangoc mekekec, imoc ine ihoc bahoc amma wagecde. Ngeni faka gombunggina imoc naric modachisia amma tosea deduae, imoc ifingoc mi wabisia. ²⁴ Ngeni ngicngac sing edzacyunugecdeac ua, imoc kicpisc siricfu angkecdae. Nga kurungnginau picpic hemma imoc meickema kamere ine mi hemma gbokoandae. (*Sesememe 11:1-2,4,20*)

²⁵ Mitiaac negen negengngic nga farisaio, ngeni ikocfakangina yofia mekecdaeac ngeni sowecnginagoc. Ngeni tera tasengina ngadeasac dzuacandae amma ngenang ubaherengina manau ine kickerec homac fede, imoc ngenaoc mi garengemeandae. ²⁶ Ge tase teraac mana dzuacnaguc ngadea ifingoc kongac kpeude. Farisaio ngeni kicpisc.

²⁷ Mitiaac negen negengngic nga farisaio ngeni yofi negenggec, kicsere imoc homemea seucnginagoc nga sicngo wake wakea fede, imoc kibiagoc anudeac ngeni kicsereac simeng weroc nadzicandae. Nga ngeni ubaherenginau nga sebinginau siriha ifia amma kecdae. ²⁸ Ngeni sebinginango ngickicfu dindingac isoc ande. Nga ubaherenginau ine ikocngo wake wakea amma ngeni ngenaoc dedeseriyoac kpema kecdae. Ngeni ikocfakangina ifia mekecdaeac ngeni sowecnginagoc.

²⁹ Mitiaac negen negengngic nga farisaio, ngeni sebiengeneng amma ikocfakangina

mekecdaeac sowecnginagoc andae. Ngeni profete yeneac kicsereu simengngina meyemmema ngic dindingac simengngina kibiagoc anudeac monggoc heigborima mengereandae. ³⁰ Mengerema yofi deandae, ‘Neni bangecfocnina yeneac nasou kecbing debac profete naric mi yunuhomebing nga sacngina maudeac faka yenigoc mi ambing.’ ³¹ Ngeni ifi mekecma yofi dekperagiemedae, ‘Nenang ngic profete yunuhomegec, yeneac medacfocngina.’ ³² Ngeni ifi dema bangecfocngina yeneac faka mewakema mekecgecde. ³³ Ngeni ngenaoc boidzoc amma boidzocac medac, ngeni yoacfu turunga mema hofeu kemebauac ³⁴ neng profete nga negen negengngic amma mitiac negen negengngic sueyunuba hangemmegecde. Nga ngeneng kecma yenearunac goa yunuhomegecde nga goa mariponnu yunugecde amma goa kpekpeturang amanginau dzikacngo yunuma ngaba ayemmema taong monnunac monnu kporacyunugecde. ³⁵ Ngeni ifi mekecma ngic dindingac yunudacgec sacngina bangecfu madarec, imocac turunga hafoangoc ngenearu feude. Imoc Abeac sacfunac hanahema erekecma Barakiaac medac Dzekaraia, yeac sacfu erede. Ngeni ye kpetiac ama nga arata botucngirau kpehomegec.‡ ³⁶ Foracngoc, faka sasawa

‡ **23:35:** Kaing ye hanac hanaheau munea Abe kpehomeec. Fin-
 gec fingece 4:1-10. Ngictau Yoasi ye profete Dzekaria kpehomeec.
 2 Ngictau siduc 24:17-27. 2 Ngictau siduc imoc Yuda yeneac
 mitikibiu wisic wisickea nande. Imocac Yesungo yofi deec, “Abeac
 sacfunac erekecma Barakiaac medac Dzekaraia sac imohai erede.”

imocac turunga, imoc areng yomoc ngenearu fingeदारुदे, imoc edengunuduae.

³⁷ O, Yerusareng, Yerusareng, ge profete yunuhomeannec nga ngic gearu sueyunuyunuya, yeni hocngo yenereannec. Kokorec nonggeango nambaracfora kpeganga bageau foforacyunuande, ni naso homac ifi isoc nambaracfocga kpedzucyunubadeac negembare ngeneng ine imocac songo mi negenggec. ³⁸ Negenggec, ngeneac amagerec imoc ngiha kpac anu kisi fingerude. ³⁹ Ni edengunuba negenggec, yofinenggac hanahema ngeni monggoc mi nenggecde. Nga nang enggecdeu yofi degecde, 'Kebuac kpacfu ngic hade, ye kenehagoc.' (*Mitiyegec 118:26*) ifi degecde, naso imohai ngeneng monggoc nenggecde."

24

¹ Yesungo womonnunac mamamu medacfora yeneng yearu hama womonggac mana kuneng hania hania edzahegec ² yeng yofi edeyunuec, "Wiac imoc yaguc hendacdae, imoc ine ngade yofi fingerude. Foracngoc, areng mong yeneng hama imoc sasawa hembarackedagec kendarude. Kendaru hoc mongngo monggac witiu mi wagec tarude." Ifi dema ³ Yesungo Oriwa tikiu kemma taru medacfora tembucngina yearu kemma kpesimigec, "Ge yoac dedang imoc noc nasou fingerude? Nga naso wisic wisickea amma geangga hahanasogau noc soi fingerude, imoc edenununa."

⁴ Ifi degec Yesungo meremma yofi deec, "Ngic mongngo ikocfu wangecngunubacac ngeni

henghomema kecbisia. ⁵ Imoc yofiac, ngic homac yeneng hama neac kpac kpacma degecde, ‘Ni Messia.’ ifi dema ngicngac homac uba mesufu ayemmegecde. ⁶ Nga ewekpekpetaaac siduc bangec wegenaunac nga bangec hereaunac hau ngeni imoc negemma mi kpidohobisia. Wiac ifia fingecheso nga nasongo imohaingoc bic mi wisickeude. ⁷ Bangec goa yeneng bangec ogofocngina yenigoc ewekpekke anggecde. Nga ngictau monggac arengngo ngictau monggac areng yenigoc ngaba angemegecde. Nga boditoa bangec goau fingerude nga goau usoctoa meude. ⁸ Wiac gboria hanahema fingerudeac gadze kiande, ifi isoc ande.

⁹ Ifi fingeru ngicngac yeneng ngeni ngabafocnginaac mariu faingunugecde. Faingunugec ngaba yeneng ngunuma homecfu faingunugecde. Nga bangeha bangehaac ngicngac sasawa yeni neac kpacnaac amma ubango ukungunugecde. ¹⁰ Nga ngicngac homac yeni negemmangang amma wanuma yenaocngoc ogofocngina ngaba yeneac mariu faiemegecde nga ubango ukuemegecde. ¹¹ Nga profete ikoha homacngo fingeema ngicngac homac ikocfu wangecyunugecde. ¹² Singyoac wawa faka imoc yadiude imocac ngicngac homac yeneac heresongogoc negengemeeme nga hoangemefaka nomaneude. ¹³ Nga ngic mongngo serima kecmanu naso wisickeude, yeng komoc kpeude. ¹⁴ Nga ngicngac yeneng eucererenggac siduc gombung yomoc edeyunugec dedekperagi imoc bangec sasawa sokodaru ngicngac yeni imoc

negendacmagec naso wisickeude.

¹⁵ Profete Danierengo wiac mangac manganea imocac yoc warac deec, imocngo ama kpetiacfu nanu henggecde. Ngic mong ye yoc yomoc osoude, yeng imoc negentegecbeso. (*Danie 9:27; 11:31; 12:11-13*) ¹⁶ Faka imoc fingeru ngicngac Yudaia bangecfu kecdae, ngeni worama tikiu embisia. ¹⁷ Nga mong ye ama witiau nande, ye wiac mong meudeac ama manau mi embeso. ¹⁸ Nga mong ye semeng uau nande, ye ngakpi hereha meudeac mi dzigenebeso. ¹⁹ Ngac heregoc kecdae nga nenggac sabac namuu meyunukecdae, yeni naso imohai ebicnginagoc anggecde. ²⁰ Nga ngeni woragecdeac naso haude, imoc nomannasou me sabatanasou mi fingerudeac numubisia. ²¹ Naso imohai kpendzeng kuneng yombong fingerude. Kpendzeng ifia bangec hanac hanaheunacngoc erekecma yofinenggac mong mi fingerec amma ngade ifingoc mi fingegecbesande. ²² Nga uameme imoc mi mewegenegecde isoc ngic mongngo komoc naric mi kpeude. Amma ngicngac isingyunuyunuya, ngeneac amma naso mewegenegecde.

²³ Naso imohai yoc mong yofi fingerude, 'Henggec, Messia yei fingegecde.' me 'Messia ye edi fingegecde.' Ifi degecde isoc ngeni mi negensingyunubisia. ²⁴ Imoc yofiac, Messia ikoha nga profete ikoha yeneng fingegecma ngicngac uba mesufu ayemmegecdeac tobangyunuma faka morora nga faka kuhagoc engena megecde. Amma yeni sing meficgegecdeu ngicngac isingyunuyunuya ifingoc ikocfu

wangecyunugecde. ²⁵ Negenggec, ni faka imoc fingerudeac bic edengunuba negendae. ²⁶ Ngicngac goa yeneng yofi degecde, 'Henggec, ye bangec kisiu kecde.' Ifi degecdeu ngeni ihai mi kembisia. Me yofi degecde, 'Ye yei ama manabiscifu tacde.' Ifi degecdeu ngeni imoc mi negensingebisia. ²⁷ Piratacngo wenac ere ereaunac heima wenac keme kemeau kpesiande. Nga Ngicac Medac haude, naso imohai siriha imocacsoc fingerude. ²⁸ Koec koec neng yeni fareng fede, imohai eacandae.

²⁹ Anu kpendzengtoa nasoya wisickeuguc wenackiwa kundung kpeu afokperagia mi fingerude. Asomeng yeni kurumennunac fotockema magec kurumenga kurumenga yeneac kuc sasawa kpemindahegecde. (*Yesaia 13:10; 34:4*)

³⁰ Imohai Ngicac Medacac soi sawakebangau fingeru bangeha bangeha ngicngac sasawa yeni imoc hemma kiasonggong anggecde. Ifi ammagec Ngicac Medacngo kurumenggac hoennu kuc nga kibikperagitoagoc hau henggecde. ³¹ Nga trampet udumengtoa kuneng fingeckmanu ye angerofora sueyunuu yeneng kurumenga kurumenga noboc noboc amma bangec tegia noboc noboc 4 imohai kemma Kebu yengenaoc ngicngac meisingyunuec, yeni kpedzucyunugecde.

³² Fig icngo hania edekpou angemmeu ngeni imoc negembisia. Fawa firitickema besaiu ngicngac yofi negengandae, wenac naso ande. ³³ Nga wiac sasawa dedua, imoc fingeru ngeni imoc

hemma ifingoc negembisia, Ngicac Medacac naso imoc bic wegenema hade amma ye nagu ngadeau nande.

³⁴ Foracngoc, areng yomoc ngeni mi homemagec wiac yomoc fingeedarude. ³⁵ Fingeru bangec nga kurumeng kpac anecde nga neac yoac, imoc ine mi kpac anude. ³⁶ Faka imoc noc uamemeu amma aua nofu fingerude, imoc mongngo mi negenude. Kurumenggac angero yeni imoc mi negendae nga Medacngo ifingoc mi negende. Manggacngosac naso imoc negende.

³⁷ Noaac nasou faka fingerec, Ngicac Medacngo hau faka siriha imocngoc fingerude. ³⁸ Kiatunggbaung mi hamanu ngicngac yeneng nenedoku nema ngic yeni ngacfu kenggec nga manggac yeneng yofi degec, 'Ni naroanna ngic mibade.' ifi angkecmagec Noango wageu enec. ³⁹ Enu yeni mi negemma kecmagec kiatunggbaungtoango hama merucyunudarec. Ngicac Medacac hahanasou faka ifiangoc fingerude. ⁴⁰ Naso imohai ngic yohockang semeng uau kecmaec yerearunac mong mema mong ine wagec uau kefude. ⁴¹ Ngac yohockang yeri flawa amau namma flawa medzamema kecmaec yerearunac mong mema mong ine wagec nanude.

⁴² Kebunginango noc uamemeac haude, ngeni imoc mi negendaeac amma ubagbori kecbisia. ⁴³ Hamangecngic ye ama hetackema engande. Nga ama mingina mong ye hamangecngic noc nasou haude negendeu ye gaugbori kecma amea garenggekecma hamangecngic imoc kpae heimiude. ⁴⁴ Imocac ngeni ifingoc efaima kecbisia. Ngicac Medacac aua ngeni mi negemmagec haude.

⁴⁵ Wanacngic mongngo negen negentegehagoc kefec. Nga minginango ye wanacngic ogofora yeneac gareng amma yakangina nasoyau modacma yemmeudeac demiec. ⁴⁶ Ye ua demi demia imoc medaru minginango hama henu naric anude, ye kenehagoc. ⁴⁷ Foracngoc, yea minginango wiara sasawa garenggeudeac demiude. Ngeni siriha imocacsoc kecbisia.

⁴⁸ Nga wanacngic mangana, ye ine yengenaoc negensiude, ‘Ni minginna naso herea kec-maguc haude.’ ⁴⁹ Ifi dema wanacngic ye ogofora yunuma minggong ngic, yenigoc doku seria neude. ⁵⁰ Ifi amma tomai mi kecma wanacngic yeng minginaac uamemenaso nga auaya mi negemmanu minginango haude. ⁵¹ Hama wanacngic imoc kpema herec kperecge heima ngic ikoha yenigoc faiude. Nga yeni ihai kiacma enacngina kisaranggema kecgcede.”

25

¹ “Kurumenggac eucerereng imoc yofi isoc anude. Naroang 10 yeni kifangina mema memeturang ngic yegoc meficemegecdeac sinnu kenggec. ² Yenearunac narorang 5 yeni mi irec ireckea nga 5 yeni negen negengnginagoc. ³ Naroang mi ireckegoc, yeni kifangina mema kirung dokuyagoc mong mi megec. ⁴ Nga negen negengnginagoc, yeneng kifangina mema dokungina kirunnu kisima megec. ⁵ Nga memeturang ngicngo bic mi hau narorang sasawango kicngina gau anu gau fegec. ⁶ Femagec tofocnac dzongiau kpakpac mong yofi fingerec, ‘Negenggec, memeturang ngic hade, ngeni

kemma yegoc eagec.’ ⁷ Ifi fingeru naroang
 10 yeni gauunac gborima yacma kifangina
 memengere amma ⁸ naroang negen negengngina
 mi irec ireckea, yeneng negen negenggoc yeneac
 degec, ‘Kifanina bokobeso andeac ngeni doku
 mong kisinemmegec.’ ⁹ Ifi degec naroang
 negen negenggoc, yeneng merengyemmema
 yofi edeyunugec, ‘Doku yomocngo nenanggacsoc
 kpac. Imocac ngeni ine kifadokuya faiandae,
 yenearu kemma bummegec.’ ¹⁰ Ifi degec,
 yeni kifadoku bummebesonga kemmagec
 memeturang ngicngo haec. Hau naroang
 efaigecmoc, yeni yegoc memeturanggac amau
 enggec. Emma nagu ukugec kpeu imohai
 nenesemeng nesogai amma tacgec. ¹¹ Tacmagec
 ngade ngac tosea yeneng hasikema degec, ‘Kebu,
 Kebu, nagu witinemmena ereni.’ ¹² Ifi degec, yeng
 edeyunuec, ‘Foracngoc, ni kicrurungngunuduae.’
¹³ Ngeni wenac nga aua mi negendae, imocac
 amma ngeni ubagbori kecbisia.

¹⁴ Imohai faka siriha yofi fingerude. Ngic
 mongngo bangec monnu kenudeac wanacngic-
 fora kpacyunuma dzofinaha yeneac mariu faima
 kenudeac negenec. ¹⁵ Ye dzo garenggegecdeac
 kucnginaac sirihau yofi hendzicma yemmec. Ye
 ngic mong tarantong dzo 5 nga mong taran-
 tong dzo yohockang amma mong tarantong dzo
 mocgu,* dzo ifi yemmema kenec. ¹⁶ Kenu ngic
 tarantong dzo 5 meec, ye imohaingoc kemma
 emekpesi uaya mema tarantong dzo 5 torokpema
 meficgeec. ¹⁷ Nga ngic tarantong dzo yohockang

* **25:15:** Tarantong dzo mocgu imoc kifa 15gac uabung.

mec, ye ifingoc kemma emekpesi uaya mema yohockang torokpema meficgeec. ¹⁸ Nga ngic tarantong dzo mocgu meec, yeng ine kemma mingina dzo miec, imoc mema bangec usuma tonggoma mesufuec.

¹⁹ Anu mingingnginango naso herea kecma monggoc dzigene hama dzo yemmeec, imocac turunga kpoumigeceac kpacyunuec. ²⁰ Kpacyunuu ngic tarantong dzo 5 meec, yeng tarantong dzo 5 mong momoc mekemma deec, ‘Kunenna, ge tarantong dzo 5 nenna ni emekpesi uaya mema 5 monggoc torokpema meficgedua.’ Ifi deu ²¹ minginango yofi edeec, ‘Wanacngic gombunga yombong. Ge fakaga dindingac amma yoac modac modacfakaga soronga. Nga geng yoac modacma wiac kapia kpacgoc garenggedanggac wiac ebiriangoc garenggenadeac faigubade. Hana kunenggaac sogac sogaiu nerahafoc kecdede.’ ²² Nga ngic tarantong dzo yohockang meec, yeng ifingoc hama deec, ‘Kunenna, ge tarantong dzo yohockang nenna ni emekpesi uaya mema tarantong dzo yohockang monggoc torokpema meficgedua.’ Ifi deu ²³ minginango yofi edeec, ‘Wanacngic gombunga yombong. Ge fakaga dindingac amma yoac modac modacfakaga soronga. Nga geng yoac modacma wiac kapia kpacgoc garenggedanggac wiac ebiriangoc garenggenadeac faigubade. Hana kunenggaac sogac sogaiu nerahafoc kecdede.’

²⁴ Nga ngic tarantong dzo mocgu meec, yeng ifingoc hama deec, ‘Kunenna, ge ngic gerea, imoc negenduae. Amma uau wiac heihomec mi amma

foraya kpedzianec amma gbomea mong mi kpegima sifu foraya mesianec. ²⁵ Imocac kengecnuu kemma tarantong dzoga bangecfu tonggoba feec wiacga imoc monggoc merenggenduae.’ ²⁶ Ifi deu minginango yoara turunga yofi meremmiec, ‘Ge wanacngic mangana amma oyonga. Ni uau heihomec mi amma foraya kpedzianduae amma gbomea mi kpegima sifu foraya mesianduae, geng imoc bic negennec. ²⁷ Ge imoc negemma dzona dzo tohonnu faina heikpegumekecgec saheu neng dzigenema dzona imoc nobohagoc mebai. ²⁸ Imocac ngeni tarantong dzo yearunac wangecma ngic tarantong dzo teng mekecde, ye migec. ²⁹ Ngic mong ye wiac mekecde, ye monggoc migec homac ebiriangoc anude. Nga mong ye wiac mi mekecde, yearunac wiac mekecdemoc, imoc ifingoc wangecgecde. ³⁰ Wanacngic uaya gombunga mi medac, ngeni ine ye mema ngadeau kundunnu ukugec kemebeso. Ihai kecdae, yeni kiacma enacngina kisaranggema kecgecde.’

³¹ Kecma Ngicac Medacngo kuc nga kibikperagiagoc nga angero sasawa yenigoc hasikegecde, naso imohai ye ngictau tataha kibikperagiagoc ihai emma tacbesande. ³² Amma ye bangeha bangehaac ngicngac sasawa deu hama yeac kicfu kpedzucnedacgecde. Kpedzucnegec garengngo rama nga noning medereyunuande, yeng naso imohai ifi isocngoc medereyunuma ³³ rama foiugeng nga noning ine kanaugeng faiyunuude. ³⁴ Ifi amma ngictaungo ngicngac foiugeng yofi edeyunuude, ‘Ngicngac Mannaac kenecgoc, ngeni yei hagec. Ngeni

maridzoming nga amabangecngina megec, imoc bicngoc bangec hanahema fingerecfunac ngeneac negemma faifaia. ³⁵ Ni yakaac homeba ngeni yaka nenggec nga dokuac anenu doku nenggec neai. Nga kuriha kecbare ngeneng nenggareng anenggec. ³⁶ Ni wambaac obohoba ngeneng wamba heinenggec. Amma hafei febare ngeni hama wirinugec. Nga witicamau kecbare ngeneng yugucnugec.’ ³⁷ Ifi deu ngicngac didingac yeneng yoac yofi meremmigecde, ‘Kebu, ge noc nasou yakaac anggenu gemma gumeceguing me noc nasou dokuac anggenu gumeceguing? ³⁸ Amma noc nasou kuric hana genggareng anggening me wambaac obohona gening? ³⁹ Amma noc nasoac hafei me witicamau tacmana gemma yugucguing?’ ⁴⁰ Ifi degec ngictaungo yofi edeyunuude, ‘Foracngoc, ngeni munafocna kapiabisic yenearunac mocgunec ubangerec ammigec, imocacsoc ninoc anenggec.’ imoc edengunuduae.

⁴¹ Ifi dema kanaugeng nanggecde, yeneac yoac yofi edeyunuude, ‘Ngicngac sowecngunungunuya, ngeni wanuma gerec wisic wisickea kpac, imohai kemma kecbisia. Imoc mangana mingina nga angerofora, yeneac amma dzema fede. ⁴² Ni yakaac homeba ngeni yaka mong mi nenggec nga dokuac anenu ngeni doku mong mi nenggec neai. ⁴³ Nga ni kuric hama kecbare ngeni nenggareng mong mi anenggec nga wambana kpac kecbare mong mi heinenggec. Ni hafei anenec nga witicamau febare ngeni mi yugucnugec.’ ⁴⁴ Ifi

edeyunuu yeneng degecde, ‘Kebu, ge noc nasou nenedokuga kpac me wambaga kpac amma kuric kecmana neni gemma ihoc bahoc aning? Me dahai hafeiamau me witicamau femana gemma ihoc bahoc anggening?’ ⁴⁵ Ifi degec yeng yofi edeyunuude, ‘Foracngoc, ngeni munafocna kapiabisic yeneacunac mocgunec ubangerec mi ammigec, imoc ifingoc ni mi anenggec, imoc edengunuduae.’ ⁴⁶ Nga yeneng kopocsicac turunga kpendzeng nasoya kpac kpekecbesandaeac kenggecde. Nga areng dindingac yeneng kekecseriu enggecde.”

26

¹ Yesungo yoac imoc sasawa dedaru wisickeu medacfora yofi edeyunuec, ² “Uameme yohockang femanu makekeng naso imocac hombang ammanu imohaingoc ngic yeneng Ngicac Medac mariponnu kpegecdeac demeseri amma suegecde.”

³ Anu womong gareng enara nga yudangic yeneac enarafocngina, yeneng womong garengtoa kpara Kaifa, yeac amaodayagocfu endacma ⁴ Yesu akikic mema kpegecdeac dekiric amma ⁵ yofi degec, “Ngicngac botucnginau dzikac sicsauc fingecbacac ye hombang nasou mi mebesonga.”

⁶ Anu Yesungo Betania amau Simong kukuseriagoc, yeac amau yaka netarec. ⁷ Netacmanu ngac mongngo yearu kemma, kirung mong arabastro hocngo memea, imocac kerecdokuya homung kerengagocngo yeac orucfu kpakema nadzicmiec. ⁸ Nadzicmiu medac yeneng imoc hemma kerecdoku buma

yada anecac dehesi ammigec, “Ye nocac wiac buma engena imoc kpedzonggede? ⁹ Imocngo dzo homac kirecgeu ngic makpekpea yemmeni ngereebac.” ¹⁰ Ifi degec Yesungo imoc negemma yofi edeyunuec, “Ngeni nocac ngacac ifi dema ubaebic meficgemidae. Ye faka gombunga nearu meu ngereede. ¹¹ Ngic makpekpea yeni nasosoc ngenigoc kecgecde nga neng ine ngenigoc nasosoc mi kecbade. ¹² Ni homeba tonggonugecde, ye imocac sebina mengerema bic nadzicnende. ¹³ Foracngoc, ngic yeni siduc gombung yomoc bangeha bangeha kemma dekperagigecde, imohai yeng ifi anec, imoc ifingoc degec negenggec feude.”

¹⁴ Anu medacfora ¹² yenearunac mong Yuda Karioto amaunac degec, yeng womong gareng enara yenearu kemma ¹⁵ kpesiyemmeec, “Neng Yesu maringinau faibadeu dzo dafiguc nenggecdeac negendae?” Kpesiyemmeu yeneng siriwa dzo 30 osoma migec. ¹⁶ Migec, yeng Yesu naso damohai doc meu megecdeac hemmodacma kefec.

¹⁷ Kecma ic sogong yis kpac, hombang imocac hanac hanaheau medac yeni Yesuaru kemma kpesimigec, “Neni ama dahai kemma makekeng-gac ramamedaha mengerema ohonenideac negennec?” (*Makekeng 12; Dedeseri 16:1-8*)* ¹⁸ Ifi degec Yesungo yofi deec, “Ngeni taonnu emma ngic imoc hemma yofi edebisia, ‘Kpoukpouni-nango geac yofi dede, nasona wegenu gearu

* **26:17:** Naso imohai yis mi feec. Yeni flawa esea dokuyagoc homunagoc bic anec imoc flawa gborigoc yerecgegec flawa yadiec. Imocngo yisac ua meec.

hama ni nga medacfozna neni gegoc makekenggac ramamedaha nenideac negenduae.’ ” ¹⁹ Nga Yesungo medacfora yoac edeyunuec, imoc tofohodacma makekenggac ramamedaha ohomengere anggec.

²⁰ Ama toforeu Yesungo medacfora 12 yenigoc yaka netacma ²¹ yofi edeyunuec, “Foracngoc, nge-nearunac mongngo ngaba yeneac mariu fainu-ude.” ²² Ifi deu medac yeni ubangina homac manganeu yeneanac mocgu mocgungo kpesimigec, “Kebu imoc sifu neng mi anduae, me?” ²³ Kpesimigec yeng yofi deec, “Ngic nigoc kurungterau ic sogong nemuruckedic, yennoc doc faiu menugecde. ²⁴ Ngic ye Ngicac Medac doc meude, ye sowehagoc. Ye nonggeaac here man-aunac mi fingebac dede efaimibac. Nga Ngicac Medac neac negemma mitikibiu yoac yofi oho ohoya fede, yeng wangunuma kenudenoc.” ²⁵ Ifi deu Yudango Yesu docfu faiudeac negenecmoc, yeng ifingockpesimiec, “Kpoukpou, ge neac denec me?” Deu Yesungo yofi edeec, “Ge geanggaoc imocnoc denec.”

²⁶ Anu yeni yaka nemagec Yesungo ic sogong mong mema Anutuac ubangerec dema mendz-icma medacfora yofi dema yemmeec, “Ngeni mema negec, yomoc fusina.” ²⁷⁻²⁸ Ifi dema kpakenec mong mema Anutuac ubangerec am-mima numumima yofi dema yemmeec, “Yomocngo dzadzahac gboriaac sacna, imoc ngicngac homac yeneac kopocsic kpac anudeac kpetic kpet-inggea, imocac ngeni sasawango imoc negec. ²⁹ Ni edengunuba negenggec, waing gbomeaac dokuya monggoc mi nene kecbarengoc Mannaac eucer-

erennu nenahafoc sing gboriaac arennu nenide.”

³⁰ Nga yeni ubangerec yegec heima amaunac mama edibigeng Oriwa tikiu enggec.

³¹ Sinnu kemma Yesungo yofi edeyunuec, “Tofocnac yomohai ngeni sasawango neac negemma makpema wanudacecde. Faka imocac yofi oho ohoya fede,

‘Ni gareng kpeba ramahabu yeni sinsararang kpegecde.’ *(Dzekaraia 13:7)*

³² Nga homecfunac yacmaguc waraingemmema Gariraia bangecfu kemba ngeni ihai habisia.”

³³ Ifi deu Petorongo edeec, “Goa yeni sasawa geac ifi dema wagugecde nga neng ine naric mi wagubade.” ³⁴ Ifi deu yofi edeec, “Ni forangoc edeguba, tofocnac yomohai kokorec mi arohomanu geng sebiheinenna atac harebec anude.”

³⁵ Deu deec, “Ge guma ni nubeso degec sebi naric mi heibade.” Petorongo ifi deu medacfora meficgema imocngoc dedacec.

³⁶ Anu Yesungo kengkecma ua bangec mong kpara Gedzeman, ihai kensikema medacfora yofi edeyunuec, “Ngeni yei tacmagec ni edi kemma numubade.” ³⁷ Ifi dema Petoro nga Dzebedaio medahora meyunuu kenggec. Kemma Yesungo ubaebictoa yombong memanu dzonoma fedeu ³⁸ yofi edeyunuec, “Ubaongana ebiriyombonggeu homebeso anende, imocac ngeni yei nigoc ubagbori tacmina.” ³⁹ Ifi dema kpesima kemma kicmesuya bangecfu hetutuckema yofi numuec, “Manna, negenna angana andeu ge kpakenec yomoc meickena

feracnuu. Amma neac songo kpac, geac songo nga negen negeng imocngo seribeso.”

⁴⁰ Ye ifi numuma medac yenearu dzigene kemma yenenu gau fegec. Gau fegec yenemma Petoro yofi edeec, “Ngeni sifu aua mocguacsoc nigoc gaugbori kecgec. ⁴¹ Ngeni faitobannu embauac ubagbori kecma numugec. Foracngoc, ongaasungo efaiande nga sebingo ine ebiriude.”

⁴² Nga ye monggoc kemma yofi numuec, “Manggacna, kpakenec yomocngo feracnuudeac negenna mi ngereeu imoc nebare geac yoc seribeso.” ⁴³ Ifi numuma hama henu medacfora yeni kicngina gaungoc anu fegec. Femagec yenemma ⁴⁴ monggoc wayunu kemma numuu atac harebec anu yoc warac deec, imocngoc dema numuec. ⁴⁵ Numudacma medac yenearu dzigene hama yofi edeyunuec, “Ngeni gaungoc fema kecdae, imoc naric kpac. Naso wegenede, ngic yeni Ngicac Medac kererema kopocsicmeme yeneac mariu faigecde. ⁴⁶ Benukererec ngicngo hadeac amma yacgec kenni.”

⁴⁷ Ye ifi dema nammanu medac 12 yenearunac ogongina Yuda, yeng ngichabutoa kuneng yombong enara waraiyemmeu hagec. Womong gareng enara nga yudangic enarafocngina yeneng sueyunugec wasaibeang nga gbarucnginagoc hasikegec. ⁴⁸ Sikegec benukererec ngic yeng waraima faka anudeac derec derecgeyoac yofi bic edeyunuec, “Ngic titikococ ammibade, ngeni ngic imocnoc mendanggema mebisia.” ⁴⁹ Ifi dema yeng imohaingoc Yesuaru kemma, “Ohec, kpoukpou.” ifi dema titikococ ammiac. ⁵⁰ Ifi ammiu Yesungo

yofi edeec, “Ogo, ge noc ua menadeac yei hadang?” Deu yeni hama Yesu maria noboc noboc mema mendanggegec.

⁵¹ Anu ngic Yesugoc kecgec, yeneacunac mongngo wasaibeanga kpedzima womong garengtoa yeac wanacngic kpema kedzaha noboc herecgeec. ⁵² Herecgeu mau Yesungo yofi edeec, “Ngcic mong ye dzikac kpeude turunga dzikacngoc kiude, imoc fingecegembacac wasaibeangga ameau monggoc faina kemeu. ⁵³ Neac memeficsing mong mi fede, imoc negemma ifi annec. Nga Manna yagucnoc numumibai dede yeng angero kpetengina 6 tauseng arenga 12, angero habutoa ifia naric sueyunuu mama meficnubau. ⁵⁴ Nga meficnubau dede mitikibiu faka yomoc fingerudeac oho ohoya fede, imoc fora mi fingeccbac.”

⁵⁵ Ifi dema ngichabu yofi edeyunuec, “Ngeni mendannuma godzungic meandae, ifi isoc wasaibeang nga gbarucnginagoc hadae. Nga ni wenaha wenaha Anutuac womonnu edekpou angemmema kecanduae, imohai ine naric menubau. ⁵⁶ Amma yoc ine profete yeni mitikibiu yoac ohogec fede, imoc fora fingerudeac imoc sasawa fingeccdacde.”

Ifi deu medacfora sasawango Yesu wama woradacgec.

⁵⁷ Anu mitiac negen negengngic nga yudangic enarafocngina yeni womong garengtoa Kaifa yeac amau bic kpedzucnema tacgec, ihai Yesu wangecma kenggec. ⁵⁸ Yeni Yesu mendanggema ifi mekemmagec Petorongo ngadenginau

hereaungoc Yesu modacma kenec. Kensikema, Yesuac yoac desigecde, imoc negenudeac womong garengtoaac ama imocac oda manau kemema uamedac yeneac botucfu matarec.

⁵⁹ Anu womong gareng enara nga yudangic tumangtoaac memba yeni hafoangoc tacma Yesu homecfu faigecde nga ye enacfu faifai ammima boi anggecdeac negengising anggec. ⁶⁰ Ifi anggec ngic homacngo hama enacfu faifaiyoac degec, imocngo Yesu homecfu faigecdeacsoc mi anu hofocmangoc kecma ngic yohockang yereng fingecma boi amma deoc, ⁶¹ “Yesungo yofi deec, ‘Ni Anutuac womong hembarackema uameme harebec ammanu monggoc mebade, ni kucna imocacsoc fede.’ ” ⁶² Ifi deec womong garengtoango yacma Yesu kpesimiec, “Geac yoac dedae, imocac noboha mong mi denade me?” ⁶³ Ifi deu Yesungo ine waickema nanec. Nanu womong garengtoango edeec, “Anutu kekec mingina, yeac kicfu kpesigemba ge deserina, geng Messia Anutuac medac me kpac, imoc edenununa.” ⁶⁴ Ifi deu yeng meremma yofi edeec, “Imoc gennoc denec. Nga edengunuba negenggec, yaguc nga namma enude Ngicac Medacngo Kuctoa Minginaac foiaugeng tarude. Amma ye kurumenggac hoeng witiau hau ngeni imoc henggecde.” *(Mitiyegec*

110:1; Danie 7:13-14) ⁶⁵ Ifi deu womong garengtoango yoac imoc negemmanganema wambaya membarackema yofi deec, “Ye Anutu bic emmidacac yoacninaac boingiac monggoc mi obohonide. ⁶⁶ Ngeneng yoac imoc negemma dafi dedae?” Deu yeneng meremmigec, “Ye homeudeac arennoc.”

⁶⁷ Ifi dema yeni Yesu kicmesuya sofohoma mari tuema kpekpefac ammigec nga goa yeneng dzikacngo kpema ⁶⁸ degec, “Messia, merang gudac, imocac kpefingyoac edenununa.”

⁶⁹ Ifi amma kecmagec Petorongo oda manau ama sobennu tarec. Tacmanu wanac naroang mongngo yearu kemma deec, “Ge gariraiangicnoc Yesugoc kecanec.” ⁷⁰ Deu ye ngic sasawa tacgec, yeneac kicfu sebi heima deec, “Ge yoac denec, imoc obohoduae.” ⁷¹ Ifi dema naguu kemmanu wanac naroang mongngo hemma ngicngac ihai nanggec, yeni edeyunuec, “Ngc imoc ye Yesu Nadzaretenc, yegoc kecandenoc.” ⁷² Edeyunuu Petorongo Anutuac kicfu serima monggoc busick-pema deec, “Ni ngic imoc mi negenduae.” ⁷³ Ifi dema nammanu ngic yeneng Petoroaru kemma degec, “Neni ubadzidziga negendimbe, ge foracngoc yeneac arenunac.” ⁷⁴ Edegec ye yenge-naoc sowecemema sopecemema deec, “Ni ngic imoc mi negemmiduae.” Deu imohaingoc kokorecngo arohoec. ⁷⁵ Nga Yesungo yoac yofi bic edeec, “Kokorecngo mi arohomanu geng ni mi negennunec dema sebiheina atac harebec anude.” Petorongo yoac imoc negensima kemema ubahodung kuneng negemma kiac hodung kiarec.

27

¹ Ama wereckenu womong gareng enara nga yudangic enarafocngina yeni uba mocgu amma Yesu homeudeac deserigec. ² Deserima Yesu maria dedeckema Yudaia bangecac gawana Pirato, yearu mekemma yeac mariu faigec.

³ Anu Yesu homeudeac deserigec, Yuda benukererec ngicngo imoc hemma deec, “Ni nocac ifi andua?” Ifi dema ubea manganeu siriwa dzo 30 migece, imoc mekemma womong gareng enara nga yudangic enarafocngina yeni monggoc merengyemmema ⁴ edeyunuec, “Negenggec, ni kererema ngic kopocsiha kpac, ye sac nadzicmiai.”* Ifi deu yeneng degec, “Imoc neneac ebic kpac, imoc geac ebic.” ⁵ Yeni ifi dema dzo wagec, yeng imoc mekemma womonnu ukuu enu wama kemma ubasac neec. ⁶ Nga womong gareng enara yeneng siriwa dzo imoc kpedzucnema degec, “Dzo imocngo sac bummeec. Imocac amma dzo imoc sesekatapau faifai, imoc singngo mi dede.” ⁷ Dema yeni yoac dedzege amma dzo imocngo kuric yeneac kicsere fingerudeac enang kudzimemengic yeac ua bangec bummegec. ⁸ Bummegec bangec imocac kpara Sacbangec hanahema degec nga imoc yaguc fedengoc. ⁹⁻¹⁰ Profete Yeremiango yoac yofi deec, imoc imohai foragoc anec, “Faka yofi fingerudeac Kebungo edenuc, Israe medacfora yeni ngic imocac buma kpetea faima, “Ye siriwa dzo 30 imocacsoc.” ifi degec. Nga yeni dzo imoc mema imocngo enang kudzimemengic yeac ua bangec bummegec.’”†

¹¹ Anu yeni Yesu mekemma gawanaac kicfu faigec nammanu yeng kpesimiec, “Ge yudangic yeneac ngictau me?” Ifi deu Yesungo yofi

* **27:4:** Dedeseri 27:25 yofi dede, ngic mong ye dzo mema mong kpehomeu sac kpetinggeude, ye sowehagoc anude. † **27:9-10:** Mataio ye Yeremia 32:6-9 nga Dzekaria 11:12-13 kpeturanggema deec.

meremmiec, “Imocnoc geanggaoc denec.” ¹² Anu womong gareng enara nga yudangic enarafocngina yeneng namma haniaya degec Yesungo yoac turunga mong mi merengyemmeu ¹³ Piratongo kpesimiec, “Yeni yoacfu faiguma yoac homac yombong dedae, ge imoc mi negennec me?” ¹⁴ Deu yeng yoac monnec mong mi merenu gawanango kerectegec yombong anec.

¹⁵ Anu gawanango hombannu yofi angkefec, yuda ngichabu yeni witicngic monggac kpara kpacgec, yeng ngic imoc yungeru witicamaunac maande. ¹⁶ Naso imohai godzungic kpara kekena mong witicamau kefec, kpara Baraba. ¹⁷ Nga ngicngac kpedzucnedacma nammagec Piratongo yofi kpesiyemmeec, “Merac yungecngemmedeac negendae, Baraba me Yesu, kpara mong Kristo deandae?” ¹⁸ Yudangic yeni Yesu eng keracmangang ammima yearu faigec, imoc negemmanoc ifi deec.

¹⁹ Nga Pirato ye desi desi tatahau tacmanu enemango yearu yoac yofi faiu kenec, “Ge ngic kpetiac yomocac yoac mi kpeserena, imoc wana. Ni tofocnac fema gaukpefing hemma yeac amma ubaebic homac medua.” ²⁰ Nga womong gareng enara nga yudangic enarafocngina yeneng habu fenggeyemmegec yeneng Baraba yungecyemmeudeac degec nga Yesu ine kpehomegecdeac degec. ²¹ Nga gawanango kpesiyemmeec, “Ngic yohockang nandape yerearunac merac yungecngemmedeac negendae?” ifi deu yeni imohaingoc degec, “Baraba.” ²² Ifi degec kpesiyemmeec, “Ifi anu

Yesu, kpara mong Kristo deandae, yeac dafi ambade?” Kpesiyemmeu yeni sasawango degec, “Ye mariponnu kpena homeu.” ²³ Ifi degec, yeng kpesiyemmeec, “Imoc dafiac nga noc kopocsicac?” Ifi deu yeni arohommunggema degec, “Ye mariponnu kpebesonga.”

²⁴ Ifi dema nanggec hemma Piratongo yoac dindingac deudeac obohoec. Nga yeni ine serima kpacma nanggec kpeborongtoa hanahema fingeru yeng doku mema ngicngac habutoa kicnginau namma maria dzuacma yofi deec, “Ngic yomocac sacac kopocsic, imocngo nearu mi tacheso, imoc ngenearu febeso.” ²⁵ Ifi deu ngicngac yeni sasawango yoara meremma degec, “Yeac sacac kopocsicngo neni nga nambaracfocnina nenearu febeso.” ²⁶ Nga Pirato ye Baraba yungecyemmema Yesu ine dzikacngo kpema mariponnu kpegecdeac wasaingic maringinau wayemmeec.

²⁷ Anu gawanaac wasaingicfora yeneng Yesu ama manaunac memama ama tegiau wasaingic oda manau kecandae, imohai meemma wasaiareng sasawa hafoangoc kpedzucnegec. ²⁸ Kpedzucnedacma Yesu yengena wamba hesimima ngakpi mong kpauc kpauc heimigec kemeu ²⁹ somang batihema oruhau heimigec kemeec. Kemeu yasu mong memigec marifoiano mema nanec. Ifi amma kiwau fafoc heima defagoc ammigec, “Ohec, yudangic yeneac ngictau.” ³⁰ Amma yeni sofohoma yasu wangecma imocngo oruhau kpegec. ³¹ Defagoc ammikecgec wisickeu yenang ngakpi hesimima

yengena wamba monggoc heimigec kemeu mariponnu kpegecdeac hesicke kenggec.

³² Mekemma sinnu ngic mong meficgegec, kpara Simong, Kirene taonnunac, yeng Yesuac maripong tofohoudeac ngombonggegec tofohou kenggec. ³³ Kengkecma bangec buma mong kpara Gorigata, kpara mong Hatasic degec, ihai kensikegec. ³⁴ Kensikema waing doku wiac hodungagocngo yerec yerecgea, imoc gumegec ye imoc nenegemma waec. ³⁵ Nga yeni ye mariponnu kpegec nammanu wambaya kpeing kpema mederegec. (*Mitiyegec 22:18*) ³⁶ Ifi amma garenga tacgec. ³⁷ Nga ye nanu oruha witiau maripongau kopocsicac haniaya yofi ohogec, “Yomoc Yesu, yudangic yeneac ngictau.”

³⁸ Anu yeni godzungic yohockang yegoc momoc mariponnu yuruma mong foiugeng nga mong kanaugeng, ifi faiyurugec. ³⁹ Nga ngic ihai kengha anggec, yeni Yesu deengdema ammima orucngina kpatitickema ⁴⁰ degec, “Ge Anutuac womong hembarackema wenac harebec ammanu medachesonga denec, ge geangga onggongemena. Nga Anutuac medac kecnecc isoc mariponnunac mesiemema mana.” ⁴¹ Nga womong gareng enara nga mitiac negen negengngic amma yudangic enarafocngina yeneng ifingoc desusuic ammigec, ⁴² “Ye ngic goa onggongyunukefec nga yengena ine naric mi onggongemeude. Ye israengic nenang ngictau kecdeu mariponnunac mesiemema mau ye negensingenide. ⁴³ Ye yofi dema negen negensinga Anutuaru faiec, ‘Ni Anutuac medac.’

ifi deu Anutungo yeac ammikecdeu mesibeso.”
⁴⁴ Nga godzungic yegoc momoc yurugec, yeri yoac siriha ifiangoc deendema ammioc.

⁴⁵ Anu wenac dzongiau 12 kiroc ammanu imohai ama kundung kpema kundungngo bangec sokoma fekemmanu 3 kiroc marai anec. ⁴⁶ Nga 3 kiroc imohai Yesungo ubaudumeng kunengngoc kpacma yofi deec, “Eri, Eri rema sabaktani.” Imocac titiha yofi, Anutuna Anutuna, ge nocac wanudang?
(Mitiyegec 22:1)

⁴⁷ Anu ngic nanggec, yenearunac goango negemma degec, “Ye Eria kpacsambic ammidde.”
⁴⁸ Ifi kparu ngic mongngo negemma gereagoc nedzima kemma kondung sobing mong mema waingdoku aengagocfu nemuruckema kpinnu faima Yesu gumeec. ⁴⁹ Nga goango ine degec, “Ngeni imoc wagec, Eria foracngoc hama meficgeu henni.”

⁵⁰ Nga Yesungo monggoc ubaudumeng kunengngoc kparu asuya ereec. ⁵¹ Ereu homeec, imohaingoc Anutuac womonnu kpoructoa womongmana kpetiac yombong naguyau nanec, imocngo wihacnac botuhaungoc tohoma mama yohockang anec. Amma usoctoa meu fagannu hoctoa toa tohogec. ⁵² Nga kicsere fekenec, imoc anggeu ngic kpetiac warac homegec, yenearunac homacngo sebigoc gborigec. ⁵³ Yesungo kicsereaunac gborima yaru yeni ngade kicsereginaunac erema taong kpetiac, imohai hama ngic homac fingeocyemmegec. ⁵⁴ Nga wasaigareng nga ngicfora Yesuac gareng nanggec, yeni usoc nga wiac fingerec, imoc hemma

damuyunuu wareckema degec, “Foracngoc, ngic yomoc ye Anutuac medacnoc.”

⁵⁵ Nga Yesu kpegec, imohai ngac homacngo araing namma wiac hennegeng anggec. Yeni Gariraiia bangecfunac hanahema Yesu modacma hama kingang kpemigec, ⁵⁶ yenearunac ngac goa kpacngina yofi, Maria kpara mong Madara amma Maria mong, Yakobo nga Yosefe, yereac nonggongira amma ngac mong Dzebedaioac medahora, yereac nonggongira, yeneng ngachabu yenigoc nanggec.

⁵⁷ Anu Arimataia taonnunac ngic mong finactoayagoc, kpara Yosefe, yeng Yesuac yoac negemma yeac arennu ifingoc kefec. Ye ama toforebeso ammanu ⁵⁸ Piratoaru kemma Yesuac fareng meudeac kpesimiec. Kpesimiu Piratongo migecdeac deu wamigec. ⁵⁹ Wamigec Yosefengo Yesuac farenga mema linengkporuc mong kongaha, imoc mema imocngo tembonggema mekenec.‡

⁶⁰ Mekemma yengena kicsere gboria dema hocsirau singa usu usuya feec, Yesuac fareng imohai faima hocyada mong kpedidinggeu kicsere naguya imocngo hedzickeu taru kenec.

⁶¹ Anu Maria Madara nga Maria ogea yereng kicsere naguya nonongkac ihaigeng fiec kenu taroc.

⁶² Wereckengau sabata asoac anu womong gareng enara nga farisaio yeni kpeturanggema Piratoaru kemma ⁶³ degec, “Kunennina, ikocngic imocngo gbori kecmangoc, yoac mong deec, neni imoc negensidimbe, imoc edeguni negenna, ‘Ni homema wenac harebec ammanu

‡ 27:59: Lineng imoc kpindzing mong ambiac ogea, imocngo wamba megec.

Anutungo homecfunac megborinuu monggoc yacbade.’ ⁶⁴ Nga medacfora yeneng kemma farenga hamangec meworagec, ifi debauac, ‘Ye homecfunac yacdac.’ imocac ge kicsere garenggegedeac edeyununa uameme harebec garenggebisia. Warac ikoc mong anec, imoc femanu ngadeac ikocngo witiau enu yadibacac imoc edegudimbe.” ⁶⁵ Ifi degec Piratongo yofi edeyunuec, “Naric, wasaingic ngemmeba ngeni wangecyunu kemma kicsere garenggegedeac kuc mekecdae, imocac sirihau garenggebisia.” ⁶⁶ Ifi deu yeni kemma kicsereac hocnagu mi kpedidinggegedeac witiau kpae faigec. Faima wasaingic yeneng gareng nanggedeac edeyunugec.

28

¹ Sabata naso wisickeu sonda gboria hanac hanaheau ama werec wereckenggac Maria Madara amma Maria ogea, yeri kicsere hembesonga kenoc. ² Kemmaec Kebuac angero mongngo kurumennunac mau usoctoa kucbiricngoc meu yeng kicsereac hoc kpedidinggeu kenu witiau emma tarec. ³ Tarec, ye sirihau pirac pirac siric nga wambaya kongac kongac hoeng isoc. ⁴ Nga gareng yeneng ye hemma kengecyunuu dzonongngina fedeu homebesonga amma fekenggec. ⁵ Nga ngac yeri kensikemaec angerongo yofi edeyuruec, “Ngeri mi kengecnguruu, ngeri Yesu mariponnu kpekpea, ye hembeso hadape, imoc negenduae. ⁶ Nga ye ine yei mi fede. Ye edengunuecmoc, ifi yacdac. Ngeri yoc hama fefea henec. ⁷ Ngereng

imoc hemma bic kemma medacfora yofi edeyunuec, ‘Yesungo homecfunac bic yacdac. Ye waraingemmema Gariraia bangecfu kenu ngeni ihai kemma meficgegede.’ Yoac imoc yagucnoc edenguruba negendape.”

⁸ Ifi anu yeri kicsere wama damu nga sogac sogaitoagoc medacfora siduc edeyunugecdeac nedzima bic kenoc. ⁹ Nedzi kemma Yesugoc ewacgec yeng yofi deec, “Wenacngerec.” ifi deu yeri hoangau ngonducnema haniau mema afeheoc. ¹⁰ Nga Yesungo yofi edeyuruec, “Ngeri mi kengecnguruu. Ngeri kemma tosofocna Gariraia bangecfu kengecdeac edeyunuec, yeni ihai kemma nenggede.”

¹¹ Anu ngahoc yeri kemmaec wasai ngichabu kicsere garenggegec yeneacunac goango taonnu emma wiac fingerec, imocac siduc womong gareng enara edeyunudacgec. ¹² Edeyunugec yeni yudangic enarafocngina yenigoc adzorogec. Adzoroma yoac deserima wasaingic kicsere garenggegec, yeni yoac degecdeac dzo imocacsoc yemmema ¹³ yofi dema deracyunugec, “‘Neni tofocnac gau femina yeac medacfora yeneng hama farenga hamangec medau.’ ngeni ifi debisia. ¹⁴ Nga gawanango yoac imoc negemma wiac mong angemmebacac mi kengecngunubeso. Neneng demekiri naric amminide.” ¹⁵ Ifi dema edeyunugec wasaingic yeni dzo imoc mema yoac ede edeyunuya, imoc deyadigec. Ikocyoacngina imocngo yudangic yenearu sokoma fecngo fedengoc.

¹⁶ Anu medac ¹¹ yeni Gariraia bangecfu

tiki mong Yesungo bic derecgeyemmeec, ihai enggec. ¹⁷ Emma yengena hemma afehegec nga ngic mocgu mocgungo ine ubayohoc anggec. ¹⁸ Nga Yesungo kicnginau hama yofi edeyunuec, “Negenggec, bangec nga kurumenggac kuc sasawa ni bic nendac nendara. ¹⁹ Imocac ngeni kemma ngicngacareng sasawa neac sing negemma yoac modac modacareng anggec ngeneng meyunuma yenenggareng ayemmebisia. Amma ngeneng Manggac nga Medac amma Tiri Asu yeac kpacfu doku nadzicyemmebisia. ²⁰ Nga neng yoac sasawa dederecge angemmekefai, ngeni imoc hafoangoc modacdacgecdeac kpouyemmebisia. Amma negendae, ni wenaha wenaha ngenigoc kecbare naso wisickebesande.”

**Yoac kekehagocac Dzadzahac gboria nga
Mitiyegec
The New Testament and Psalms in the Dedua
Language of Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Dedua long Niugini**

copyright © 2005 Wycliffe Bible Translators, Inc.

© 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Dedua

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2015-01-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 3 Mar 2023 from source files dated 9 Oct 2020

19b7c48c-f4ce-5007-838d-58f01dc01ecc